

Mindenesetre öröm nekünk, hogy most mégis sikerült eltépni ezt a fonalat. A sokból ezzel is egygyel kevesebb!

Budapest, november 12.

A képviselőház holnap, pénteken, délelőtt tíz órakor ülést tart, melynek napirendjén szerepel a balpárti képviselők által benyújtott indítvány indokolása, a ma elfogadott javaslatok harmadszori olvasása, a választói jogról szóló javaslat letárgyalására kiküldendő 31 tagu, a Bosznia- és Herzegovina annexiójáról szóló törvényjavaslat letárgyalására kiküldendő 21 tagu bizottság megválasztása, a fővárosi törvény fejlesztéséről, a kivándorlásról szóló törvényjavaslatok és a kérvények.

A közös pénzügyminiszter a királynál. Bécsből jelentik, hogy a király ma délután egy órakor báró Burián közös pénzügyminiszter egy óras kihallgatáson fogadta.

A horvát bán Budapesten. Báró Rauch Pál horvát bán ma reggel Budapestre érkezett és a képviselőházban fölkereste Wekerle Sándor miniszterelnököt, akinek jelentést tett a horvátországi helyzetről. A bán azután kijelentette, hogy a horvát országgyűlésnek a legközelebbi időben való összehívásáról elterjedt hírek alaptalanok. A horvát országgyűlés összehívását most nem tervezik. Különbösen pedig több gazdasági, kereskedelmi és közigazgatási ügy elintézésére jött Budapestre és ezért több szakminiszterrel fog tanácskozni.

Popovics a jegybank kormányzója. Megirtuk, hogy lovag Bilinszky, a jegybank kormányzója az új osztrák kabinetben a pénzügyi tárczát veszi át, amiáltal az Osztrák-Magyar Bank kormányzói székébe az egyezmény értelmében magyar embernek kell következnie. Híre jár, hogy az Osztrák-Magyar Bank kormányzója Popovics Sándor, pénzügyminiszteri államtitkár lesz.

Thaly Kálmán kiténtetése. Parlamenti körökben az a hír van elterjedve, hogy a király Thaly Kálmán országgyűlési képviselőt, a kiváló történetírót, belső titkos tanácsosnak fogja kinevezni. Hír szerint a kinevezés a hivatalos lap egyik legközelebbi számában fog megjelenni. Ugyanezt a kiténtetést kapják gróf Mailáth József főrendiházi tag és Jellasich Gyula horvát főispán is. Ezeket kívül Buza Barna képviselő híre szerint miniszteri tanácsos lesz a földmivelésügyi minisztériumban, Kraszojevics György, a szerb radikálisok elnöke pedig a Lipóterend középkeresztjét kapta.

drap bélési hintó mind gyakrabban tűnt föl a látóhatáron. Végre már állandóan abbonált lovagja lett Masának s azon a klubestélyen, amit Masának rendeztek, ön is elvállalt valami felolvasást. A közönség természetesen tombolva lelkesedett a nagy íróról és a hölgyek kigyótbékát összehordtak a Masa kacérságáról. Hogy ön miként vélekedett, azt persze nem tudhatuk pozitíve, de tudtuk, hogy naponta friss ibolyacsokrok érkeztek Pestről a Masa címére és a grófi kertész is sűrűn lejött a Sasvárból, hogy Bónissék lakásában felírassza a virágállványokat. Mindent összevéve: Masát valamennyien az ön menyasszonyának tartottuk is spe; mindaddig, amíg az Anna-bál után kípattant a nagy meglepetés és ön hirtelen elutazott, be sem várva az öreg kegyelmes ur szalonkocsiját...

Péterfalvi elfakuló arczczal gyürte össze a levelet.

— Infámis kis béka — sziszegte dühösen — vajjon ki lehet?

Idegesen kutatott az emlékei között, de hiába vette sorra valamennyi ismerősét arról az emlékezetes nyárról, nem birt rájönni, hogy melyiktől telhetett ki ennyi impertinczia. Azt sem tudta, hogy volt-e analogia az agyonütött novella s az ő esete között Bóniss Masával, mert alig emlékezett már a kis tákolmányra, amit el sem olvasott alaposan voltaképpen. Csak azt érezte, hogy ez a levél most boszut áll rajta és a fejébe hajtja minden vérét. Megint maga előtt látta Masát, azt a kaczer székeséget, akiért

A választói jog reformja.

— Bizottsági jelölések. —

Budapest, november 12.

A választói jog reformjáról szóló törvényjavaslat tárgyalására a képviselőház tudvalevőleg külön bizottság kiküldését határozta el, amelynek tagjait a holnapi ülésen fogja választani. A koalíciós pártok ezért ma este értekezletet tartottak, hogy a jelöléseket megejtsék. A bizottságban egy-egy helyet átengedtek a balpártnak és a nemzetiségieknek is. A balpárt még nem jelölt erre a helyre, míg a nemzetiségiek kijelentették, hogy nem küldenek ki senkit a bizottságba.

A harminczegyes bizottság előadója hirtelen Csizmazia Endre lesz, míg az elnök személyében még nem történt megállapodás.

Az értekezletről tudósításunk a következő:

A függetlenségi párt.

A függetlenségi párt ma este 6 órakor Thaly Kálmán elnöklésével értekezletet tartott. Az értekezleten a kormány részéről megjelentek gróf Apponyi Albert vallás- és közoktatásügyi miniszter és Günther Antal igazságügyi miniszter. A jegyzőkönyvet Hódy Gyula vezette.

Elnök megnyitván az ülést, Hoitsy Pál alelnök előterjeszti Kmety Károlynak a párthoz intézett azt a levelét, amelyben bejelenti a pártból való kilépését. Ez — ugymond — félreértés következménye. Személye elleni támadásnak tekintette a párt magartását a delegációba való jelöléseknél, holott kétségtelen, hogy Kmety Károlyt úgy jellem, mint képessége miatt a párt becses tagjának tekintik. Ajánlja, hogy kilépését tudomásul ne vegyék. (Élénk helyeslés és éljenzés.)

Az értekezlet az alelnök előterjesztése értelmében határoz.

Ezután ugyancsak Hoitsy Pál előterjesztette a kandidáló bizottság javaslatát a választási törvény megvizsgálására választandó bizottságba kiküldendő tagokra nézve.

A párt a következőket jelölte: Balogh Ernő, gróf Batthyány Tivadar, gróf Bethlen István, Bizony Ákos, Buza Barna, Csizmazia Endre, Eitner Zsigmond, Ferenczy Géza, Gaál Sándor, Hammersberg László, Hellebronth Géza, Holló Lajos, Kmety Károly, Leszkay Gyula, Nagy Emil, Petrogally Oszkár, Rátkay László, Szentiványi Árpád, Tolnay Lajos, Szébeny Antal és Steiner Ferencz.

Ezután ugyancsak Hoitsy Pál alelnök előterjesztette a kandidáló bizottság javaslatát a Bosz-

nia-Hercegovina annexiójáról szóló törvényjavaslat megvizsgálására választandó bizottságba kiküldendő tagokra nézve.

A párt a bizottságba a következőket jelölte: Ballagi Aladár, Bakonyi Samu, Batthyány József, gróf, Batthyány Tivadar gróf, Dobrovics Milán, Lovász Márton, Mérey Lajos, Nagy Dezső, Nemes Bertalan, Okolicsányi László, Rákosi Viktor, Ugron Gábor és Visontai Soma.

Egyéb tárgy nem lévén, az értekezlet véget ért.

Az alkotmánypárt.

Az országgyűlési alkotmánypárt csütörtökön este félnyolcz órakor Széll Kálmán elnöklésével értekezletet tartott, amelyen a kormány részéről jelen voltak: gróf Andrássy Gyula belügyminiszter, Darányi Ignác földmivelésügyi miniszter és Bolgár Ferencz honvédelmi államtitkár.

Széll Kálmán elnök az értekezletet megnyitva bejelenti, hogy az értekezlet tárgya a párt részéről tagok kijelölése a választói reformra, továbbá a Bosznia annexiójára vonatkozó törvényjavaslatok tárgyalására a képviselőház holnapi ülésén megválasztandó bizottságokba. Felkéri gróf Thorotzkay Miklós jegyzőt, hogy a végrehajtó bizottság javaslatát előterjeszteni sziveskedjék.

Gróf Thorotzkay Miklós jegyző a végrehajtó bizottság nevében javasolja, hogy a választói reform tárgyalására kiküldendő bizottságba a következő hét tag jelöltesse: Széll Kálmán, Buday Barna, Burdía Szilárd, gróf Esterházy Móricz, Heinrich Antal, Issekutz Győző és Schuller Rezső. A Bosznia annexiójáról szóló törvényjavaslat tárgyalására kiküldendő bizottságba pedig a párt részéről a következő négy tag jelöltetik: Nagy Ferencz, Moskovitz Iván, Szivák Imre és gróf Zichy János.

Az értekezlet a végrehajtó bizottság javaslatához egyhangulag hozzájárult.

Ezután Széll Kálmán elnök felkérte a párt tagjait, hogy a képviselőház ülésének elején minél többen jelenjenek meg. Ezzel az értekezlet véget ért.

A néppárt.

Az országgyűlési néppárt a választási reformra vonatkozó törvényjavaslat szakbizottságába Rakovszky Istvánt és Ernest Sándort, a Bosznia és Herzegovinára vonatkozó törvényjavaslat szakbizottságába pedig Rakovszky Bélát és Zboray Miklóst jelölte.

A nemzetiségiek.

Hoitsy Pál, a függetlenségi és 48-as párt ügyvezető alelnöke szerdán felhívta a nemzetiségi csoportot, hogy a választói törvény tárgyalására vá-

élete legnagyobb ostobaságát már-már hajlandó volt elkövetni. . . . Egy pillantásig megint érezte azt az intenzív meleget, amit a gyöngyházfényű váll sugárzott ki, ha tánczközben néha hozzásimult. . . . És az a lány fel tudta őt áldozni egy olyan szimplex fráterért, valami kör-orvosért! Vajjon boldog-e? Nem bánta-e meg a választását? És újra kisimitotta ismeretlen kintója levelét, hátha az tovább is hirt ad még Masáról.

. . . . Az ön elutazását persze különbözőképpen kommentálták, de azzal az egygyel mindenki tisztában volt, hogy össze kell függnie a Masa jegyváltásával. Reinitz tábornokné, aki végképp nem kedvelte Bónissékát, azt mesélte, hogy ön egyszerűen megfutott a nyilatkozat elöl, miután az egész udvarlás csak tréfa volt az ön részéről: pour passer le temp. . . . Masa pedig daczos elkeseredésében megcsipte az istenadta körörvost. Hanem ezt a verziót alaposan leczáfolta a kis Rudi gróf! Tudniillik, az ön sietős távozása után egy este ismét megjelent a drapbélési fogat a Sasvárból és a kis gróf beállított az értekezletbe, csöppet sem ekskluszív módon, mint ön szokta volt — hanem egyenesen közénk telepedett és bemutatta magát minden fiatal asszonynak. Azontul pedig egész nap a fürdőn tanyázott. Ő világosította fel a tábornokné, hogy önnek nagyonis komoly szándékai voltak Masával és hogy mennyire biztosnak hitte magát a szép leány felől. A kis gróf nagyon muláságosan tudta ezt a dolgot előadni és valamennyien sokat kacagunk rajta, ámbár

az asszonyok sajnálták őnt. De a Masa viselkedését még mindig nem tudták megérteni; valószínűleg a tüntetett az ő vászonruhás doktorával. Bónissné maga is elsőhajtozta az alispánné, hogy praktikusabbnak gondolta a leányát, de hát ki hitte volna, hogy az a falusi Aeskulap egyáltalában veszedelmes lehet?!

Ilyenformán utólagosan azt is megállapíthatjuk, hogy Masa a batiszt-csudákat és az ibolyacsokrokot nem az ön kedvéért viselte, hanem, hogy a szűkszavu doktort féltékeny nyé tegye. S a félénk imádó tán éppen az alatt szánta el magát a nyilatkozásra, amíg Masa tizenharmadszor ujrázta önnel a szupécárdást az Anna-bálon. Mert vasárnap délután karonfogvást jöttek a ténzerhez, ön pedig a következő reggel elutazott. . . .

Szivesen kijelentem, hogy egyetérték a kritikájával ezt a históriát illetőleg és beismerem, hogy Goethe vén slendrián. Egyébként maradtam stb."

Odalent már az első villámokocsik csöngették és Péterfalvi még mindig tehetetlenül bámult a kivilágosodó ablakokra. Miután aludni úgy sem tudott többé, fölkel és bement a fürdőszobájába. A hideg zuhany felidítette elerőnyedt idegeit s öltözködés közben szánakozó pillantással nézett az apró darabokra tépett level felé.

— A kis skorpió — gondolta — legalább nem fogja megtudni, hogy talált-e e marása. . .

asztandó 31 tagu bizottságba a maga részéről is egy tagot jelöljön ki. E felszólalásra a nemzetiségi csoport ma Hoitsy Pálhoz, mint alelnökhöz a következő átiratot intézte:

Méltóságos Elnök Ur! Az országgyűlési nemzetiségi párt megbízásából van szerencsém Méltóságodat, mint a függetlenségi párt alelnökét tisztelettel értesíteni, hogy pártunk a választói jogra vonatkozó törvényjavaslat tárgyalására kiküldendő 31 tagu bizottságban magát képviselteni nem óhajtja és így a Méltóságod által felajánlott egy bizottsági tagsági helyre jelölni senkit sem kíván.

Ezen elhatározásunk indító okát nemcsak azon körülmény képezi, hogy a többségi pártok, a parlamentarizmus elveivel ellentétben, éppen a legfontosabb bizottságokban nem biztosít helyet az összes kisebbségi pártoknak, a mi pártunkat az összes bizottságokból való kikapcsolás készítette, hanem azon döntő tényközlés is, hogy a benyújtott törvényjavaslat alapelvei oly távol állanak az ország demokratikus fejlődését és az országot alkotó népek egyenjogúsítását biztosító és határozott ígérettel kiáltásba helyezett választói reformtervezettől, hogy ezt azon ígéret beváltásának nem tekinthetjük. Így eltekintve attól, hogy bizottsági működésünk a demokratizmus elveinek érvényesítése szempontjából a bizottság összetétele következtében kilátástalannak tűnik fel, bizottsági előkészítő munkákkal sem ezen javaslat megalkotásánál közreműködni nem akarunk, sem pedig ténykedésünkkel a politikai ígéret teljesítésének látszatát megerősíteni nem kívánjuk.

Kérem Méltóságos Elnök Ur. fogadja nagyrabecsülésem és kitűnő tiszteletem nyilvánítását. Az országgyűlési nemzetiségi párt elnöke: Mihályi Tivadar s. k.

Törvények tárgyalása és elfogadása.

— A képviselőház ülése. —

Budapest, november 12.

Akár mennyire elnyűtt is a méhről és köpiől szóló hasonlat, csak ezt lehet ma a képviselőházra ráalkalmazni. Dolgoztak ma a képviselők serényen és a Ház igazán hasonlított a köpiőhöz. Igaz, valami sokan nem voltak ebben a köpiőben. Hanem akik ott voltak, figyelemmel hallgatták a szakbeszédet és akceptálva az argumentumokat, megszavazták a törvényjavaslatokat.

Igy megszavazták a csekkről szóló törvényjavaslatot, melynek Simonyi-Semadam Sándor volt az előadója. Surmin György szólott hozzá, de mert horvátul beszélt, az előadó (némi biztatás után) még válasza sem méltatta. Megszavazták azt a törvényjavaslatot is (Nagy Emil volt az előadója), mely a hitelezők kijátszására irányuló csalárd üzletátruházást fogja meggátolni. A harmadik törvényjavaslat, melyet megszavaztak, a vízi beruházásokról szólt. Röck Iván ismertette igen behatóan és igen szakzerűen. A horvátok részéről megint Surmin György beszélt, megint horvátul. Szabó Károly főképpen Tolna vármegye vízi-érdekeit ajánlotta a miniszter figyelmébe. Darányi Ignác meg is kérte, hogy figyelembe fogja azokat venni, de persze, nem csak emyit mondott a miniszter. Kifejtette, hogy a kormány ezel a javaslattal korántsem tartja befejezettnek vízügyi akcióját; nagyszabásu terve vannak még. Igaz, hogy vízszabályozás dolgában első helyen állunk Európában, de nem a víz értékesítése dolgában. Válaszolt Darányi a horvát Surminnak is, és figyelmeztette, hogy inkább Horvátország közgazdasági érdekeivel törődjön, ahelyett, hogy folyton nagypolitikai ábrándokat szövöget. A negyedik törvényjavaslatba, a kivándorlást szabályozóba, csak belefogtak, de nem végeztek vele. Bernáth István előadó ismertette a javaslatot és Beck Lajos tette meg rá észrevételeit. Holnap folytatják ezt a vitát.

E tanácskozásokon kívül egyéb eseményei is voltak a Háznak. Darányi Ignác beteriesztette a borhamisításról szóló törvényjavaslatot; Günther Antal pedig a főudvarnagyi bíróságnak

Budapesten való föllállításáról szóló tervezetet. Hoitsy Pál a főváros fejlesztéséről szóló törvényjavaslatot nyújtotta be, amelyet holnap valószínűleg már tárgyalni is fognak. Hédervári Lehel jelentést tett a mentelmi bizottság határozatáról Pető Sándor ügyében. A bizottság a Ház megkövetésére ítélte Petőt azért, mert tegnap rendetlenkedett — a Ház jóváhagyta ezt és Pető Sándor eleget is tett a Ház határozatának.

Részletes tudósításunk ez:

A képviselőház ülése.

— Kezdődött délelőtt tíz órakor. —

Elnök: Justh Gyula.
Jegyzők: Csizmazia Endre és Thorotzkay Miklós.

Az elnök: Megnyitja az ülést.
Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter beteriesztette a borhamisításról és a hamisbor forgalomba hozásának tilalmazásáról szóló törvényjavaslatot.

Günther Antal igazságügyminiszter törvényjavaslatot nyújt be a főudvarnagyi bíróságnak Budapesten való föllállításáról.

A Ház ezután végleg igazolt képviselőnek jelenti ki Solymossy Endre, báró Sennyey Miklós és Flakty-Schlichter Lajos képviselői mandátumát, míg Szabó István képviselői megbízó levelét a bírálóbizottság elé utasítja, mert a mandátumban alaki hibák vannak.

Hoitsy Pál beteriesztette a főváros fejlesztéséről szóló törvényjavaslatot; a Ház elhatározza, hogy a javaslatot sürgősen napirendre tűzi.

Hédervári Lehel előadó beteriesztette a mentelmi bizottság ama javaslatát, hogy Pető Sándor képviselőt, tegnapi rakonczátlankodása miatt a Ház ünnepies megkövetésére ítéljék.

A Ház így határoz, azután áttér a csekkről szóló törvényjavaslat tárgyalására.

A csekk-törvény.

Simonyi-Semadam Sándor ismerteti és elfogadásra ajánlja a törvényjavaslatot.

Surmin György horvátul beszél: elfogadja a törvényjavaslatot, ám kifogásolja, hogy a csekkforgalom jövedelméből az illető hányadot nem írják Horvátország javára.

Simonyi-Semadam Sándor: Értesült róla, hogy a horvát képviselő ur... (Nagy zaj.)

Felkiáltások: Honnét értesült? Micsoda dolog ez? Beszéljen magyarul a horvát, ha meg akarja magát érteni! Rossz preczedens volna!

Simonyi-Semadam Sándor előadó szó nélkül leül. (Helyeslés, derültség.)

A Ház általánosságban elfogadja a törvényjavaslatot s aztán részleteiben is megszavazza.

A 23-ik szakaszról Ábrahám Dezső módosítását Günther Antal igazságügyminiszter s az előadó fölszólalására mellőzték.

A csalárd üzletátruházás.

Következett az üzletátruházásról szóló törvényjavaslat tárgyalása.

Nagy Emil előadó ismerteti a törvényjavaslatot. Célja az, hogy a hitelezők kijátszására irányuló csalárd üzletátruházást meggátolja. Elfogadásra ajánlja a javaslatot. (Élénk helyeslés.)

A törvényjavaslatot a Ház általánosságban és részleteiben vita nélkül elfogadta s megkezdte a vízi beruházásokról szóló törvényjavaslat tárgyalását.

Az elnök bejelenti, hogy a javaslat tárgyalása alkalmára a miniszter Kvassay Jenő miniszteri tanácsot miniszteri megbízottal jelentette be.

A vízi beruházások.

Reök Iván előadó: A javaslat — úgy mond — azon az uton halad, amelyet gróf Széchenyi István és Vásárhelyi Pál jelöltek ki. Az előadó ezután széles alapon ismertette a javaslatnak rendkívül nagy és közhasznú fontosságát. A földmívelésügyi kormány teljesen át van hatva attól a fontosságtól, amelyet a vízi beruházások jelentenek, nagy összegeket fordít erre a célra. A javaslat benyújtását főleg az sürgette, hogy az 1885. évi XLVI. cikkben felvett összeg utolsó részlete tavaly lejárt s ezért gondoskodni kellett újabb vízi beruházási tervezetekről s az ezekre fordítandó összegekről. Ismerteti a tervezeteket, amelyek szerint az újabb vízi szabályozási munkálatok hol és milyen mértékben hajtandók meg végre. Ezek a tervezetek széles perspektívát nyújtanak hazánkban e téren való hatalmas fejlődésére. Ennek kapcsán rátér arra a hatalmas munkára, amely ezen a téren a külföldön is, de főleg Németországban folyik. Végezetül a javaslatot legnagyobb örömmel ajánlotta elfogadásra és üdvözölte a földmívelésügyi kormányt ezért az áldásdus konczepcióért.

Az előadó beszédét zajosan megélejezték és az elnök az ülést öt percze felfüggesztette.

Szünet után

Surmin György horvátul a horvátországi vizek nagyobb gondozását követeli. Szerinte a kormány vízügyi szempontból is elhanyagolja Horvátországot.

Szokoly Tamás: Meg vagy bolondulva? Mi mindent hadarsz még össze!

Az elnök Szokolyt rendreutasítja.

Surmin György horvátul folytatja beszédét. A törvényjavaslatot nem fogadja el.

Szabó Károly: Örömmel üdvözi a kormányt a javaslat megalkotása alkalmából. Tolna vármegye vízi érdekéről beszél, a tolnai Duna-ág szabályozásáról, továbbá a Sió hajózhatóvá tételéről. A földmívelésügyi kormány nagy jóakarattal karolja föl ezeket az érdekeket. (Élénk helyeslés; a szónokot többen üdvözik.)

Pető Sándor a mentelmi bizottság határozatára hivatkozva, tegnapi rakonczátlankodása miatt ünnepiesen megköveti a Házat.

Az elnök megállapítja, hogy Pető eleget tett a Ház által reá rótt kötelességének.

Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter a törvényjavaslat adataiból mutatja ki, hogy a kormány messzemenő támogatásban részesíti Horvátországot vízügyi szempontból is. A javaslat a Drávára 19, a Szávára 6, a Kulpára pedig közel 4 millió koronát irányoz elő. Ha a horvátok kívánsága szerint osztanák föl az összeget, a horvát folyókra mindössze 15 millió jutna. Horvátország folyóinak gondozása különben is az autonómia dolga volna. Sokkal jobban tennék a horvátok, ha nem mindig nagy politikai dolgokkal foglalkoznának, hanem többet törődnek országuk közgazdasági érdekeivel. (Zajos helyeslés.) biztosítja a miniszter Szabó Károlyt, hogy a kormány melegen szívén viseli Tolna vármegye vízügyi érdekeit. (Helyeslés.) Kijelenti még, hogy a kormány ezzel a javaslattal nem tartja befejezettnek vízügyi akcióját. Vízszabályozás dolgában első helyen állunk Európában, ám nem a víz értékesítése tekintetében. Ezért a kormány folytatni fogja törvényhozási munkáját. Jelzi, hogy már készen van az öntözésről, a halászatról és a vízierők felhasználásáról szóló törvényjavaslat. (Zajos helyeslés, éljen és taps.)

A Ház a törvényjavaslatot általánosságban és részleteiben is elfogadta, s belefogott a kivándorlási törvényjavaslat tárgyalásába.

Bernát István előadó elfogadásra ajánlotta a javaslatot. A törvényjavaslat alapelve körülbelül azonos, ami az 1903. évi IV. törvényzikk alapelveit dominálja. Tudniillik nincs jogunk a kivándorlást megakadályozni, de igenis jogunk van korlátozni. Nem szabad összetéveszteni a szabad költözködés jogát a kivándorlással. Az a felhőgása, hogy a kivándorlóknak nem szabad sohasem eifeleiteniök, hogyha erényeik révén kint boldogulnak, ezeket itt e hazában tanulták. Nem szabad tehát hálátlanoknak lenniök az őshaza iránt. Utal egy kiváló angol író munkájára, amelyben azt írja hogy lelkekéik járt, amikor látta azt a sok derék magyar embert patraszálíni s egyeniségüknek és természetüknek meg nem felelő munkára vállalkozni. Ugyanez az író kiemeli, hogy a magyarok milyen kitűnő polgárok lettek s hogy az elkövetett büncselekményeknek alig egy százaléka esik a magyarokra, holott az iekre például 38 százalék esik.

Beck Lajos a kivándorlás kérdésének egész komplexumáról beszélt. Felállította a kivándorlást mérlegét és konstataálta, hogy azon óriási pénzürtékbeni veszteség folytán, mely az országot 700.000 végleg kitélepített munkaerejének elvesztése folytán éri, — ami évi tökécsített 5600 millióra rug, — de azért is, mert ipari és mezőgazdasági éizeink a munkahány folytán fenakadnak, nem lehet szó a kivándorlásból származó nyereségről, bárha évenként 280 millió korona megtakarított pénz kerül haza. Ennél fogva gazdasági életünk regenerálása, munkásvédő szociális politika következetes megvalósítása válik szükségessé, mert egyedül ez képes — a néme példá szerint — kiegyenlíteni a munkabér differenciáit és visszatartó erőt gyakorolni véreinkre. E mellett azonban tekintettel lakosságunk túlnyomóan agrár voltára, olyan birtokpolitikát kell inauguralnunk, amely olesó és a hozadékkal arányban álló áron tudja adni a föld után sóvárgóknak. Az állam parcellázó akcióját összekötetésbe kell tehát hozni a kivándorlás ügyével s ugyanazon pénzügyi szervek, amely a kivándorlóitak amerikai bankárja lesz: kell itt Magyarországon a földhözjuttatásról, hitelről, olesó bérletekről gondoskodni. Részletesen és alaposan bírálta a törvényjavaslatot, végül pedig a társadalmi idevágó feladatairól s megszervezéséről szólt, a megyei és helyi bizottságokról s ezeknek szervez összekötetésbe hozataláról a kivándorlási tanácsnál. A javaslatot elfogadta. A hatalmas beszédet zajosan megélejezték.

Az előrehaladott időre való tekintettel a vitát itt félbeszakították s a holnapi ülé napirendjének megállapítása után az ülést két órakor véget ért.

A t. Házból.

Zajos nyitány után csendes nap. A törvényhozók lassan gyülekeznek. De kevesebben is jönnek és a második ülés már olybá tetszik, mintha kifáradtak volna a munkában és vakációra vágyakoznának. A program nem érdekes s mikor Justh Gyula az elnöki szobában a kormány tagjaival a parlament teendői felől tanácskozik, felmerül az a gond, hogy mivel kellene a képviselőházat foglalkoztatni, nehogy dolog nélkül maradjon, sőt hírek keletkeztek, amelyek azt mondták, hogy ha az annexióról szóló javaslatot hamarjában nyélbe ütheték, hát egy-két hétre elnapolnák a Házat, ami igen ügyes ötletnek találtatott, mert aztán következhetne a karácsonyi vakáció. Ki is találhatna kellemesebb programot, mint szünet után vakációt és vakáció után elnapolást, elnapolás után pedig ismét szünetet. Hasonlóképpen a „beavatottak“ jelentik, hogy Justh Gyula elnök a tervekkel szemben felvetette a kérdést:

— És a költségvetés?

Az igaz. A jövő évi költségvetésről mégis illenék gondoskodni és hogy ha már annyi idő van, hogy sorozatos vakációkra telik belőle, miért ne használhatnák fel inkább az államháztartás rendbehhozására?

— Helyes! Helyes! — nyilatkoztak a parlament iránt érdeklődő törzslátogatók, akik azonban nem képviselők. — Nagyon helyes! Derék férfiú Justh Gyula, ő nem feledkezik meg az ország szükségeiről.

Igen, de alighogy kimondták a dicséretet, más hírnök jő és pihelve szól:

— Uram, vigyázat, mázolja! Uraim, czáfolat, czáfolat, czáfolat! Justh Gyula kijelenti, hogy ő semmit se szólott arról, mintha kötné magát a költségvetéshez. Wekerle pedig konstatálja, hogy ő nem foglalt állást a házelnapolás dolgában.

— Tehát mi lesz a teendő?

— Tárgyalnak, amíg tárgyalhatnak és holnap újból gondolkoznak, hogy mit hordjanak a dunaparti malom garatjára. Egyelőre holnap a főváros fejlesztéséről szóló törvényjavaslatot öntik bele.

Amit mára tartottak, azzal gyorsan haladtak. Simonyi-Semadam Sándor előadó ismertette a csekk-ről szóló törvényjavaslatot s ehhez senki se szólott, csak Surmin György beszélt horvátul.

Az előadó körületekintett.

— Nincs szónok?

— Nincs.

— Olyan kevés a szónok — vélekedett Simonyi-Semadam — hogy még az alkotmánygyilkosoknak is meg kell bocsájtani és beszédjükre reflektálni kell.

Hozzá is fogott, hogy polemizáljon Surmin Györggyel, hivatkozva arra, hogy értesülést szerzett felőle, hogy ez mit mondott horvátul.

A Ház azonban lezúgta:

— Ami horvátul mondatik, az annyi, mintha sehogy se mondatott volna, tehát nem lehet rá válaszolni.

Simonyi erre abbahagyta és leült. A Ház pedig kaczagott és megszavazta a csekk-javaslatot.

A karzaton a hölgyek el voltak ragadtatva. Nevezetesen Halász Lajos elhitette velük, hogy a javaslat törvényre emelése után a csekk-forgalom és a csókforgalom közt junktimot állítanak föl.

Lent a terem közepén viszont egy csekk-kormányzó kinevezésével csendesítették az elégtelen képviselőket.

E kilátások következtében a következő

törvényjavaslatot, mely az üzletáruházások családságainak megakadályozásáról szólt, Nagy Emil referádája alapján felszólalás nélkül elfogadták.

Szédületes gyorsasággal haladtak tovább. Egy óra multával már a vízi beruházásokról szóló törvényjavaslat is el volt intézve és hozzáfogtak a kivándorlási törvényjavaslat tárgyalásához.

Szerencsére időközben háromnegyed két órára toldott el a Ház órájának a mánusa és az elnök hirtelen bezárta az ülést, nehogy a nagy szavazási kedvben véletlenül a költségvetést is megszavazzák anélkül, hogy kitűzték volna és anélkül, hogy vitatkozni lehetne felőle, valjon van-e idő az elintézésre, vagy nincs.

A főrendek karzatán egy excentrikus társaság jelent meg. Hosszu fekete kabátu, barna arczu szakállas emberek piros fezzel. A bosnyákok jöttek el megnézni, hogyan fest az ő leendő hajlékuk. Igen meg voltak elégedve a sok színes oszlopokkal, tarka ablakokkal és főképpen nagyon kiszemelték a balpárton Farkasházyt, meg Hofmann Ottót és így szóltak:

— Hám! hám! Ezeket ketté fogjuk harapni, ha majd idejöhetünk és akkor kormány fogja szeretni minket, bosnyákokat!

Egyelőre azonban megelégedtek a száraz impressziókkal, melyekhez hozzácsatolták azt az értesülést, hogy a képviselők itt nemcsak, hogy jól mulatnak, de fizetést is kapnak érte.

A folyosón több csoportban leginkább a választói reform javaslatának egyes új rendelkezéseit magyarázták egymásnak a képviselők. A pluralitás dolgában legtöbb ötlete Vázsonyi Vilmosnak volt, míg Molnár Jenő népies fellegásoknak igyekezett propagandát csinálni. Például, hogy micsoda verseny keletkezhetik majd az asszonyoknál, ha a gyermekek számával lehet a férjnek szavazati jogot szerezni, hogy azt mondja az asszony: „Jaj, drága uram, alig várom már, hogy voksot juttassak kendnek.“

Néhány ötlet ennyire se bírja a nyomdafestéket. De nagy bánat nincs miatta, mert majd a parlamenti tárgyaláson ugyis elő lehet adni.

— És mikor választunk? — kérdezi Barta Ödön.

— A választástól nem kell tartani, kimegy ez a ciklus egész végig — hangzik a felelet. — Mert ha a legutóbbi két országgyűlés a rendes időnél korábban mult ki, ez azért volt, mert a kormány nem ideiglenesnek és átmenetinek jött. De most a kormány átmeneti, tehát a ciklus hosszú életű lesz.

Ebben mindnyájan megnyugodtak és elsiettek kipihenni a mai nap törvényhozási fáradalmait, hogy a holnapéhoz, amely hasonló lesz, új erőt gyűjtsenek.

Ez a parlament ilyen volt tavaly is és ilyen maradt az idénre is. Magához a dolgozó országhoz annyi vonatkozása van, mint ahogyan a szegedi ember a gróf Tisza Lajos szobrát értékelte. A szobron látta a szegedi ember, hogy ott áll a Tisza Lajos alakja s előtte egy kubikus, ahogy a targoncztát tolja.

— Így igaz — szól az atyafi. — Nagyon jól csinálták. Az ur áll és nézi, ahogy a szegény ember dolgozik.

(B.)

Budapest, november 12.

Hír a képviselőház elnapolásáról. Wekerle Sándor miniszterelnök tegnap és ma hosszasan tanácskozott Justh Gyulával, a Ház elnökével, a képviselőház munkarendjéről. E tanácskozásról azt a hírt terjesztették a Házban, hogy a miniszterelnök

a most tárgyalásra kitűzött javaslatok elintézése után egy hétre elnapolni kívánja a képviselőházat és azután akarja tárgyalni a költségvetést. Justh Gyula ellenben együtt akarja tartani a képviselőházat, hogy a költségvetést idején lehessen letárgyalni.

Az annexió az osztrák képviselőházban. Bécsből jelentik: A kormány tegnap nyújtotta be a képviselőházba ő felsége felségjogainak, valamint a pragmatika szankció határozmányainak Boszniára és Herzegovinára való kiterjesztéséről szóló törvényjavaslatot, amely a következőképen hangzik:

1. szakasz. Ő császári és apostoli királyi felsége ama rendelkezését, amelyvel felségjogait, valamint a pragmatika szankció határozmányait Bosznia és Herzegovinára is kiterjeszti azzal a szándékkal, hogy ezek népeinek alkotmányos berendezkedéseket adjon, a Reichsgesetzbuch 1880. évi 18-ik számában megjelent február 22-iki törvény 5. szakasza értelmében a Ház ezennel elfogadja.

2. szakasz. A R. G. D. 1880. évi 18-ik számában megjelent február 22-iki törvény határozmányai érvényben maradnak.

3. szakasz. E törvény annak feltételezésével, hogy a megfelelő határozmányok a magyar korona országaiban is törvényerőre emelkednek és e törvénnyel egyidejűleg hirdetik ki, kihirdetés napján lép életbe.

Az alkotmánypárt választmányának ülése. Az országgyűlési alkotmánypárt választmánya az értekezlet után Szilassy Zoltán, a pártkör igazgatójának elnöklésével ülést tartott, amelyen a folyó ügyek során tagfelvételekkel foglalkozott. Felvétettek az alkotmánypárt tagjai sorába a következők: Popovics V. István, a Thökölyana igazgatója (Budapest), dr. Gáspár Arthur miniszteri s-titkár (Budapest), Korányi Kálmán műszaki tanácsos (Budapest), továbbá a vidékről: Perényi Kálmán alispán (Esztergom), Taly József alispán (Eperjes) és Péczely Géza főszolgabíró (Krassó-Szörénymegye).

A pozsony — bécsi villamos.

— A közlekedésügyi bizottság ülése. —

Budapest, november 12.

A képviselőház közlekedésügyi bizottsága gróf Andrássy Géza elnöklésével ma ülést tartott. A kormány részéről jelen voltak: Popovics Sándor és Sztéryni József államtitkárok; a kereskedelmi minisztérium részéről Stetina József miniszteri tanácsos.

A pozsony — bécsi vasút létesítése iránti törvényjavaslatot Kubik Gyula előadó ismertette hosszabb beszédben műszaki, pénzügyi és közgazdasági szempontból és a javaslatot elfogadásra ajánlotta.

Popovics Sándor nem mint államtitkár, hanem a házszabályok 128. §-a alapján kér engedélyt, hogy a tárgyhöz szóljon. Nem közgazdasági, vagy közforgalmi szempontokból kíván felszólalni. Ezt a részét a kérdésnek elvégezte az előadó és egy korábbi stádiumban a kereskedelmi miniszter, midőn a vasút létesítése iránt előterjesztést tett. Arra ugyancsak egy korábbi stádiumban érvényesített aggodalomra akar egy megjegyzést kockáztatni, amidőn t. i. az mondatott, hogy magyar nemzeti szempontból agályos Pozsonynak Béccsel való újabb összeköttetése. Teljesen igaza van az előadónak, midőn azt mondja, hogy Pozsony akkor, amikor a közlekedés kezdetleges volt, német város volt; amíg Pozsony halad a magyarosodás terén, azalatt az idő alatt, az összeköttetés a Nyugat felé a mai mérvekre fejlődött. A vasút létesítése Pozsony város kívánsága. A vasút létesítéséből várható közgazdasági előnyök nemhogy ellene lennének a nemzeti fejlődésnek, hanem csak erősíthetik a nemzeti érzést. Kéri a város kívánságának teljesítését és az előadó javaslatának elfogadását.

Sziklay Ottó hasonló szellemben foglal állást.

A bizottság a javaslatot Sümegei Vilmos kivételével, általánosságban és részleteiben elfogadta.

Pogány Lajos kérdést intéz a kormány jelenlévő képviselőjéhez, hogy a budapesti pályaudvarok kibővítése, mikor kerül napirendre?

Sztéryni József államtitkár rekedtségére való tekintettel csak egész röviden válaszolja, hogy a pályaudvar-kérdés állandóan napirenden van, a kereskedelmi miniszter állandóan foglalkozik ezzel az ügyvel és újabban is folyamatba teszi ez iránt

tárgyalásokat a pénzügyminiszterrel, mert csak pénzügyi okok állanak a megoldás útjában. Az ideai és a következő két évben husz millió befektetéssel, nagyobb beruházásokkal javíttatik a helyzet.

Kubik Gyula sürgeti az üzleti rendtartás és az áru- és védjegyjogokról szóló törvényjavaslatok betervezését.

Szterényi József államtitkár megjegyzi, hogy a törvényjavaslat nem a minisztériumnál késik, hanem az egyes magánvasutak kérnek állandóan halasztást a miniszter folyton sürgeti az érdekelt vasutakat, mert a törvényjavaslatot mielőbb be akarja nyújtani.

Copony Traugott a waggonhiány megszüntetésére hívja föl a kormány figyelmét.

Szterényi József államtitkár utal arra, hogy a beruházási törvényjavaslat tárgyalásakor utalás történt arra, hogy még két-három évig, míg a beruházások nem eszközölhetők, teljesen nem szűnik meg a hiány; az idén azonban már felenyire sincs waggonhiány, mint a múlt évben volt.

Kovács Pál kérdést intéz a kereskedelmi kormányhoz, vajjon biztosítva van-e a h. é. vasutvonalaknak legrövidebb idő alatt leendő villamos átalakítása, mert a közönség nagyon türelmetlenkedik és kellemetlenül érintik azok a mizériák, melyek a régi gőzüzemi vasutakon folyton fokozódnak. Kéri, hogy a kerepes-gödöllői meghosszabbítás kérdése is sürgősen megvalósíttassék.

Szterényi József államtitkár jelzi, hogy az átalakítás a jövő évben meg fog történni, de a Kovács Pál által említett panaszokat a főfelügyelőséggel azonnal meg fogja vizsgáltatni.

A bizottság a homonna-tak-csányi h. é. vasut engedélyezése iránti törvényjavaslatot és a vác-budapest-gödöllői h. é. vasut engedélyezési okirat előadójául Pogány Lajost választotta meg.

Főudvarnagyi bíraskodás.

— Az igazságügyminiszter törvényjavaslata. —

Budapest, november 12.

Günther Antal igazságügyminiszter a képviselőház ülésén törvényjavaslatot nyújtott be a főudvarnagyi bíraskodásról. A javaslatnak tizenhét szakasza van és főbb intézkedései ezek:

Budapesten magyar főudvarnagyi bíróság állítatik fel, amely az elnökkel együtt hármas tanácsban határoz. E bíróság elnökét a magyar minisztérium meghallgatása után a király nevezi ki. Az elnöknek, aki a főudvarnagyi hivatal személyzetének létszámába tartozik, a magyar szent korona országában fennálló szabályok szerint a bírói hivatal viselésére képesített magyar állampolgárnak kell lennie. A magyar főudvarnagyi bíróság két ülnököt, valamint két helyettesüket a magyar szent korona országában működő törvényszékek bírái közül, ebbeli hivatali alkalmazásuk tartamára, a magyar minisztérium előterjesztésére, a király nevezi ki és ugyanígy jelöli ki az elnök helyetteséül az egyik ülnököt. A jegyzői és a kezelői munkát a főudvarnagyi hivatal személyzete végzi Budapesten. A magyar főudvarnagyi bíróság hivatalos nyelve a magyar. A magyar főudvarnagyi bíróság ő felsége a király nevében ítél. Pecsétje a magyar szent korona országainak egyesített címere, ezzel a körirattal: Magyar főudvarnagyi bíróság Budapesten. A magyar főudvarnagyi bíróság főlebbviteli bíróságai: a budapesti királyi ítélőtábla és a királyi Kuria.

A magyar főudvarnagyi bíróság bírói hatósága kiterjed: 1. a királyi ház tagjaira; 2. azokra a személyekre, akikre eddig külön legfelsőbb intézkedések a főudvarnagyi hivatal bírói hatóságát kiterjesztették; 3. azokra a személyekre, akik a nemzetközi jog értelmében területenkívüliséget élveznek, ha magukat a főudvarnagyi bíraskodásnak alávetik.

A magyar főudvarnagyi bíróság hatáskörébe tartoznak: a királyi ház tagjainak a magyar szent korona országában fekvő hitbizományokra nézve a hitbizományi viszonyból eredő pörös ügyek; Koháry István és Koháry András grófoknak, valamint Szász-Köburg és Góthai Ferdinánd hercegnek magyarországi hitbizományaira nézve a hitbizományi viszonyból eredő pörös ügyek, míg a hitbizományok haszonélvezője a Szász-Köburg és Góthai hercegi család jogosult férfitagja; a 3. szakasz 1. és 2. pontjában említett személyek ellen indított egyéb polgári pörös ügyek, ha azokban a főudvarnagyi bíraskodás hiányában a magyar szent korona országainak valamelyik hatósága volna illetékes. Felsorolja ezután a javaslat azokat a pöröket, amelyek nem tartoznak az udvarnagyi bíróság hatáskörébe.

A királyi ház tagjainak egymás közti magánjogi pöröit és az ő személyállapotukat tárgyazó pöröket ő felsége a király, mint a királyi ház feje, közvetlenül dönti el, vagy eldöntésüket választott bíróságra bizza. A megelőző rendelkezéseknek alkotmányjogi vonatkozásuk nincsen.

A magyar főudvarnagyi bíróság és feljebbviteli

biróságai a budapesti törvényszék területén a törvényszéki hatáskörbe tartozó ügyekre hatályban levő eljárási szabályok szerint járnak el, azzal az eltéréssel, hogy a pör érdemleges tárgyalásának megkezdése előtt az egyezségi kísérlet kötelező, továbbá hogy a szóbeli tárgyalást bármelyik fél indítványára a nyilvánosság és a bizalmi férfiak kizárásával tartják és hogy a királyi ház tagjai személyes megjelenésre nem idézhetők.

A magyar főudvarnagyi bíróság elnökének, mint egyesbíróknak is Budapest a székhelye, hivatalos nyelve pedig a magyar. Ugyanez áll arra a személyzetre is, a melyet a jegyzői és a kezelői munka elvégzése végett a főudvarnagyi hivatal rendel a magyar főudvarnagyi bíróság elnöke, mint egyesbíró mellé.

A király, ha közvetlenül magának fönnt nem tartja, a magyar főudvarnagyi bíróság elnökével, mint egyes bíróval intézti el a következő ügyeket, ugymint: a királyi ház hitbizományairól való felügyeletet; a királyi ház tagjainak egyéb nem pörös ügyek kivételével a javaslatban említett személyek nem peres ügyeit, ideértve a csődügyeket is, valamint bármely hatóság által elerendelt és ingókra irányuló végrehajtásoknak a magyar szent korona országai területén fogantatását, továbbá a magyar szent korona országainak területén a királyi palotában és általában a királyi udvari épületekben, valamint a királyi ház valamelyik tagjának lakóépületeiben, ugyszintén a javaslatban említett személyek lakásán bárkivel szemben ingókra irányuló végrehajtásoknak, halálesetek fölvetelének vagy leltározásoknak fogantatását.

Ha a királyi ház valamelyik tagja ellen ingókra irányuló végrehajtási foglalás kéretnék, a körülményekhez mért intézkedést a király magának tartja fönnt.

A magyar főudvarnagyi bíróság hatáskörébe tartozó peres ügyekben úgy az első, mint a felső fokon a feleket a magyar szent korona országainak bármely részében képviselőre jogosult ügyvédek képviselhetik.

A magyar főudvarnagyi bíróság ülnökeit működési pótlék illeti, amelynek összegét a magyar minisztérium meghallgatása után a király állapítja meg. Az ülnökök helyetteseinek működési pótlék nem jár.

A balkáni események.

Budapest, november 12.

Mint most utólag kiderült, külügyi kormányunk nem kérte fel a francia kormányt, hogy interveniáljon Belgrádban, hanem a saját iniciatívájukból figyelmeztették a szerbeket, hogy csendesesen viselkedjenek. Mind e figyelmeztetések azonban nem sokat használnak, s szerb szomszédaink tovább készülnek a nagy elszámolásra, nem minden komikumot nélkülöző komolysággal. A szerb hadügyminiszter éppen ma igen nagyhangú nyilatkozatot tett a „Temps” tudósítója előtt, reflektálva Wekerle miniszterelnök tegnapi erőlyes beszédére. A legérdekesebb azonban, hogy Szerbia részéről naponta oly nyilatkozatok látnak napvilágot, melyekkel a külfölddel elhitetni igyekeznek a legbékésebb szándéukat. Még a trónörökös sem kiméli ilyenkor, s szavait üres fecsegésnek minősítik, mint ahogyan tette ezt ma a hadügyminiszter.

A török-bolgár tárgyalások sem akarnak rendes mederbe terelődni. A mai hírek arról számolnak be, hogy a két álláspont között ismét nagy ür távong. Ennek megerősítéseként olyan táviratok is érkeztek, amelyek a tartalékosok újabb behívását jelentik úgy szerb, mint török részen.

Távirataink ma a következőket jelentik:

Az intervenczió.

Jól értesült forrásból jelentik, hogy a francia kormány tényleg tett lépéseket Belgrádban abban az irányban, hogy a szerb kormánynak tanácsolja az Ausztria-Magyarországhoz való közeledést. A szerb kormány reméli, hogy bizonyos gazdasági engedményeket, nevezetesen a Duna-Adria vasutat illetőleg fog nyerni, amelyekről különben báró Aehrenthal közös külügyminiszter a delegációban is tett említést. Abszolúte nem áll azonban, hogy báró Aehrenthal külügyminiszter felkérte volna a francia kormányt, hogy interveniáljon. A szerb kormánynál tett lépés a párisi kabinet iniciatívájára történt.

A külügyminiszter ezt a szivességet utólag megköszönte, de hozzátette, hogy a szerb harczi és szülődések nem bizonyítják a komoly hajlandóságot a békés megegyezésre.

A szerb hadügyminiszter egy angol lap belgrádi tudósítója előtt azt mondotta, hogy a trónörökös beszédének Belgrádban komoly politikai jelentőséget tulajdonítanak. Még csak azt kellene tudni, hogy a többi fővárosok miként ítéltek meg a trónörökös beszédét. Wekerle beszédjéről a következőképpen nyilatkozott:

— A magyar miniszterelnök, úgy látszik, a magyar hazafiságot igyekezett megnyugtani nagyhangú beszédével, vagy pedig a szerbek buzgalmit igyekezett sakkban tartani. Azt hiszi, hogy sokkal helyesebb álláspontot foglalt el az orosz csár, aki a szerbek izgatottságát csillapítani törekedett.

Belgrádból jelentik a „Vossische Zeitung”-nak, hogy a hatalmas ismételt figyelmeztetés dacára a politikai helyzet még mindig igen viaszgalan. A hangulat Péter király ellen egyre kedvezőtlenebbre fordul. Diplomáciai körökben az a nézet uralkodik, hogy Péter király katasztrófája külsőben áll és nagyon kellemetlen formát ölthet, ha a király a pénzügyi nehézségek napvilágra kerülése előtt, a maga jószándóból el nem hagyja trónját. Általában úgy áll a kérdés, hogy Péter királynak vagy magától kell elhagyni a trónt, vagy kényszeríteni fogják rá.

A csár válasza.

A „Wiener Allgemeine Zeitung” értesülése szerint az orosz csár válasza a Bosznia-Hercegovina annexiója ügyében tegnap este érkezett a bécsi orosz követségre. A kéziratot, mint-hogy Uruszow herceg távol van, Sverczew követségi tanácsos fogja az uralkodónak átnyújtani. Az a levél, melyet az orosz csár Ferencz József királyhoz intézett, igen barátságos és előzékeny hangú.

Izvolzski a helyzetről.

Arról a beszédéről, amelyet Izvolzski orosz külügyminiszter a dumában tartani fog, a következőket jelentik:

Izvolzski mindenekelőtt ki fogja emelni, hogy Oroszország miképen gondolkodik a jelenlegi nemzetközi helyzetről és nyilatkozni fog a külpolitikai kérdésekről is. Különös örömet fogja kifejezni a külügyminiszter azon, hogy Franciaország és Németország között kitört diplomáciai konfliktust sikerült békés uton elintézni, majd pedig Oroszországnak Szerbiához való viszonyára fog kitérni és ki fogja jelenteni, hogy Oroszország Szerbiát barátságos uton óvta attól, hogy politikai hibákat kövessen el. Az Ausztria-Magyarországgal folyó tárgyalásokról Izvolzski csak nagyon tartózkodóan fog nyilatkozni, az annexióról pedig minden megjegyzést kerülni fog. A külügyminiszter beszédének alaphangja Oroszország békeszerető intenczióinak kiemelése lesz, továbbá annak kiemelése, hogy az Ausztria-Magyarországgal folyó tárgyalások kedvezően alakultak. A beszéd, amelyet az összes politikai körökben természetes érdeklődéssel várnak, csak a jövő hét folyamán fog elhangzani, mlnthogy azt a szombati minisztertanácsnak előbb approbálnia kell.

Pasic tegnap ismét audiencián jelent meg a csárnál. Az audienciáról nagyon elégedetten nyilatkozott. Pasic titkárát Belgrádba küldte, ahova a legközelebbi napokban követni fogja.

Török-bolgár tárgyalások.

Asquith angol miniszterelnök beszédének az a passzusa amely szerint Törökország becsületének, érdekeinek megfelelő elégtételt kell, hogy kapjon, bolgár politikai körökben erős benyomást tett és ott Törökország közvetett bátorításaként fogják fel arra vonatkozólag, hogy ragaszkodjék pénzügyi kártalanítás iránti követeléseéhez. A szófiai Vecserna Posta megjegyzi, hogy ily körülmények között kárba vesztett fáradság Törökországgal megegyezést keresni. A bolgár kormánynak inkább ismét meg kell kezdenie hadi készülődéseit.

A Daily Tel. jelenti Konstantinápolyból, hogy az angol nagykövet kedden beszélt Bulgária kiküldöttjeivel és azt tanácsolta nekik, hogy előzékeny

magatartást tanusítsanak Törökországgal szemben. A bolgár megbízott erre azt felelte, hogy Bulgária szegény ország és így nem mehet nagyon messzire a nagylelkűségben.

Szófiából a tárgyalások menetéről még a következőket jelentik: Azok a tárgyalások, amelyek Bulgária és Törökország között folynak, csak igen lassan haladnak előre. A török pénzügyi követelések és Bulgária ajánlatai között óriási a különbség. Általában szembetűnik, hogy a török kormány a keleti vasutak megváltásának ügyét és a bolgár hűbéradó konverzióját a jelenlegi bolgár kormányval akarná elintézni. Törökország 500 millió frankot követel, míg Bulgária kijelenti, hogy 100, legfeljebb 120 milliónál többet nem fizethet. Jól értesült körökben az a hír van elterjedve, hogy Bulgáriában kabinetválság fog bekövetkezni, mert Törökország a mai bolgár kabinettel nem akar komolyan tárgyalni. Valószínűleg koalíciós kabinet fog alakulni, amelyben a Zankovisták és a nacjonalisták fognak résztvenni s amelyek élén Zamen lesz a miniszterelnök. A bolgár kormány elhatározta, hogy a tartalékosoknak, akiknek csak áprilisban kellett volna bevonulniuk, már most be kell vonulniuk. A tartalékosok behívására vonatkozó törvényjavaslatot legközelebb a szobranje elé terjesztik. A török hadügyminiszter sürgöny útján rendeletet intézett a katonai parancsnokságokhoz, hogy a tartalékosokat tüstént hívják be.

A bojkott.

A bojkott-szindikátus következő határozatot hozta:

1. A Lloyd-társaság ama hajóinak, amelyek eddig nem rakhatták ki rakományukat, megengedik, hogy a nem osztrák árukat kirakják, az osztrák áruk azonban tovább is bojkott alatt maradjanak.
 2. A német és svájci árukat külön jelzéssel kell ellátni. Az üzleteken ilyen feliratu táblákat kell kintenni: „Itt nem árusítanak osztrák árukat.“ Az ez ellen vétőket külön bizottság fogja ellenőrizni.
 3. A biztosítási szerződéseket íel kell mondani.
- A „Tanin“ közli azoknak a névsorát, kik a bojkottot megszegték.

KÜLFÖLD.

Bülow beszéde és a császár. A császár-interview által előidézett helyzet még mindig nagyon feszült, sőt úgy hírlik, hogy a kancellár-válság akutabb most, mint valaha. A helyzet alakulása Bülownak a császárral való legközelebbi értekezésétől függ. Tudvalevő, hogy a kancellár őszintén föltárta a helyzetet az államminisztériumnak és rámutatott azokra a személyi vonatkozásokra is, amelyekre az ügy elintézésénél tekintettel kell lennie. Ha igazak azok a hírek, hogy a császár Bülow parlamenti beszédével nincsen megelégedve, mert személyének erősebb védelmét óhajtotta volna, úgy lehetséges, hogy a jövő hét folyamán a kancellár mégis vissza fog lépni. Igen nehéz megállapítani, hogy mennyi őszinteség van az általánosan uralkodó idegességben, annyi azonban bizonyos, hogy az érdekelt személyiségek nem szabadok az idegességtől és hogy a közel jövő megítélésében mindenki a legnagyobb tartózkodást tanusítja. Lehetséges, hogy Bülow személyes befolyásánál fogva, amelylyel a császárnál bir, ki fogja fejtetni, hogy a helyzet alakulása tette szükségessé parlamenti beszédét. Abban az esetben, ha a kancellár-krízis tényleg beáll, a jelöltek közt a legnagyobb kilátással Loewenfeldt tábornok bir.

Parlamenti körökben általános az a vélemény, hogy a kancellár-krízis a parlamenti tárgyalás által még sokkal jobban kiélesedett. Bülow kancellár a császárt ért heves támadásokra általános csodálkozásra nem is felelt, amit azzal okolnak meg, hogy a kancellár újból beadja lemondását.

A „Tägliche Rundschau“ arról értesül, hogy Bülow tegnap táviratot küldött a császárnak, melyre azonban ezideig válasz nem érkezett. Ha a kancellár csakugyan elhagyja állását, utódja Loewenfeldt hannoveri parancsnokló tábornok lesz, aki a császárnak szárnysegéde volt és aki egy héttel ezelőtt Berlinben időzött.

Az új egyiptomi kormány. Az újonnan kinevezett kabinet összetétele a következő: Husszein Ruchel basa igazságügy, Izmail Suri basa hadügy, és köz-

munkaügy, Husszein Fahri basa pénzügy, Mohamed Szuid bej bellügy, Szaad Daglub basa megmarad közoktatásügyi miniszternek. A kedve ma Oorszt kairói angol diplomáciai ügyvivővel hosszabb tanácskozást folytatott.

A francia ujonczállomány. A kamarában ma Gervay képviselő, a hadügyi költségvetés előadója a költségvetéssel kapcsolatban álló jelentést osztott ki, amelyben rámutat arra, hogy az ujonczállomány évről-évre csökken. Eddig az ujonczok száma 215.000 ember volt, a jelen év folyamán azonban 210.000-re ment vissza, előreláthatólag 1912-ben csupán 204.000 fő, 1928-ban pedig 182.000 fő lesz. A legénységi állomány, amely két kontingenst foglal magában, 1907-ben 457.000, 1908-ban már csak 433.000 ember volt, 1909-ben 417.000 és állandó csökkenés mellett 1926-ban 380.000 ember lesz. Az előadó kijelenti, hogy e komoly bajon a kapitulánsok szaporításával és a benszülött algeriaiak hadkötelezettségének elrendelésével kell segíteni.

Az osztrák kormányválság.

Budapest, november 12.

Az osztrák kormányválság mai eredménye kimerül a konferenciák és értekezletek sorozatában és a minden órában váltakozó helyzetben. A tegnapi reményteljes nap után ma ismét holt ponthoz jutott a kibontakozás kérdése, ugyanyonyra, hogy a hivatalnok-minisztérium alakítása már küszöbön áll. E változó eseményekkel szemben csak azt lehet konstatálni, hogy ma a helyzet a következő: A német képviselők átnyújtották báró Bienertnek követeléseiket, melyek fejében támogatni készek a jövő kormányt. Báró Bienert azonban nem bocsátkozott tárgyalásokba e kérdések fölött, ami körülbelül kizárja a koalíciós kormányalakítás reményét.

Az utóbbi események tanúságai után ítélve, a német pártok semmi körülmények között sem lépnek be a koalícióba, nemzeti követeléseik biztosítása nélkül. Ily körülmények között báró Bienertnek — miután missziója bizonyos időhatárok közé van szorítva — aligha marad más hátra, mint hivatalnok-minisztérium alakítása, ha csak utolsó pillanatban nem történnek meglepetések.

Bécsből ma a következő híreket kaptuk:

Politikai körökben egyre peszimiztikusabban fogják fel a helyzetet, sőt ma már egyre erősebben hangoztatják, hogy báró Bienert deignált miniszterelnöknek azon törekvése, hogy parlamenti kabinetet alakítson, teljesen meghiúsultnak tekinthető. A parlamenti kabinet megalakítása elé tornyosuló akadályok olyannyira elháríthatatlanoknak látszanak, hogy a pártvezéreknek báró Bienerttel tervezett konferenciáit már nem is tartják meg. Ugy látszik, most már a válság megoldásának iránya egészen a hivatalnok-minisztérium megalakulása felé hajlik. A szabadelvű képviselők Gross és dr. Sylvester után memorandumot nyújtottak át a német-cseh nyelvviszály elintézésére tárgyában és megjelölték követeléseiket. A deignált miniszterelnök ezideig e követelések dolgában nem nyilatkozott és nem is tudja, vajjon hajlandóság van-e benne a követelések teljesítésére. Sokan azon a véleményen vannak, hogy Bienert csak általános kijelentésekkel akarja elintézni a nyelvviszály kérdését, de a német pártok határozott kijelentést és a kérdés végleges szabályozását követelik. Ennélfogva mindinkább nyilvánvalónak látszik, hogy más expedienst nemlétében hivatalnok-minisztériumot fognak kinevezni, ami pedig már a holnapi napra várható. Parlamenti körökben ma annak a felfogásnak voltak nagyszámu hívei, hogy báró Bienertnek tulajdonképpeni célja úgy is az volt, hogy hivatalnok-minisztérium létesüljön. Német szabadelvűpárti körökben rosszalják, hogy a német nemzetiségiek a keresztényszocialistákkal akartak megegyezni és most bizonyos kárörömmel fogadják, hogy ez a megegyezés éppen a keresztényszocialisták által hiúsult meg. A keresztényszocialisták a hivatalnok-minisztérium mellett foglalnak állást, mert azt remélik, hogy a parlamenti kabinet megalakításának elhalasztásával időt nyernek, amely alatt aztán az

ő igényeik megérnek arra, hogy a parlamenti kabinetben tárczákhöz jussanak.

A „Fremdenblatt“ holnapi száma első helyen a következőket írja:

Négy napig tartottak a tárgyalások, amelyek a parlamenti koalíció alapján kabinetlakitást céllozták, de még mindig nincs eredmény és olyanra ezidőszerint nincs is kilátás. A pártok igényei és követeléselei éles ellentétben állanak egymással. Abból, ami a pártokat különválasztja egymástól, alig van valami áthidalva, ellenben az idő sürget. A Reichsrathnak még az év vége előtt költségvetési provizóriumot kell elhatároznia és az annexióra vonatkozó javaslatot el kell intéznie. De nemcsak a közvetlen állami szükségletek, hanem a magunkra vállalt nagy kötelességek teljesítése is sürgetnek. Ugy látszik, hogy a pártok ennek szükségét nem érzik, nincsenek tisztában abban a tekintetben, hogy mi áll kockán és hogy végeredményében mi lehet a most huzódó tárgyalások ára. Ausztria parlamenti rezsimjének fennmaradásáról és így a jelen parlament existenciájáról van szó. Ha a kormányzatban való részvételre hivatott pártok egy pontban egyetértenek, úgy ez a pont az a felfogás, hogy a parlament csak egy saját kebeléből alakított kormány alatt hajlandó munkálkodni és hogy így egy a pártokon kívül álló kormány a parlamenttől nem várhat támogatást. Ezt jelentették ki majdnem az összes polgári pártok és ennek következtében a parlamenti kabinet megalakítására irányuló fáradozások sikertelensége, a parlament megbénítását, a törvényhozi munka megkezdését hozná magával. 30 év óta most történik először a választójogi reform keresztülvitele óta, hogy kísérlet tételik, hogy a kormányhatalmat parlamenti pártok vegyék kezükbe. A államügyek vezetésében a döntő befolyást nagyszívűen és önként átadták a demokráciának. Ó felsegége kegyes önzetlenségében mindent megtett arra nézve, hogy lehetővé tegye a polgári pártok részvételét a hatalom kezelésében. A bürokrácia ellenmondás nélkül, örömmel tette le a kormány gyeplőt a vezérlo parlamenti férfiak kezébe. Ha a parlamenti rezsime azok a pártok buktatják meg, akiknek javára e rezsime létesült, akkor csak nagyon is indokolt, hogy más irányt követő rezsime jöjjön, azok, akik nem tudtak megegyezni az egymással való kormányzásban, kénytelenek lesznek együttesen tűrni, hogy kormányozzák őket. Ha a nemzetek nem hajlandók egymásnak megadni a koexistencia feltételeit, e feltételeket harmadik tárgyalagos helyről kell kérni és az államhatalomnak megvolna az a gyakran vitatott sajátossága, hogy ő az egyedül létező és lehető objektív döntőbíró. A pártok válaszon állnak. Tévednek, ha azt hiszik, hogy most egyes miniszteri tárczákról, a miniszterek személyeiről, vagy neveiről van szó. Ma magukról a pártokról van szó, az állammal szemben elfoglalt álláspontjukról, a kormányzati mód alapeszméiről.

TÁVIRATOK.

Közgazdasági táviratok.

Newyork.	nov. 12.	nov. 11.
B u z a	locobuza 113 ³ / ₈	114
	decemberre 114 ¹ / ₈	114 ¹ / ₂
	májusra 114 ⁷ / ₈	115
T e n g e r i	decemberre 71 ⁷ / ₈	71 ⁸ / ₄
	májusra 70 ¹ / ₈	70 ³ / ₄
Csíkagó.		
B u z a	decemberre 103 ¹ / ₈	103 ³ / ₈
	májusra 107 ¹ / ₄	107 ¹ / ₈
T e n g e r i	decemberre 62 ¹ / ₄	62 ¹ / ₄

New-York, nov. 12. Gyapot New-Yorkban helyben — (9.30 tegnap), gyapot decemberre 9.00 (9.00), gyapot februárra — (8.80), gyapot New-Orleansban helyb. — (8⁷/₈), petroleum stand white Filadelfiában 8.45 (8.45), petroleum Refined in Cases 10.90 (10.90), petroleum Credit Balances at Oil City 1.78 (1.78).

Csíkagó, november 12. (Zárlat.) Zsir januárra 9.20 tegn. —, zsir májusra 9.20 (tegnap 9.17), szalonna short clear, 9.37 (tegnap 9.37), sertéshus januárra 16.07 (tegnap 16.09)

EGYHÁZAK.

A kormány az 1848:XX. f.-cikkéről.
 — Református lelkészek küldöttsége. —

Budapest, november 12.

A református lelkészek országos egyesületének küldöttsége tisztelt ma délelőtt Justh Gyula képviselőházi elnökénél, dr. Wekerle Sándor miniszterelnökénél és gróf Apponyi Albert kultuszminiszterénél. A küldöttséget Antal Gábor református püspök vezette és abban résztvettek Kecskeméti Ferencz, Marjay Péter, Szász József, Halász Lajos, Szabó Károly és Kacsóvics Géza képviselők, dr. Baltház Dezső, Ferenczy Árpád jogakadémiai tanár, dr. Ferenczy Gyula akadémiai tanár, Márk Ferencz, Kiss József, Murányi János, Benkő István, dr. Tüdős István, Urfázy Lajos, Pólya Lajos, Nagy Vincze, Szondi Géza, Labody Nagy Lajos, Kocsis József és Veress Jenő.

A küldöttség először Justh Gyulát, a képviselőház elnökét kereste fel, akinél Baltház Dezső ismertette a küldöttség kérelmét a papi fizetések megemlékezése tárgyában. Kérésének igénye a történelemre és tételre jogra támaszkodó igény. Kéri a Ház elnökét, hogy a törvény alapján álló kérvényüket teljes jóindulattal támogassa és terjessze a Ház elé.

Justh Gyula nagyon szívesen fogadta a küldöttséget. Elsősorban is ugymond nagyon köszönöm és mondhatom, nagyon jól esik lelkesnek, hogy önök megjelentek énelöttem, igen jólesik annak a bizalomnak a megnyilvánulása is, amelyet szónokuk az önök nevében kegyes volt velem szemben kifejezésre juttatni. Én ismerem a református egyház bajait, ismerem jól a lelkészeknek sanyaru helyzetét, másfelől pedig felesleges rámutatni bárkinek arra, hogy milyen óriási szolgálatot tettek a reformátusok a magyar haza megvédésekor és hogy a református egyház mindenkor híven, becsületesen (Ugy van! Ugy van!) önzetlenül, önfeláldozóan küzdött ennek a hazának a fennmaradásáért. A dolog érdekében jelenlegi állásomnál fogva nem nyilatkozhatom, de azt hiszem nem csalódom, ha megjelenésükre azzal válaszolok, hogy abban a bizalomban, amit a törvényhozásba helyeztek, önök nem fognak csalódni és a képviselőház és a kormány is meg fogja találni azt a helyes utat, amely az önök jogos igényeinek kielégítésére fog vezetni. A kérvényt a képviselőháznak be fogom mutatni.

A küldöttség ezután Wekerle Sándor miniszterelnököt kereste fel, akinél dr. Tüdős István szép beszéd kíséretében nyújtotta át a küldöttség memorandumát.

Wekerle miniszterelnök a következő beszédben válaszolt:

— Tisztelt uraim! Az 1848:XX. f.-cz. végrehajtását kötelességünk véghezvinni. Köztudatú vált már ebben a hazában az önök hazafias működése és ez engem arra int, hogy a lehető legnagyobb jóindulattal igyekezzem az önök kérésének végrehajtására. Legyenek meggyőződve, nemcsak én, de a kormány minden tagja szívén hordja ezt az ügyet és megoldásra kívánja juttatni. Megoldásra kívánja juttatni nemcsak a lelkési kongruának rendezését, hanem egyúttal a református egyház anyagi igényeinek végleges szabályozását is. Ez tanácskozásaink tárgyát képezi most és amennyire az állam pénzügyi helyzete megengedi, talán több évre beosztva sikerülni fog ezt a kérdést véglegesen megoldani.

A küldöttség végül gróf Apponyi Albert válaszlás- és közoktatásügyi miniszterénél tisztelt, ahol dr. Ferenczy Gyula terjesztette elő a küldöttség kérelmét, ismertette az emlékirat tartalmát.

Gróf Apponyi Albert válaszában kijelentette, hogy mióta a kultuszminiszteri tárczát elfoglalta, a református lelkészek fizetésrendezésével állandóan foglalkozik. A legjobb indulattal és szándékkal keresi a kérdésnek méltányos megoldását, hogy azt a megvalósításhoz közel juttassa. Kijelentheti, hogy teljes mértékben megvan a megállapodás, hogy kielégítsék azt a szükségletet, amely a magyar református papokat, mint e hazát és nemzeti létünket biztosító tényezőt jogosan megilleti. Kéri, hogy e biztató szavakat, amelyek nem üres biztatás, hanem a kormánynak megállapodása, határozott szándéka, vigyék magukkal haza és legyenek meggyőződve, hogy dacára az állam súlyos helyzetének, a református lelkészek anyagi igényeinek rendezése a legközelebbi időben meg fog történni. Az 1848:XX. f.-cz. végrehajtása szintén gyors léptekkel közeledik. A legjobb indulattal viseltetik a református lelkészség iránt és érdekei kielégítését a lehetőség szerint rövidesen megvalósítja.

A küldöttség a miniszterelnöknek, a kultuszminiszternek és házelnöknek válaszáat lelkesen megeléjlenzte

Váltóhamisítás — en gros.

— Egy fővárosi tisztviselő üzemel. —
 — Saját tudósítónktól. —

Budapest, november 12.

Egy nagy stíli bűnügy számai jutottak ma a rendőrség kezébe. Egy előkelő származású hivatalnok és egy társadalmilag nagy szerepet játszó tanító évek során egész légió ember kárára váltókat hamisított. Mintegy negyedmillióval károsították meg áldozataikat. A két nagystíli ember: ifjabb Jenny József és László Géza tanító. László Géza már halott s így őt nem érheti a büntető igazságszolgáltatás. Jenny Józsefet azonban első feljelentésre beidézték a rendőrségre és ma délben letartóztatták.

A két előkelő megjelenésű gonosztevő a bűnös uton összeharcsolt pénzből főúri módon élt. Érdekes, hogy hosszú évek során megtudták őrizni titkukat, sőt mindkettő társadalmilag a legnagyobb köztiszteletnek örvendett. Tanuskozik emellett az a körülmény, hogy amikor László Géza meghalt, impozáns temetést rendeztek neki s diszjrhelylyel jutalmazták meg az elhunyt érdemeit.

A büntársak.

Ifjabb Jenny József fővárosi tisztviselő, jó módú és tisztességes család ivadéka, szoros barátságot kötött László Géza fővárosi tanítóval. Őt év előtt elhatározták, hogy váltóhamisítással teremtik elő azt a sok pénzt, ami az elegáns, feltűnő hajhászó életmódhoz szükséges. Csakhamar megkezdtek a manipulációt és gyors egymásutánban ötszázhusz váltót gyártottak. A legkisebb összeg, ami a hamis váltókon szerepelt, kétszáz korona volt, a legnagyobb summa tizenötezer korona.

A váltókra leginkább földbirtokosok, háztulajdonosok, ügyvédek, orvosok nevét írták és budapesti szövetkezeteknél számították le. Jenny feleségül vette Lung György fővárosi tanácsnok leányát, akivel a Tompa-utca 17. számú házban lévő lakáson valósággal főúri pompát fejtett ki. László Géza az erdőtelki iskolánál működött, később Rákospalotára került. Jenny számtiszt volt az akácia-utcai előjáróságban, de alig látták a hivatalában. Minduntalan szabadságot kért és apósa pártfogásával kapott is.

A büntársak valósággal főúri módjára éltek. László Géza minden löversenyen megjelent, utazgatott főúri fürdőhelyekre, Rákospalotán ő volt a leghíresebb kártyás és a legfinomabb italok fogyasztója. Mindez a multság hamis váltókkal szerzett pénzekből tellett. László Géza Rákospalotán képviselőtestületi tag, Pestmegyének törvényhatósági bizottsági tagja volt, emellett a kaszinó korlátlan pénztárosa és társadalmi hatalmasság a kisközségben. November elsején hirtelen meghalt László Géza. Állítólag szívrohamban ölte meg. Hogy mióta ember volt Rákospalotán ez a László Géza, azt legjobban jellemzi a halála. Diszjrhelyet adtak neki, sírelkére hirtelen gyűjtést indítottak s úgy gyászolták, mint valami kiváló, jótékony mecenaszt. Óriási temetése volt, a gyászoló közhírség eleje már künn volt a temetőben s még mindig nagy tolongás volt a Gróf Károlyi-kórház előtt, ahonnan Lászlót temették.

Az áldozatok.

E két ember nagyon szépen és simán intézkette a gazságokat. László Géza napibiztos volt egész sereg budapesti és rákospalotai szövetkezetnek, tehát könnyen mehetett a hamis váltók leszámitolása. Ha pénz kellett, előrepült a váltó, előbb László írta alá, aztán Jenny. Amikor a váltó lejárt, prolongálták s így történhetett, hogy a hamisított nevek tulajdonosai nem tudták meg a csalást.

Jennyék nem kimélték a legjobb barátait sem. Fővárosi tanárok és tanítók nevére épp úgy hamisítottak váltókat, mint a leggazdagabb földbirtokosokéra. Így lehetett csak oly horribilis összeget főtalmozni, mely a főúri költségeket fedezte. A bűnök csak László Géza halála után derültek ki. Dr. Berger Lajos orvos tette az első feljelentést és ennek alapján indult meg a rendőrségi nyomozás. Érdekes, hogy László Géza hagyatékában egyetlen fillért se találtak.

Letartóztatás.

Dr. Berger Lajos feljelentésére Sándor László rendőrkapitány ma délelőtt két detektívet küldött el ifj. Jenny Józsefért. Lakásán keresték a detektívek, de már nem volt otthon. Elmentek az adóhivatalba s onnan bevitték a rendőrségre. Egész délelőtt folyt a kihallgatása. Jenny a terhére rótt bűntől se hamisított, a hamisításokat mind László követte el. Őt azzal áltatta, hogy nagy örökség vár rá, nem kell semmitől se tartaniok s ha véletlenül valami kiderülne, majd elintézi ő az intézeteknél, ahol benfentes ember. Jenny védekezése azonban mit sem használt, mert kiderült, hogy László halála után is hozott forgalomba hamis váltókat. Jennyt Sándor László rendőrkapitány a kihallgatás után, amely körülbelül három óráig tartott, letartóztatta. Holnapra Sándor László rendőrkapitány beidézte azokat a budapesti tanárokat, tanítókat és rákospalotai embereket, akiknek a nevére a váltókat hamisították.

Mozgó képek.

Taxaméter.

— Kép a jövőből. —

UTAS (hetykén): Ócsém, előre a Sas-utczába, KOCSIS (nekikeseredve, a fogai közt): Most mernek henczegni, az istenit, mert a taksamérő parancsol.

UTAS (vidáman): Na, öreg, nem kell habozni, sózzunk egyet arra a gebére, aztán gyerünk...

KOCSIS (erőltetett nyájassággal): Majd a nagyságos ur ugyanis tudja, hogy egy kis különpénzt megérdemlek...

UTAS (nagyon biztos a dolgában): Egy vasat se, apám, egy rossz rézvasat se adok... Majd a taksaméter szerint... Gyerünk, gyerünk...

KOCSIS (alázatosan): Csak levezem a lóról a takarót (lenyomja a taksamérőt, amely működni kezd.)

UTAS (csodálkozva): Maga lenyomja?

KOCSIS (naijud): Mit szól hozzá a nagyságos ur?

UTAS: De most már megy...

KOCSIS: Olyan ez kérem...

UTAS (titreimetlenül): Le azt a takarót, bácsi, le azt a rongyot, mert ez a masina itt úgy szalad, mint a kengyelfutó.

KOCSIS (leszedi a takarót, ráteszi az ülésre, gombolja a kabátját, fejébe huzza a kalapját, a bal keztyűt felhuzza a jobb kezére, azután újra lehuzza és zsebrevégia.)

UTAS (kezdi észrevenni, hogy az üzletbe beült): Öregem, gyerünk... (izgatottan nézi a taxit.)

KOCSIS (végre elkészül): Hova hajtsak, nagyságos ur?

UTAS: A Sas-utczába... mondtam már magának... de gyerünk már...

KOCSIS (ilegmatikusán): A Sas-utczába, nagyságos ur? ... A Váci-köruton hajtsak?

UTAS: Bánom is én, akármerre hajt, csak induljon már... Hiszen ez egy gyorsvonat... Kilenyven... Egy korona tíz...

KOCSIS: Ne tessék aggódní... csak azért kérdeztem, mert ha a Váci-köruton hajtok, rövidebb... úgy spórol valamicskét a nagyságos ur.

UTAS: Ha nem indul rögtön, kiszállok.

KOCSIS (nyájasan): Nem lehet az instálom, nagyságos ur, mert rendőrt hívok nagyságos ur, meg az ostornyéllal is rá találok vágni a pófájára, nagyságos ur.

UTAS (siránkozva): Értsük meg egymást, öregem, hiszen én nem akarok kiszállni. Hiszen én direkt a Stáhy-utczából jöttem ide, hogy magával mehessenek... Nekem ezt a lovat ajánlotta egy barátom, aki ismerőse Huxtable-nak... De menjünk, mert (sirva) Egy korona nyolekvan...

KOCSIS (dörmögve): No azért... Nem kell bántani a szegény embert... Most ezzel a taxaméterrel ugyanis meg vagyunk verve.

(A taxi három korona hetven fillért mutat, amikor a kocsis végre elindítja a tálost)

Ray.

Rablógyilkos merénylet a csapszékben.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, november 12.

Vakmerő rablótámadásnak volt színhelye Molnár József Oriás-utca 33. szám alatt lévő korcsmája. Munkátlan emberek megtámadták a korcsmárost saját korcsmájában, összeszurkálták és kifosztották. A korcsmároson több szurást ejtettek, sebei azonban nem veszélyesek, kára pedig alig van, mert az elrabolt pénzt és holmit az időközben kézre került rablóknál sikerült megtalálni. A rablók négyen voltak, hármát a rendőrségnek sikerült elfogni, a negyedik után is a legnagyobb apparátussal nyomoz a rendőrség.

Színhely.

A rablógyilkos merénylet az Oriás-utca 33. sz. alatt levő Molnár József pinczekorcsmájában játszódott le, melyet a tulajdonos csak három héttel ezelőtt vett meg Németh Józseftől. A csapszékben rozoga lábu, barnára mázolt fenyőasztalok és nyikorgó székek vannak, természetesen mérsékelt számú munkás emberek látogatják.

A korcsmából az udvar felé kis sötét zug nyílik, és ez szolgált lakásnak az új tulajdonos, Molnár József részére. A magános, egyedül álló ember, amikor tíz óra tájban bezárta néptelen üzletét, ebbe a kis kamrába tért nyugovóra.

A rablómerénylet tudták, hogy Molnár üzletzárás után egyedül van a korcsmában és úgy gondolták, hogy négyen könnyű szerrel elbánnak a magára hagyott, védtelen emberrel.

A rablók.

Tegnap este kilenc óra tájban négy fiatal ember állított be a fentebb leírt csapszékbe. Névszerint Závoczky Ferenc huszonegy éves csapos, Bóde Imre tizenkilenc éves órásság, Rozsi Imre huszonnégy éves kereskedőség és Árvai Géza keszkeskedőség. Závoczky csapot, aki törzsvendég volt, már jól ismerte Molnár. A társaság bort rendelt és hangos dárídóba kezdett.

Tíz óra tájban már mindenki elhagyta a vendéglőt, csak a négy fiatal ember maradt ott tovább. Mivel a vendéglőt Molnár ebben az időben szokta bezárni, azért távozásra szólította fel őket:

— Urak, késő van, le kell fektüdnöm, mert korán kelő ember vagyok. Jó lenne, ha mennének már!

E felszólításra mit sem hederítve, tovább maradtak néhány percig. Azt mondták, hogy a régi korcsmárost várják. Közben Závoczky kinézett az utcára, hogy nem járnak-e arra sokan. Amikor látta, hogy az utca néptelen, leintett a pinczébe figyelő társainak, majd betette a korcsma utcai aítját.

Merénylet.

A jeladásra Rozsi Imre odaszólt Molnárnak:

— Fizetek!

A korcsmáros felzihelcködött a sötét melől és lassan az asztaluk felé tartott. Amikor a társasághoz ért, abban a pillanatban a helyiségben maradt három rabló felugrott, az egyik előlotta a lámpát, aztán megrohanták a korcsmárost.

— Add meg magad! — kiáltották — Különbien megölünk.

A korcsmáros kiabálni kezdett és birokrá kelt támadóival.

— Maradj csendben! Beléd szurunk! — fenyegetőztek a merényletők s ebben a pillanatban Molnár már érezte a feji, az arcán és a jobb karján a szurásokat. Rozsi Imre vágta belé a bieskát.

A megtámadott korcsmáros, aki érezte, mint folyik végig az arcán és a karjain a vér, ekkor könyörgésre fogta a dolgot:

— Ne bántsatok, — rimázkodott a rablóknak, — mindenemet odaadom!

A rablók eleresztették és Molnár át is adta a nála levő pénzt: két darab huszkoronást, egy darab tízkoronást, tizenhat korona ezüstpénzt; átadta ezüst-óráját és aranygyűrűjét is. Rozsi ezután még odament a fogashoz, leakasztotta a korcsmárosnak nyuszt-prómes télikabátját s aztán a három jómadár az ajtó felé indult.

Menekülés.

Molnár József, miközben a rablók figyelmét elvonta személyéről a zsákmány, alkalmas pillanatban megugrott, sikeresen eljutott az udvarra nyíló ajtóhoz és kimenekült az udvarra, ahol föllármázta a házbelleket:

— Segítsé! Gyilkosok! Rablók! — kiáltotta kétségbeesetten és néhány perc múlva már talpon állottak a ház lakói, akik üldözőbe fogták a rablókat. Ezek, miután látták, hogy Molnár elmenekült, gyorsan vitték az irhájukat. Kirohantak az utcára, de ott a járókelők, a házbellek és a rendőrök üldözőbe vették a gonosztevőket, akik közül Závoczkyt és Árvait elfogták.

A másik két haramia elmenekült, de Rozsi Imrét ma délután elfogták a detektívek. Rozsi a Dob- és Kertész-utczák sarkán lévő kiűzésben ebédelt, amikor a titkosrendőrök rajta ütöttek. A rabló menekülni akart, de nem sikerült neki a szokás. Nála találták a korcsmáros óráját és télikabátját. A negyedik rablót, Bóde Imrét még nem sikerült elfogni. A rablók délutáni kihallgatása alkalmával Árvai Géza bevallotta, hogy az ő rendes neve nem Árvai, hanem Bella Géza.

Molnár sebeit a mentők költötték be és aztán a lakásán hagyták. Állapota nem veszélyes.

UJDONSÁGOK.

NAPIREND. Naptár. Péntek, november 12. — Róm' kat.: Szaniszló. — Prot.: Arkád. — Görög-orosz: okt. 31. Epsin. vt. — Zsidó: March. 19. — A nap két reggel 7 óra 2 perczkor, nyugszik délután 4 óra 26 perczkor. — A hold két este 7 óra 42 perczkor, nyugszik délután 12 óra 50 perczkor.

A kereskedelmi miniszter fogad délután 4 órakor. — A belügyminiszter fogad délután 8 órakor. — A földművelésügyi miniszter fogad délután fél 5 órakor. — A közoktatásügyi miniszter fogad 4 órakor. — A belügyi államtitkár fogad délután 2 órakor. — A kereskedelmi államtitkár fogad délután 4 órakor. — A közoktatásügyi államtitkár fogad délután 4 órakor. — A képviselőház ülése d. e. 10 órakor.

Allandó kiállítás a Könyves Kálmánnál Nagyszé-utca 37-38. Nyitva 9-1-ig. Belépődíj nincs. — Velazquez-kiállítás a Nemzeti Szalonban nyitva 9-6-ig. Belépődíj 1 korona. — Fiala festők kiállítása az Uránia Képtéri szalonjában nyitva 9-1-ig. Belépődíj 20 fillér. — A Nemzeti Múzeum régiségára nyitva 9-2-ig. — A Szépművészeti Múzeum nyitva. — A Mezőgazdasági Múzeum nyitva. — A Néprajzi Múzeum zárva. — A Fővárosi Múzeum zárva. — Az Iparművészeti Múzeum nyitva. — A Történelmi Képcsarnok nyitva. — A földtani intézet múzeum zárva. — A Közlekedési Múzeum zárva. — A Széchenyi-Múzeum zárva. — Az aquinumi múzeum nyitva egész nap. — A Technológiai Iparmúzeum nyitva. — A Ráth György múzeum zárva. — Az Erzsébet-Múzeum nyitva. — A Nemzeti múzeum könyvtára nyitva. — Az Akadémia könyvtára nyitva. — Az Egyetemi könyvtár nyitva. — A fővárosi könyvtár nyitva. — A Kereskedelmi Múzeum könyvtára nyitva 9-12-ig, a téli hónapok alatt november 12-ig február végéig kedden és pénteken 9-8-ig. — A pedagógiai könyvtár zárva. — A többi múzeumok és nyilvános könyvtárak nyitva. — A múzeumok, képtárak, kiállítások és nyilvános könyvtárak rendszerint délelőtti 9 órától vannak nyitva.

— Az olasz királyné és anyjának találkozása. Elena királyné meglátogatta Milánóban időző anyját, Miléna montenegrói fejedelemné. Már minden előjel arra mutatott, hogy a két uralkodó család közt fölmérett feszült viszony Zenia hercegnő békéltető kísérlete daczára is fennáll és így ez a találkozás örvendetes feltűnést kelt. A királyné szigorú inkognitóban csupán egy udvarhölgy és egy udvari méltóság kíséretében este érkezett Milánóba, ahol rögtön felkereste a Palace-szállodában betegen fekvő anyját és az egész éjjelt nála töltötte. A királyné másnap délután megint visszautazott san-rossoreri kastélyába. Milánóban senki sem ismerte fel a királynét.

— Frigyes főherceg gróf Csekonicshoz. Frigyes főherceg, gróf Csekonics Endre kir. főasztalnokmesterhez, mint a magyar szent korona országai vörös-kereszt egyeletének elnökéhez, az 1907. évi jelentés felterjesztése alkalmából a következő kéziratot intézte:

„Kedves gróf! Az előterjesztett 1907. évi jelentésből újlag meglepéssel vettem tudomásul, hogy az egyesületi tevékenység minden terén előrehaladás mutatkozik és ezt számos hazafias jótékonyági ténykedés is elősegítette. Különösen örvendetes az az érdeklődés, melyet a Vörös-kereszt emberbaráti intézménye iránt a fiókegyetkek és különböző választmányok tanusítottak, amiből kifolyólag a gyámolítást

kereső lakosság már béke idején részesülhetett szenvedéseink enyhítésében. Hasonlóképpen nagyon kiélegett az a kifejtett szándék, amely szerint a központi választmány beható tanácskozások tárgyává teszi, mily módon lennének az egyesületi intézeteknél ismétlődő többkiadások sikerrel megszüntethetők, mert azáltal annak lehetősége is következik be, hogy a hadi célokra szolgáló alap a hozzáfűződő nagy követelményeknek megfelelően lényegesen gyarapíttassék“.

Kelt Wienben, 1908. évi október hó 22-én.

Frigyes főherceg s. k. tábornagya.

— Gróf Zichy János ünneplése. A Budapesti Katolikus Kör tegnapi közgyűlése után gróf Zichy János elnök tiszteletére abból az alkalmából, hogy a király belső titkos tanácsossá nevezte ki, a Kör fehértermében ünnepi lakomát rendezett, melyen a Kör tagjai és meghívott vendégek nagy számban vettek részt. Az első felköszöntőt Prohászka Ottokár püspök mondta gróf Zichy Jánosra, aki megköszönte az ünneplést. Még számos felköszöntő hangzott el.

— A bosnyák küldöttség Budapesten. A bosnyák küldöttség ma délelőtt tiszteleggett dr. Bárczy István polgármesternél Kulonics Esad effendi szerajevói polgármester vezetésével. Kulonics effendi szerb nyelven beszédet intézett Bárczy polgármesterhez, amelyben megköszönte a szívélyes fogadtatást, melyben a főváros a bosnyák vendégeket részesítette. Bárczy polgármester magyarul válaszolt. Örömet fejezte ki a felett, hogy alkalma volt a bosnyákokat a székesfőváros lakossága nevében üdvözölni és azt a kívánságát fejezte ki, hogy a bosnyákok kellemes emlékekkel távozzanak Magyarországi fővárosából. A polgármester szavait Piperkovits Bátor tanácsnok tolmácsolta szerb nyelven. A polgármestertől távozva a küldöttség Fülepp Kálmán főpolgármestert kereste fel. Majd sétakocsizásra indult a társaság és megtekintette a központi vásárcsarnokot, a Rudas-fürdőt, a kir. várapalotát, a Mátyás-templomot, Gülbaba sírját, stb. Délelőtt 11 órakor a parlamentet látogatták meg a bosnyákok, ott Wekerle miniszterelnöknel tisztelegtek. Délután fél három órakor a főváros ebédet adott a Hungáriában a küldöttség tiszteletére, melyen gróf Apponyi Albert vallás- és közoktatásügyi miniszter is megjelent. Felköszöntőket mondtak Fülepp Kálmán főpolgármester, Vaszilievits alpolgármester, Kulonics effendi szerajevói polgármester és dr. Fischer József szerajevói ügyvéd. Végül gróf Apponyi Albert a kormány nevében üdvözölte a vendégeket.

— Gyászmise Szalay Péterért. A kapuczinusok budai templomában ma délelőtt gyászmisét mondtak Szalay Péter államtitkár lelki üdvösségéért. A gyászoló közönség sorában ott volt a megboldogult özvegye a családdal, Szalay Imre miniszteri tanácsos, a Nemzeti Múzeum igazgatója, Follért Károly, Demény Károly és Kiss József postafőigazgatók és nagyszámu ismerőse és tisztelője az elhunynak. A szertartást Bruha Sebestyén házfőnök végezte.

— Fogtechnikusok a belügyminiszternél. A Magyarországi Fogtechnikusok Egyesületének negyvenöt tagu küldöttsége tiszteleggett ma délelőtt tizenegy órakor a képviselőházban gróf Andrássy Gyula belügyminiszternél. A küldöttséget Szentkirályi I. Zoltán országgyűlési képviselő vezette a miniszter elé, aki előtt a küldöttség szónoka, Barna Ignác fogtechnikus hosszabb beszédben ismertette az egyesület kívánságait, fejtegetve azokat az okokat, amelyek szükségessé tették mostani lépésüket. Rámutatott arra a hosszú évek óta dúló harcra, amely a fogtechnikusok és fogorvosok között folyik. Gróf Andrássy Gyula belügyminiszter így válaszolt:

— Legyenek meggyőződve, uraim, hogy azon leszek, hogy ezt az ügyet igazságosan és méltányosan intézzem el. Az önök érdekeit éppen annyira szívemen viselem, mint a fogorvosokét és rajta leszek, hogy a két érdek méltányos kielégítésével intézzem el a kérdést. Magam is jól tudom, hogy e téren sok és fontos módosításra van szükség s arról is meg vagyok győződve, hogy az ügy sürgős. Fogadják meg egyszer azt az ígéretemet, hogy ügyüket igazságosan és sürgősen fogom elintézni.

A küldöttség élénk éljenzéssel vette tudomásul a miniszter választát.

— **Vértessy Gyula áthelyezése.** Vértessy Gyula királyi tanfelügyelőt, a kiváló magyar író, akit olvasóink az „Egyetértés” tárcza-hasábjairól is előnyösen ismernek, sikeres működésének eddigi színhelyéről, Nagybecskerekéről Temesvárra helyezték át. Vértessy Gyula, aki edig a legexponáltabb nemzetiségi vidékeken a magyarság hű őrzője volt, ezzel az előléptetésével olyan helyre került, ahol a nemzeti eszme és a magyarság érdekében még nagyobb arányú működést fejtethet ki és benne oly kiváló tanerőt ért megfizető kifizetés, aki a legexponáltabb állások betöltésére föltétlenül érdemes.

— **Vilmos császár megkegyelmez.** A német császár megkegyelmezett gróf Leiningen-Westerburg Frigyesnek, akit felesége panaszára a giesseni törvényszék ezelőtt fiz esztendővel házasságtörés miatt hat hónapi börtönbüntetésre ítélte. A gróf akkoriban az ítélet végrehajtása elől Ausztriába menekült, míg végre néhány héttel ezelőtt önmaga jelentkezett büntetésének kitöltése végett a butzbachi fegyintézet igazgatóságánál. A gróf mintegy négy hetet töltött a fegyintézetben, amikor a császár a büntetés hátralévő részét kegyelemből elengedte.

— **André holttestét megtalálták.** Tizenegy évvel ezelőtt szállt föl André és két bátor társa, lég-hajón az Északi Sark felkutatására. A tudományos világ, honfitársai, családja szorongva várta visszajöttét. Az idő mult; egyik év a másik után merült a multak tengerébe. A várakozás aggodalommal, ez kétségbeeséssé változott, végül gyászba borult az egész tudományos világ. Bizonyossá lett, hogy a vakmerő kutatók nem térhetnek többé vissza; odavesztek; szaporítják a tudomány vértanui számát. Azontul csak egy fájdalmasan kegyeletes szándék sarkalta André barátait: megtalálni a hősies mérnök földi maradványait. Eddig minden kísérlet sikertelen maradt s már föl is hagytak minden remény-nyel, míg most egy kopenhágai távirat meglepő hírt jelent. Amint már mai számunkban röviden megírtuk, a dán Yuga hajó Storn nevű kapitánya jelenti, hogy Chalder, a Pellopsz nevű amerikai hajó kapitánya, Labrador északi részén kirándulást tett a szárazföldre, amikor a Mugora-fok közelében egyszerű keresztet talált André fölírásával. A kereszt alatt holttestet és egy irásokkal telt ládát talált. Storn kapitány levele így szól:

„A Pelops nevű uj-fundlandi gőzessel egyidejűleg érkezünk a Mugora-fokhoz. A Pelops vezetője: Chalder kapitány azt beszélte, hogy ő Labrador-sziget északi részében, két kilométernyire a parttól egy sírhalmot talált, melybe fakeszt volt André nevével beletűzve. Chalder megvizsgálta a sírt és abban egy holttestnek a maradványait találta, mellettük pedig egy szekrényt különböző iratokkal. Hogy hol maradt ez a szekrény, Chalder nem akarta (?) megmondani. Chalder, aki egy európai ember és egy eszkimó asszony fia, annak idején egy expedícióval Grönlandban volt és többször hallotta André nevét említeni. Itt megkérdezte, hogyan írják André nevét, mire egy darab papírt húzott elő, melyen le volt másolva a sírkészlet felirata. A papíron világosan az André név állt. A sírdombot olyan helyen találták, hol az eszkimók is ritkán szoktak megfordulni.

Ritzau ügynökség Stornól, a Juga shooner parancsnokától azt az értesítést kapta, hogy az André sírjának feltalálásáról szóló tegnapi lapjelentések igazak: egyben jelenti, hogy Chalder parancsnok Labrador-szigetén Mugford-foktól északra találta meg a sírt.

— **Merénylet egy tanító ellen.** Felháborító merénylet híre érkezik Alsónánáról. Wink Jakab és Herchet Jakab odavaló rovott életű, kihágásért többször büntetett suhancok haragudtak a község tanítójára, Adolf Ádámról, mert ez nem engedte meg nekik, hogy a szolgájához járjanak. A két kitusított legény boszut forrált és egy kőbányamunkás ismerősüktől dinamittöltényeket szerezve, azokból egyet hétfőre virradóra a tanító ablakába helyeztek és zsinórral meggyújtották. Csakhamar iszonyu robbanás hallatszott: a töltény kiszakította az ablakokat, a cserepeket bedobta a tanító hálószobájába, hol az egész család éjjeli nyugalmát pihente. Szerencsére az ablak jó messze volt az ágyaktól és így az alvóknak a rémületen kívül egyéb bajuk nem lett. A gyanu csakhamar a szolgáló udvarlóira irányult, akiket a csendőrség elfogott és akik a csendőrség vallatása folyamán beismerték tettüket. A tettesek az ügyészség fogházában várják büntetésüket.

— **Makó Lajos halála.** Érdemes művészt, példás igazgatót veszített el a magyar színeszet. Makó Lajos, a szegedi színtársulat igazgatója, ma hajnalban, hirtelen meghalt. Valószínűleg szívizélhűdés vetett véget életének. Halála úgy a fővárosban, mint országiszerte, ahol csak ismerték, mély és őszinte részvétet fog kelteni. Uri modora rokonszenvenessé tette, műveltsége tiszteletet keltett, színjátszó tehetsége sok igaz sikerhez juttatta, s mint igazgató, méltányossága és emberbaráti szeretete mindazok háláját biztosította számára, akik valaha társulatánál működtek. Akárhányszor megessett, hogy a színügyi bizottságok egyik-másik tagját kifogásolták, de sohasem volt rá eset, hogy ezért Makó, noha szerződése jogot adott neki erre, elbocsátotta volna az illető tagot. Hosszu színigazgatói pályáján vezetése alatt a kiváló tehetségek egész sora fejlődött nagygyá, akik ma előkelő fővárosi színházak tagjai. Főlegy-zésre érdemes, hogy az elhunyt színigazgató Sardouval — aki őt néhány nappal előzte meg a halálban — személyes barátságot tartott fenn. Makó 1854-ben született Debreczenben. Atyja tudományos pályára szánta, de az ifju színész akart lenni. 1876-ban lépett a színi pályára és előbbben a Feleki igazgatása idején a budai Várszínházhoz, majd a Rákosi Jenő igazgatása alatt állott Népszínházhoz szerződött. Kötő jellegű volt. Munkaszerező, talentumos egyénisége más forrásokhoz is hajolt, amelyek lelkeinek gyönyörűséget és nevének elismerést szereztek. Makó, aki tartalékos honvédtábornok is volt, az irodalom terén sem volt lártatlan. Több francia szindarabot ültetett át magyar nyelvre. Színigazgatóvá 1890-ben lett, mindjárt Szegeden. Ott volt az az emlékezetes párba, amelyet a néhai szegedi polgármester fiával, Pálffy Viktor kultúrtafényekkel, a színügyi bizottság akkori elnökével vívott. A párba — állítólag — egy összeszólalkozás következménye volt, amely a kulisszák közt ment végbe amiatt, mert Makó sohasem szerette, ha a szereplőkön, a rendezőn, ügyelőn és tisztozókön kívül mások, kivált nem-színészek, csavarognak a színpadon. Rossz néven vette ezt még a színügyi bizottság elnökétől is. A párbaiban Pálffy Viktor veszedelmes megsebesült, ami a különben is tudóvésztes fiatal ember halálát siettette. Pár hét múlva meghalt. Makónak ebből a párbaiból az arczán hatalmas forradás, a szegediek részéről pedig évekig tartó neheztelés maradt. El is ment akkor Szegedről (Krecsányinak adva át helyét) és Debreczenben lett színigazgató. Dr. Janovits Jenő után hat évre ő vette át ismét a szegedi színház igazgatását és azóta teljesen visszahódította a szegediek vonzódását, mert jól ismerte a szegediek ízlését és ehhez alkalmazkodva kitűnően vezette a színházat. Később, temesvári igazgató korában, társulatával néhány nyáron Budán is működött. A fővárosi közönség különösen az „Eleven ördög”-beli szerepében szerette meg, mely egyik legfényesebb alkotásai közé tartozott. Hódmezővásárhelyen ismerkedett meg Ábrai Károly volt polgármester és író leányával, akit feleségül is vett és akivel halálós órájáig a legboldogabban élt. Az utóbbi években már kissé fáradtnak érezte magát s nyugalomba készült. Ujabb sikerei azonban új kedvet adtak munkájához és kitartással végezte az igazgatás terhes munkáját. Tegnapi még egyik legjobb szerepét, Bánk-bán Tiborcját játszotta, s előadás után családi körben eldicsekedett, milyen jó estje volt. Vacsora után lefeküdt, éjféli után hirtelen rosszul lett, s mire az előhívott orvos megérkezett, meghalt. A Színészegyesület budapesti palotájára ez alkalomból kitűzette a gyászlobogót, koszorút fog küldeni a ravatalra és illő módon vesz részt a végtisztességadásán. Szeged város tanácsa valószínűleg az elhunyt vejét, Almássy Endrét, a társulat kiváló tagját fogja megbízni azzal, hogy a színházat a Makóval kötött szerződés tartama alatt vezesse.

— **A Széchenyi-bál.** A tavalyi farsangon oly nagy sikert aratott Széchenyi-bált a bál elnökségének, melynek az élén ismét Dabay István áll, a határozata szerint február 6-án, szombaton fogják megtartani a fővárosi Vigadó összes termeiben. A tiszta jóvedelmet felerészben az egyetemi ifjuság népjóléti tevékenysége, felerészben a gróf Batthyány Lajosné vezetése alatt álló magyar háziipari akció alapja javára fogják fordítani.

— **Ezertagu küldöttség.** A képviselőház mai ülésén több temesvármegyei és torontáli képviselő bejelentette Wekerle Sándor miniszterelnöknek, hogy a Délmagyarországi Földmivelők Egyesületének ezertagu küldöttsége meg hozzá november 25-én, hogy emlékiratot adjon át a kataszteri revízió és az adóreform dolgában. A miniszterelnök kijelentette, hogy a küldöttséget örömmel fogadja. A küldöttség tisztelegni fog gróf Apponyi Albert közoktatásügyi és Darányi Ignác földmívelésügyi miniszternél is.

— **A fiemei általános sztrájk vége.** Fiumében ma már teljesen véget ért az általános sztrájk. A munkások ma reggel mindenhol megkezdtek a munkát. Délelőtt híre járt, hogy délután folytatják a munkások a sztrájkot s a rendőrség készenlétbe is helyezkedett, a hír azonban alaptalan volt, mert a munkások rendszeren dolgoztak délután is.

— **Nagy vasúti szerencsétlenségek.** Három nagyarányú vasúti szerencsétlenség híre hozza ma a kábel tengerentúlról, New-Yorkból. Mindhárom katasztrófának számos halottja és sebesülte van. A távirati tudósítás szerint a new-york—filadelfiai villamos vasuton tegnap reggel két kocsi összeütközött s az utasok közül többen meghaltak és sokan megsebesültek. A New-Orleans and Nord Eastern Railway két vonata ma Littlewoos mellett összeütközött. Tizenegy ember meghalt, sokan megsebesültek. — Cheyenne (Wyoming) közelében két tehervonat a mult éjjel összeütközött. Tizenkét munkás, aki röviddel ezelőtt az Union Pacific vasutársaságnál volt alkalmazva, életét vesztette.

— **Vallatás egy szerkesztőségben.** Szokatlan, vagy legalább is szerkesztőségben szokatlan aktus színhelye volt tegnap a párisi „Matin” szerkesztősége. Ott vallatták ki Burlingham, jelenleg a francia fővárosban időző amerikai újságíró, aki ellen az a gyanu merült fel, hogy ő volt Steinheil festő gyilkosa. Az amerikai újságíró a gyilkosság napján egy jelmezboltban több jelmezt vásárolt, amikre szerinte egy művészbálon volt szüksége és még másnap több barátjával Délfranciaországba utazott. A vizsgálóbíró telefonon a szerkesztőségbe hívta Steinheil festő özvegyét. Amikor az aszszony belépett a redakcióba, felsikoltott és ájultan esett össze. Mikor feleszmélt, megkérdezték tőle, hogy miért ijedt meg olyan nagyon, azt felelte, hogy nem nyilatkozhatik. Azt hiszik, hogy az újságíró vörös szakállú és kék szemű rettentette meg, mert a gyilkos is ilyen volt. Az amerikai hírlapírók egyelőre fogva tartják és tovább folytatják a nyomozást.

— **Agyonlőtt birtokos.** Vajda Mihály hosszúaszi birtokost ma reggel halva találták szobájában. Az azonnal megindított vizsgálat megállapította, hogy Vajdát az ablakon keresztül lőtték agyon. Vajda Mihály együtt élt Balogh Károlyval, akinek az ura Amerikába vándorolt. A nyomozás kiderítette azt is, hogy Balogh a napokban titokban hazajött, mire a csendőrök gyilkosság gyanujaért letartóztatták.

— **Házasságok.** Boga Ödön kolozsvári városi tisztviselő eljegyezte Sanda György, a kolozsvári városi vízművek igazgatósága irodavezetőjének és neje, született Szegedy Zsuzsánnának leányát, Ibolyát.

Rákosi György m. kir. honvédtábornok, az első honvéd-gépfegyverosztály parancsnoka, néhai Rákosi Nándor akadémiai festőművész, tanár és neje, Lukács Fanninak fia, e hó 17-én, kedden délelőtt tizenkét órakor vezető oltárhoz a lipótvárosi Szent István-templomban dezséri Bachó Elvirát, dezséri Bachó István m. kir. honvédkapitány és neje leányát.

Balázs Aurél f. hó 15-én tartja esküvőjét Ungár Irénnel.

— **Nászajándékok.** Jegygyűrűk legelőnyösebbet Polgár Kálmán művész ékszerterepén, Budapest, VII., Erzsébet-körút 29., I. em. szerezhetők be. Nagy képes album-árjegyzék bérmentve küldetik.

— **Meggyilkolt paraszttasszony.** Büdösháton tegnapelőtt déltájban ismeretlen gonosztevők konyhával megölték Mihalkovics György paraszttasszonyt. A meggyilkolt asszony homlokán ütések nyomai látszanak, amiből azt következtetik, hogy előbb leütötték és csak azután vágták át a torkát. A vérengzés idején a házbeliek nem voltak odahaza. Szerintük a pénzesládába rejtett százhatvanhat koronából nyolcz huszkoronás bankjegyek hiányzik. A csendőrség megindította a nyomozást.

— **Háromszázhatvan bányász katasztró-lája.** Rettenetes és arányaiban óriási bányász-szerencsétlenség híre érkezik Berlinből. Hamm-ban (Vesztfália) tegnap este a Trierer Berg-works-Gesellschaft tulajdonában levő Radzot nevű bányában szénporrobbanás keletkezett. Háromszázhatvan munkás közül, akik a bá-nyába leszálltak, eddig harminczhat, leg-nagyobbrészt súlyosan sebesültet és huszonhét halottat hoztak felszínre. A II. számú bányarészbe bezárt százötven bányamunkást elveszettek tart-ják.

Berlinből jelentik, hogy Radzotban (Vesztfália, Ham kerület) óriási bányász-szerencsétlenség történt, melynél az eddigi jelentések szerint több mint háromszáz az áldozatok száma és a szörnyű katasztrófát még súlyosítja az a kör-ülmény, hogy a robbanás folytán bedőlt tár-nában még mindig száznál több bányász van bezárva, akiknek kiszabadulásához, sajnos, ke-vés remény van. Az óriási méretű katasztrófa okairól különféle hírek keringenek. A tulajdon-képpeni okot e pillanatig nem sikerült megállapítani. Az a feltevés, hogy a robbanást a közén-pornak könnyelmű kezelése és egy lángnak sza-badonhagyása idézte elő, nem bizonyult való-nak. A bányalégrobbanás közvetlen oka — úgy mondják — egy dinamitpatron robbanása volt. A dinamitpatront szigorú utasítások el-lenére használták. Az eddig érkezett jelentések szerint az áldozatok száma háromszáznál több. A helyzetet súlyosítja, hogy több mint száz bányász a beomlott tárnába van beszorítva. A bezárt bányászokról feltételezik, hogy életben vannak még, de megmentésükről ez idő szerint szó sem lehet. A tűzoltóság lázas munkát fejt ki és mindent megtesz, hogy a bányatűzet el-oltsa, sajnos azonban, óráról-órára emelkedik annak a valószínűsége, hogy a szerencsétlen bányászok utja el van zárva és hogy rettenetes halált fognak halni. Az egész környékről egy-besereglettek az orvosok és mentők, akik önfel-áldozó munkát végeznek. A tárnából egyre tö-dül hatalmas füsttől azt következtetik, hogy a tárna belsejében a tűz egyre terjed.

A radzoti égő bányából eddig hatvan halot-tat hoztak fel. A katasztrófa idején több száz munkás tartózkodott a tárnában, kiknek legna-gyobb része családos. A bányatelepet a kétség-beesett asszonyok és gyermekek sikoltása tölti be. A mentőcsapatok szinte emberföltötti munkát végeznek, hogy a beomlott tárna kijáratát sza-baddá tegyék, ami úgy látszik, nem fog sikerülni, mert a fojtó füst miatt a mentőcsapatok alig né-hány percet tölthetnek a tárna beomlott ré-szében. A currieri bányász-szerencsétlenség alkal-mával kitűnt Ibernia mentőcsapat is megérke-zett, de kénytelen volt munkáját megszüntetni. Este 6 órakor minden mentési munkálattat ab-ban hagytak. A beomlott tárnában, mint hitele-sen megállapítják, 200 munkás van.

Délután 2 óráig 36 holttestet hoztak elő és 30 súlyosan sebesültet helyeztek el a hammi kór-házban. Utóbbiak közül az egyik belehalt se-beibe. A tűz tovább dühög a széntárnában.

Liebrecht bányakapitány elnöklésével este tartott tanácskozáson konstatálták, hogy a men-tési munkálatok folytatása lehetetlen. Az egész tárnat vízzel árasztják el, hogy a tűzet eloltásák. Az egészségügyi csapatok elvonultak. Eddig a hivatalos megállapítás szerint 36 holt-testet és 35 sebesültet hoztak fel, az utóbbiak közül 3 szintén meghalt. A szerencsétlenül járt többi 200 munkást elveszettek tekintik.

A mentési munkálatokat az tartotta fel, hogy a szénsavat automobillal szállították, az automobil pedig a tárna előtt felborult. A II. számú tárnába való behatolást egyes vízveze-téki javítások akadályozták. Óriási nagyszámu automobilok és kocsik száguldanak végig Hamm utcáin, amelyek a sebesülteket a kórházakba szállítják. Mindenütt jaj- és panaszszó hallatszik. A katasztrófa színhelyére vezető utcákat egész embersereg lepte el.

— **Pusztító hóra.** Az utóbbi napokban a Karszt-hegységben akkora szélviharok dühöngtek, hogy Fuzsine vidékén az összes telefon- és táviródrótok megrongálódtak s a hóra sok helyen még a sürgöny-póznákat is kidöntötte. A hóra következtében a Bu-dapesttel való telefonösszeköttetés hosszabb időre megszakadt és így Fiume és környéke néhány napra teljesen ki van kapcsolva a világhozalomból.

— **Óriási részvénycsalás.** A newyorki rendőrség letartóztatta az Emánuel György és társa bankcég két tagját, akik mexikói képzelte aranybányász-vényeket adtak el és ilyenformán hét és fél millióval csalták meg a közönséget. A bank főemberének si-került megszökni Mexikóba, de két társa, Prince Lajos és Labrée Walter hurokra kerültek.

— **Egy amerikai kapitány gyilkossága.** Megem-lékeztünk annak idején arról a véres eseményről, melynek Hains Péter amerikai kapitány volt a hőse, aki bátyja társaságában lelőtte Annis kiadót, családi boldogsága megrontóját. A kapitány felesége azt hangoztatta, hogy nem volt viszonya Annissal, s hogy vallomását leitatással erőszakolta ki belőle férje és férjének bátyja, Thornton Jenkins Hains író. A testvéreket gyilkossággal vádolva tartják fogva azóta s ügyük oly rosszul állott, hogy a védelem jó-nak látta előállani a szép Claudia (Hainsné) bűnös-ségére vonatkozó bizonyítékokkal. Ez a bizonyíték — mint Newyorkból írják — egy levél, amelyet Hainsné Annishoz intézett a tragédia előtt és így hangzik:

„Kedves Billy! Ne jöjj hétfőn reggel. Péter és közöttem mindennek vége. Megtudott mindent — megyek Bostonba és elküldöm a czimemet. Szeretnék látni és mindent elmondani a dolog felől. Majdnem örültt vagyok. Isten veled Claua.”

A levél, amely kétségtelen bizonyosága a Hainsné és Annis között fennállott bűnös viszonyoknak, nagy szenzációt keltett. A bíróság még nem tűzte ki a tárgyalás napját, de máris megállapítható, hogy Hains kapitány ügye jobbra fordult.

— **Visszavont vallomás.** Ez év április havában a Gyermekekvédő Liga egyik telepéről megszökött három kis leány, akik a főváros utcáin kerestek pénzesbarátokat. Elfogták s becsisérték őket a VII. kerületi kapitányságra, ahol azt vallották, hogy Müller Jakab szállótulajdonos biztatta őket az ocsmány kenyérkeresetre. Müllert el is ítélték. De utóbb kiderült, hogy a lányok hamisan vallottak, mert a büntetést el akarták kerülni. A rendőrség ma közli, hogy a lányok visszavonták vallomásukat s Müllert fel is mentették az újabb tárgyaláson, mert beigazolódtott az ártatlansága.

— **Tűz.** Ma este a Municipal-féle göztéglagyár igazgatósági épületének tetőzete kigyuladt. A tűz lokalizálására kivonult központi és X. kerületi tűzoltó-ságnak sikerült a lángok tovaterjedését megakadályozni. Az igazgatósági épület teteje teljesen le-égett. A kár biztosítás útján megtérül.

— **Vasúti elgázolások.** Tegnap este a Délivasut pályaudvarán Variu József váltóór tolatás közben két mozdony ütközője közé került. Súlyos zuzódá-sokkal a János-kórházba vitték. — **Uhorka János** 23 éves kocsi-rendező a kőbányai felsőpályaudvaron a Péczel felől jövő 405. számú gyorsvonat elgázolta. A szerencsétlen ember nyomban meghalt.

— **Egy örült gyilkosmerénylete.** Miloszav György temesvár-józsefvárosi napszámos-legény, akiről tudták eddig is, hogy örült, de csendes vi-selkedése miatt nem tartották szükségesnek kór-házba szállítani, kedden délelőtti hírteleni tombolni kezdett és eszeveszetten szaladgált lakása udvarán. Abban a házban lakott Bohus Pálné, egy postaszolga felesége is. A dühöngő örült felkapott egy fejszét és kétszer oly erővel sújtott Bohusné fejére, hogy az azonnal eszméletlenül esett össze. A tomboló fiatalembert csak nagynehezen lehetett megfékezni. Az asszony állapota igen súlyos.

— **Életunt.** Láng Katalin 33 éves cselédeleány ma délelőtti a Ferencz József-híd pesti oldalánál a Dunába vetette magát. A hullámok közül holtan fogták ki. Tetemét a törvényszéki orvostani inté-zetbe vitték.

— **Halálozások.** Persay Elek gyógyszerár-tulajdonos, Czegléd város tanácsosa, november hó 10-én, ötvenkettedik évében meghalt Czegléden.

Mándy Árpádné, szül. Bernáth Szeréna har-mincznyolczadik évében e hó 11-én elhunyt Hosszu-faluban.

Smrekar Milán, a horvát kormány osztályta-nácsosa, ma délben Zágrábban elhunyt. Smrekar képzett hivatalnok volt, ő készítette a horvát köz-igazgatási törvényt Irodalmilag is működött, több librettót írt.

Súlyos csapás érte Deutsch Arthur budapesti malátagyáros. Neje, szül. Beer Hortense e hó 11-én, rövid szenvedés után, huszonnégy éves korában el-hunyt. A boldogultat férjén és két kis leányán kívül tekintélyes és nagy család gyászolja. Temetése pénteken délelőtti tizenegy órakor lesz az új izr. temető halottasházából.

x **Bob-hashajtó a legkellemesebb, 10 fillér.**

x **Fodor-féle vívóterem** a Koronaherceg-utca 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobban fel-szerelt torna- és vívóterme. Különbös gond fordították a gyermektorna- és vívásra.

x **Zászlók, czimerek** minden kivitelben kaphatók Linhart színház festőnél és díszítőnél Budapest, VIII., Hunyadi-utca 27. szám. Árlegyzék ingyen.

x **Dr. Hönig Izsó** villanygyógyító- és Röntgen-intézete (Budapest, IV., Károly-körút 24.) új prospektust adott ki, melyben ábrákkal szemléltetve vannak leírva a villany-, fény- és Röntgen-gyógyászati összes eljárásai, melyek csaknem az összes idült betegségeknek beváltak, még oly ese-teknek is, melyek évek óta állanak fenn és eddig minden orvosi kezeléssel dacoltak. E gyógyjeljárás-ok igen kényelmesek és teljesen fájdalomtalanok. Az intézet a prospektust minden érdeklődőnek kívánatra szívesen ingyen és bérmentve megküldi.

x **Kiss szerencsése nagy!** Felhívjuk olvasóink, különösen az osztálysorsjáték iránt érdeklődők figyelmét a Kiss Károly és Társa bankház lapunk mai számában foglalt hirdetésére.

x **Szokott ön utazgatni hajón vagy vasuton?** Akkor okvetlenül vigyen magával egy füveg valódi Diana-sósborszesz háziszert, mert ennek egyszeri szagolgatása által elkerüli azokat a kellemetlen ér-zéseket, melyek utazás alatt leginkább a nőknél uton-utfélen előfordulnak. A Diana-sósborszesz a legerősebb háziszert és 40 fillérért mindenütt kapható.

SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

(*) **Az agglégények.** A Nemzeti Színház szinte tobzódik a reprizekben. Boldog isten! Mit is tegyen egy ugynevezett elsőrangú színház, melynek — mint minap szerencsém volt rámutatni — hét dráma-bírá-lója s két dramaturgai tanácsadója van, de műsora nincs! Hát felelevenit. Nyakra-főre, borura-derüre, jót, rosszat felelevenit a jóistenre bizva a színház művész és irodalomfejlesztési hivatását és produktí-vitását. Ma is hanyatt-homlok felelevenített. A teg-nap eltemefett Victorien Sardou „Agglégények” című vigjátékát ásta ki sirjából. A darab zománca-regen lekopott, fénye megfakult, elmésségei jórészt hatástalanok. Ha egy-két szereplő nem adott volna szint és mozgalmat a darabnak, a közönség elaludt volna. A két első felvonás lagymatagon perdült le. A közönség láthatóan unatkozott. A harmadik felvo-nástól kezdve az előadás életkelni kezdett, de csak azért, mert Cs. Alszeghy Irma, Csillag Teréz, Váradi Aranka és Gál Gyula minden művész-i tudásukat latba vetették, hogy az estét valahogy megmentsék. A harmadik felvonásban Gál páratlan alakítása villanyozta fel a publikumot. Ugyancsak ott fejtette ki legjobban Váradi Aranka pompás tem-perimentumát és szívet érintő üdeségét. Ami siker volt, ennek a két szereplőnek tulajdonítható. Kitűnő hatással játszott még Paulay Erzsike is. Náday Ferencz és Náday Béla halványak és szintelenek voltak. Játékuknak alig volt hatása. Mindvégig nem voltunk tisztában az okokkal, amelyek arra bír-ták az igazgatóságot, hogy ezt a darabot felele-venitse. (†)

(*) **A gyilkos.** Sven Lange-hez kellemes em-lékek fűzik az irodalmi finomságokat szerető pesti publikumot. A „Cserdes szobák” szerzőjét ma este a Tháliá-ban is, a javára szóló előítéletekkel keres-tik fel. És csalódtunk. Ez az öt felvonásra nyújtott dráma, kinos brutalitással dokumentálja a kom-po-náló képességében megrókkant Lange-e. Egy izlés-eltévelyedés az egész darab, melyben elszórva, összefüggéstelenül találjuk még a régi szerző iro-dalmi kvalitásainak foszlányait. Mi ez? Pszichológiai dráma? Lehet. A pszichológia folytonossága azon-ban beletörök a dráma szaggatottságába. Lange lab-dázik, zsonglőrösködik a pszichológiával, feldobja, elkapja, még többször azonban elejti. Raszkolnyikov, akit itt, nem is véletlenül, Hansen Ágostnak hívnak, tényleg gyilkol, két felvonáson át megfontolt szán-dékkal, de szerencsétlenségére nem akkor, amikor lélektanilag várni lehetne, nem is akkor, mikor drá-mai szempontból kellene, nem is úgy, hogy a lelki-ismeretével elhitethetné, hogyha gyilkos is, de nem gonosztevő, hanem akkor, amikor a dráma vérsze-gény imbroglója, a szerkezetbeli tehetetlenség kényszerítik a szerzőt. Itt aztán akár be is végződ-hetnék a dráma. Vagy talán itt kezdődhetnék. Mind-egy. Lehet vonatkozni afelett, hogy mi ér sabbat

egy tisztességes rémdráma, vagy egy unalmas dráma pleonazmus. Tény, hogy a két felvonás-szurogátum, akár külön darabnak is beillenék. Hogy a gyilkos bűnös-e? Igen, vagy nem? Igazán nem a szerző kötelessége eldönteni. És különösen nem, két farszto felvonásban, melyekben végül is nem dönt el semmit s amit Dosztojevskij mégis csak elintézett valahogyan. A darabban, különösen az első két felvonásban, irodalmi finomságok is akadnak, melyek azonban túlfinomnak ahhoz, hogy a vastagon aláhuzott litteratúrátlanóságokat expiálják. A gyilkos szerepében Kürthi József megmutatta, hogy lehetetlen-ségeket is lehetővé tud tenni. A szerző nickcarteri allűrjeit több mint ösztönös művészettel tagadta meg és ez a megtagadás az volt, amit Lange öt felvonáson át hajszolt liába: pszichológia. Megrágadó, lélegzetfójtó illusztrálása a lélek töprengő vívódásának, remegésének, bukásának és önyugtatásának. A többi szereplő küzdelme meddő maradt a lehetetlennel. A közönség megtöltötte a széksorokat.

—lle.

(*) **Kemény-Schiffer vonósnégyes.** A kamarazene — ezt jó lesz előre megjegyezni — intim művészet, kevesektől keveseknek szóló. Talán nem mondok újságot azzal, hogy egyfelől a szólisták — legyen akár hegedős, énekes, vagy zongoraművész — másrészt a nagy összetettségi, mondjuk: szimfonikus zenei termékek mindig melegebb hullámzásba szédítik az átlag-publikum véréit, mint a közönség eső kis kaliberű, négy vagy öt hangszerre és előadóra osztott ensemble. Ez nem is olyan csodálatos dolog, ha el méltóztatik gondolni, hogy a szólista, akármilyen értéku legyen is, egy külön, de kis egységet, egy geometrice meghatározott hangulat-tömeget jelent s így neki sem eshet túlságosan nehezére egy harmonikus impresszió kiereszkolása és ezt az ártatlan impressziót mi is könnyedén tudjuk kebeleznii. A szimfonikus zene pedig sui generis tömegzene, amelynek szákaru energiája mégis egy, tehát közvetlen lendületbe kell, hogy összefusson; a hangszerelés külső pompáit, képeit, formáit, megíreccelt sablonjait és orchesztikus csattanót ma már minden második ifju zeneakadémistának a könyökén tetszik találni. A közönség tehát zavartalanul emészt, mintha csak a másik végletnek, a szólistának hódolatára volna kivevényelve. A közepet azonban abszolote nincs arannyal kiverve s így nem is a legcondosabb parkett azoknak az uraknak, akik a „népszerű” zenei kirándulásokat rendezik. Ez a közepet tudniillik: a kamarazene. Ez pedig, kérem, nem jó primadonna-talaj, itt kérem, több és autonóm művészi elgondolásnak, több és autonóm zenei intellektusnak kell párhuzamosan dolgoznia, amiket csukaszürke egyenruhákba préselni, letompítani, szakszervezni, majdnem annyira veszélyes vállalkozás volna, mint amilyen veszélyes tényleg a kamarazene a „népszerűség” karmaiba dobni. Miért? Azért, mert — ismételiük — a kamarazene intim művészet, kevesektől keveseknek szóló. És azt hiszem, egész felesleges most azzal bibelödni, hogy a Kemény-Schiffer négyes a Beethoven kvartettjét játszotta-e jobban, és miért, miben s mennyire játszotta jobban, mint a következő programszámokat — a fő az, hogy igazán arisztokratikus, esőndes, befelé vezető gyönyörűség adódott mindnyájunknak, akik ott voltunk, élveztünk és tapsoltunk. Különbent: egy kisasszony is énekel. Nagyon rosszul énekel. Mire kijöttünk, el is felejtettük még a nevét is.

k. m.

(*) **Az Operaházban holnap, pénteken, nincs előadás.** Szombaton Massenet „Manon”-ját adják. Vasárnap népszerű előadásul, olesó helyárrakkal „A troubadour” és a „Táncgyuleg” kerül színre.

(*) **Bartók Béla véglegesítése.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter Bartók Bélát, a kiváló zeneművészt az Országos Kir. Zeneakadémia rendes tanári állásában véglegesítette.

(*) **A Vigszínházban holnapután, szombaton, valamint vasárnap is két előadás lesz.** Szombaton délután az Országos Színész-Egyesület színészközlőjének növendékei rendeznek vizsgálati előadást, melynek során bemutatják Heyermansnak, a „Remény” szerzőjének „Ahasvér” című egyfelvonásos drámáját. Ezt követi a „Pán és Dafnisz” című énekes kétös, végül pedig az operett-növendékek az „Eljegy-

zés lámpafényénél” című dalművet adják elő. Szombaton este a „Tatárjárás”, Kálmán Imre és Bakonyi Károly népszerű operettje kerül színre, amely a jövő héten éri meg a 75. előadás jubileumát. Vasárnap délután „A Pénz”-t, Carvay Andor nagyhatásu kulturképét adják ezuttal először félhelyárrakkal, este pedig a színház legújabb darabját, a nagy sikert aratott „Mennykőcsapás”-t ismétlik meg, amelyet holnap, pénteken adnak ötödször.

(*) **Kubelik legújabb dala.** Kubelik Jan, a világhírű hegedűművész, e napokban érkezett Ausztráliából Londonba. A nagy művész a távoli szigetországban folytonos ünneplés központja volt. Valósággal fejedelmi diadaluton kísérték rajongó hívei városból városba, lobbogóerdők, mozsárdurrogás és az utcákon tolongó sokaság hurráh-zása között. Minden európai fogalmat meghalad az a lelkesedés, melyet a Kubelik vonója felidézett és külön hajóra lenne szüksége, ha a lábához szórt koszorukat haza akarta volna hozni. Kubelik Jan — akit bájos neje, Széll Marianna világhírű utján elkísért — Brisbaneban, saját költségén, diszes sirkövel jelölte a szerencsétlen véget ért Pulszky Károly sírját és a sirhalom ápolási költségének díját három évre lefizette. Brisbaneból a Kubelik-pár Hampel Józsefné Pulszky Polixénának virágot küldött elhunyt testvérbátyja sírjáról. Kubelik és neje január 10-én érkezik négy hétre haza, Széll Farkas ny. kir. táblai elnök látogatására, aki nemrégiben Debreczenből Budapestre költözött és várva várja rég nem látott szeretett leányát s nagyművész vejét.

(*) **A hollandi lány 50-ik előadása.** Rubens Pálnak gyönyörű zenéjű operettje, amely Budapesten is elérte a népszerűségnek azt a nagy fokát, amelyet külföldön mindenütt, ahol a darabot előadták, legközelebb már ötvenedszer kerül színre, ugyanabban a szereposztásban, amelyben a bemutatón sikerét kivívta. A darab e hét minden estéjére ki van tűzve Pálmay Ilkával, Petráss Sárival, Kossári Emmával, Németh Józseffel, Boross Endrével, Király Ernővel, Szirmay Imrével és Papir Sándorral.

(*) **Hangverseny Szabadkán.** A szabadkai filharmonikus társaság Lányi Ernő vezetésével e hó 25-én rendezi harmadik zenekari hangversenyét. Előadásra kerül Beethoven első szimfóniája, Weber zongoraversenye (Tóth Árpáddal), a Hebridek nyitánya Mendelssohntól és Liszt, Chopin, Grieg, Lányi egy-egy aprósága.

(*) **Sarah Bernhardt Budapesten.** A Király-Színház és Magyar Színház igazgatója, Sarah Bernhardt-t arra az időre, amikor Egyiptomból való vendég szereplésre felkérte, néhány ismételt vendég szereplésre felkérte. A művésznő január 21., 22. és 23-án ismét vendége lesz a Magyar Színháznak. Ez alkalommal két olyan darabban fog fellépni, amelyet Budapesten még nem játszott. Az egyik „La Sorcière” (Boszorkány), Sardou drámája, a másik az saját darabja, „Mademoiselle Lecouvreur.”

(*) **A Theatre Francais jubileuma.** Párisban a napokban ülték meg a Theatre Francais művésztárgjai Molière házának 250 éves jubileumát. Ez alkalommal elő akarták adni a darabot, melylyel 1658. november 2-án a Theatre Francais megnyit, de nem lehetett megállapítani, hogy Molière melyik darabjával kezdte meg párisi szereplését.

(*) **A Petőfi-Társaság Egressy Gábor emlékeztetőnek.** A Petőfi-Társaság vasárnap, e hó 15-én délelőtt 11 órakor a Magyar Tudományos Akadémia heti üléstermében ülést tart, amelynek tárgysorozata egy részét Petőfi meghitt barátja, Egressy Gábor emlékeztetőnek szentel. Az ülést tárgyai a következők: I. Elműki megnyitó, mondja Ferenczy Zoltán alelnök. II. Petőfi költeménye Egressy Gáborhoz, felolvassa Várady Antal rendes tag. III. Az új miniszter (humoreszk), írta és felolvassa Bereczik Árpád tiszteleti tag. IV. A Brankovics-korszak, Egressy Gábor pályája, írta Rakodczay Pál, felolvassa Prém József. V. Willowszky festménye, írta és felolvassa Pekár Gyula. VI. Költemények Kiss Menyhért vendégtől, felolvassa Jakab Ödön rendes tag.

(*) **A reformáció emlékszoira.** A reformáció alapításának négy százados évfordulója alkalmából emlékszoibrot állítanak fel Genfben. Az emlékműre hirdetett pályázaton, melynek sorsa a múlt hó elején dönt el, a harmadik díjat 63 pályázó közül Horvai János szobrász, a budapesti Kossuth-szobor pályanyertes tervezője kapta meg. Azóta a kizárólag művészekből alakult zsűri több ülést tartott és elhatározta, hogy a szobormű készítésével Horvai Jánost és a szintén pályanyertes Randolff párisi szobrászt bizza meg. Horvait, aki Genfben személyesen jelent meg pályadijának átvétele végett, az

ottani művészkörök nagy ünnepléssel fogadták. A genfi városi tanács pedig elhatározta, hogy a művész pályaművét bronzba öntve a genfi városi múzeumban helyezi el.

(*) **Uránia-előadások a bosnyák fővárosban.** Szerajevóból közlik nekünk, hogy a szerajevói Uránia-Színház legközelebb megkezdli előadásait, amelyen váltakozó sorrendben a budapesti Uránia-Színház összes darabjai kerülnek bemutatásra. A magyar kultuszminisztérium ugyanis a legnagyobb jóindulattal megengedte, hogy a magyar Uránia-Színház képei a szerajevói intézet céljaira átengedtesenek és egyuttal a magyar szaktudósok által iri szövegrészek lefordíttassanak. A szerajevói Uránia-Színház vezetősége gondoskodott arról, hogy a bemutatandó képek kísérő-szövegét kiváló szakférfiak adják elő és általában mindent elkövet, hogy az előadás olyan tökéletes legyen, amint azt a pompás képsorozat meg is érdemlik. A tanulságos előadások látogatásának megkönnyítése céljából a belépő jegyek árait mérsékelten szabták meg. A megnyitó előadáson Strausz Adolfnak „Uj Törökország” című darabját mutatják be.

(*) **A Nemzetközi Tárlat.** A Képzőművészeti Társulat nagy nemzetközi téli tárlata immár csaknem teljesen elrendeztetten, készen áll a városligeti Mücsarnokban. A magyar festők hatalmas anyagának farszto rendezési munkáját ezuttal is Kacziány Ödön végezte s ugyanő rendezte el a belgák és Zügel kollekczióját is. Az összes szobrászalkotásokat Zala György rendezte, míg a hollandi gyűjtemény rendezését Mendlik Oszkár végezte. A társulat igazgatósága a művészek firniszelésének napját e hó 16-ára, hétfőre tűzte ki, míg a sajtó képviselőinek a tárlatot 17-én, kedden mutatják be. Ünnepelesen szerdán délután öt órakor nyílik meg a tárlat gróf Apponyi Albert közoktatási és gróf Andrássy Gyula belügyminiszter jelenlétében.

(*) **Rákóczi síremléke.** U. Rákóczi Ferenc és bujdosó társai emlékének megörökítésére a kassai székesegyházban felállítandó emlékműre a közoktatásügyi minisztérium pályázatot hirdet. Az emlékmű költségei 250 ezer koronát tehetnek ki, a 300 ezer koronát azonban meg nem haladhatják. A pályaművek gipszmintája a tervezettel és költségvetéssel együtt 1909. szeptember 30-ig küldendő be a kultuszminisztériumhoz. Első díj: 6000 korona. Második díj: 5000 korona. Két harmadik díj 3-3000 korona. Negyedik díj: 2000 korona. A kivitellel való megbízás felett a közoktatásügyi minisztérium dönt.

(*) **Bosnyákország története.** Ifj. Gebé Andor „Bosnyákország történelme a legrégibb időtől a magyar fenhatóság alatt (1102-1527.)” című munkájára hirdet előfizetést. E mű több évi szorgalmas kutatás eredménye és a mostani politikai alakulás idején felette érdekes és aktuális. Ha az elegendő számu megrendelések e hó végéig beérkeznek, szerző 1909-ik évi január elsejére megküldi munkáját, mely körülbelül 10 vagy 12 nyomtatott iv terjedelmű lesz. A nagy fontosságú kötet ára csak két korona. Az előfizetés bejelentése Ungvárra, szerző címére intézendő.

(*) **Intim Színpad.** A Sándor-téri délutáni színház november 14-én és 15-én, szombaton és vasárnap a délutáni előadáson kívül este 9 órakor kabaré-estét tart terített asztalok előtt. A szünetek alatt cigányzene fog játszani.

(*) **A Teréz-környű Bonbonniereben telt ház előtt lép fel esténként Hans Strick német kabaréművész, akinek különösen lant-kíséret mellett előadott ó-német dalait kedvelik nagyon. Partneré, Micka Mikun gyorsrajzoló művésznő szellemes karikatúráival nevelteti meg a közönséget. Turchányi Olgának és Nyáraynak is zajos sikere van esténként. A máskülönbben is remes novemberi műsor több új számmal bővült.**

(*) **Hangverseny-naptár.** Colbertson Saschia hegedűművész második és utolsó hangversenyét jövő szombaton, november 14-én rendezi a Royalban. A fiatal művész a következő remek műsorrall bucsuzik közönségünköt: Saint-Saens 3-ik versenye, Hummel, Bruch Skót fantasi és Paganini d-dur versenye.

Svárdström Valborg dalestélye itánt, mely november 13-án, pénteken lesz a Royal-teremben, nagy érdeklődés mutatkozik. A művésznő a következő érdekes műsört fogja előadni: Mozart: Ária Figaro házasságából, du Chloé, Warnung; Loeve: Eri-könig, Der späte Gast, Mädchen sind wie der Wind, Niemand hats gesehen; Alven: Se allen a, Toa fjaulus, Lange Müller; Biene: Norsk Fjelsång, népdal; Enna: Mückentanz; Delibes: La fille de Cadix; Tarnay: Ösz utója.

Bossi Enrico orgonaművész szombati hangversenyén Mosshammer Román tanár hárfaművész fog közreműködni, ki a következő darabokat

adja elő: Posse, Improvisations 2. sz. Bach, Gavotte a 2. hegedű-szonátából. Pierné, Impromptu Caprice.

Hagermann Worthington E., aki folyó hó 15-én, vasárnap tartja hangversenyét a Royal-szálló dísztermében, eredetileg festőnek készült Párisban, ahol Jean de Reszké fedezte fel szép, mély és hajlékony baritonját. Ő is kezdte el tanítani és csakhamar kiderült, hogy valódi hivatása Hagermannnak az énekművészet. Rendkívüli zenei tehetsége folytán rövid idő alatt kész dalénekes lett s Párisban több hangversenyen aratott nagy sikert gyönyörű hangjával és különösen szép előadásával. A művészt felesége révén Magyarországhoz irokoni kötelekék fűzik. A hangversenyen, melyet a Harmónia rendez, Beethoven, Mendelssohn, Schubert, Schumann és Brahms dalokon kívül magyar és angol zeneszerzőktől is fog énekelni.

A Grünfeld vonósnégyes első estélyét jövő hétfőn, november 16-án rendez a Royal-teremben. Márkus Lili zongoraművész közreműködésével. Tekintve a meglepő nagy bérletet, a brüsszeli ez idén teljesen telt ház előtt fognak játszani.

Heinemann Sándor kamaraénekes egyetlen historikus balladestélyét november 25-én tartja meg a Royal-teremben. A világhírű énekes jelenleg Hollandiában hangversenyez óriási sikerrel. Énekeit Coen Lina ismert párisi zongoraművész kíséri zongorán.

J. Náday Ilonka hangverseny-énekeső az idén ismét egy önálló dalestét rendez a Royal-teremben.

FŐVÁROS.

(Iparhatósági megbízottak választása. A törvény értelmében minden kerületi előjáróság mellé évenként iparhatósági megbízottakat kell választani, akiknek feladata az, hogy a gyárakat és telepeket megvizsgálják és a vizsgálat eredményéről véleményt adjanak az iparhatóságoknak. A tanács a jövő évre választandó iparhatósági megbízottak választását folyó évi december 13-ára, vasárnapra tűzte ki. Választó az illető kerületben minden önálló iparos.

(Iskolaszéki képviselők. A VII. ker. 3. sz. iskolaszék hatáskörébe tartozó iskolák tanítótestületei, az iskolaszékbe küldendő képviselőik egyhangulag Drégely Dezső és id. Gábor Gyula tanítókat választották meg.

(A főváros virillistái. A fővárosnak legtöbb adót fizető polgárainak névsorából a negyven legtöbb adót fizető a következő: Lánzy Leó bankigazgató 38.927 K évi adót fizet, Ehrenfeld Ignác háztulajdonos 31.364 K, dr. Dégen Árpád háztulajdonos 30.646 K, Bachruch Károly ékszerész 28.928 K, Szenes Ede kereskedő 27.829 K, Breitner L. Zsigmond háztulajdonos 27.748 K, dr. Sztányi Ödön háztulajdonos 27.247 K, dr. Gschwindt György háztulajdonos 26.790 K, Müller Vilmos háztulajdonos 24.986 K, Lindbaum Mór vállalkozó 20.167 K, Gergelyi Kálmán ügyvéd 19.256 K, Radocza János ügyvéd 18.413 K, Klein Berthold háztulajdonos 17.882 K, dr. Sámuel Lázár ügyvéd 17.552 K, Weisz Berthold háztulajdonos 17.499 K, Weisz Manfréd háztulajdonos 16.617 K, dr. Kunz Jenő ügyvéd 16.596 K, Tolnay Lajos igazgató 16.482 K, Nemeshegyi Béla háztulajdonos 16.381 K, báró Beck Gyula dr. igazgató 16.155 K, id. dr. Glass Izor orvos 16.107 K, dr. Emmer Kornél nyug. kuriai bír. 15.836 K, Keller Antal háztulajdonos 15.262 K, dr. Basch Gyula háztulajdonos 15.246 K, dr. Ságó Manó ügyvéd 15.242 K, Wellisch Gyula háztulajdonos 15.171 K, gróf Andrassy Gyula belügyminiszter 14.897 K, dr. Weinmann Fülöp közjegyző 14.743 K, Szabó József mérnök 14.680 K, Röck István gyáros 14.395 K, Politzer Gusztáv háztulajdonos 14.375 K, Sigray Pál háztulajdonos 14.184 K, Wodianer Arthur háztulajdonos 14.103 K, Leipziger Vilmos háztulajdonos 14.035 K, Wellisch Alfréd műépítész 13.939 K, Altstock Gyula háztulajdonos 13.877 K, gróf Vigyázó Sándor háztulajdonos 13.503 K, dr. Leitner Adolf ügyvéd 13.450 K, Freund Vilmos műépítész 13.139 K és Hűvös József igazgató 13.090 K. A legtöbb adót fizető 1200 polgár névjegyzékén utolsónak Förster Konrád vendéglős szerepel, aki évi 1151 K adót fizet. A főváros igazoló-választmányja holnap fogja a virillista-névjegyzéket tárgyalni, valamint határozni az e tárgyban benyújtott felebbeségek felett is.

(A hó költsége. A köztisztasági hivatal ma számolt be az e heti nagy hó eltakarításának költségeiről. A mai napig 5263 rendkívüli munkást, 715 kocsit és 166 kordélyt használtak a tisztogatáshoz és elfuvarozáshoz. A mai napon 1516 rendkívüli,

közte 427 rendes munkást, 283 kocsit és 24 kordélyt, az elmúlt éjjel pedig 1549 külön munkást, közte 324 rendes alkalmazottat és 100 kordélyt használtak. Az összes, eddig felmerült költség 30.000 korona. A munkálatokat szombat estére fejezik be.

(Adomány a főváros szegényeinek. Schwartz Lajos fővárosi lakos, leánya egybekelése alkalmából, 1000 koronát küldött a polgármesternek, azzal a meghagyással, hogy az 1000 koronát osszák szét a főváros szegényei között valláskülönbségre való tekintet nélkül.

EGYESÜLETEK.

(Magyar érdekek az Adrián. A Magyar Földrajzi Társaság a régi képviselőház üléstermében ma este 6 órakor felolvasási estélyt tartott, amelyen dr. Havas Rezső kir. tanácsos, a társaság alelnöke „Antivari és az új montenegrói vasút” címmel nagyérdemű előadást tartott. Felolvasásában rámutatott arra, hogy két szomszéd ország, Montenegró és Albánia a civilizált népek keretébe igyekszik beleilleszkedni s a magyar érdekek szempontjából kívánatos, hogy az itt kínálkozó gazdasági előnyök elnyeréséért mi is versenyre keljünk. Hosszasan foglalkozott ezután az új montenegrói vasúttal, megvilágítva annak fontosságát. A vasút már készen van és még ebben az évben átadják a forgalomnak. A vasutat egy olasz tőkével alakult társaság építette, mely társaság koncessziót kapott az antivari kikötő kiépítésére és gőzhajózási társaság létesítésére is. Dr. Havas Rezső ebben Olaszország belkánpolitikájának kifejtését látja, melynek második lépése az, hogy az olaszok Albániában egész leplezetlenül készítik elő jövő terveiknek tálalját. Dr. Havas előadása folyamán vetített képekkel ismertette Montenegrónak és Észak-Albániának természeti szépségeit és néprajzi viszonyait. A nagy számmal jelen volt előkelő közönség dr. Havas Rezső előadását nagy figyelemmel és érdeklődéssel hallgatta végig s fáradságát szűnni nem akaró lelkes éljenzéssel és tapsal honorálta.

SPORT.

(Vivók közgyűlése. A Magyar Athletikai Club vivóosztálya november hó 6-án tartotta meg szokásos évi közgyűlését a klub tagok nagy érdeklődése mellett. Dr. Nagy Béla igazgató megnyitó-beszédében rámutatott azokra a fényes eredményekre, melyeket a klub a múlt év folyamán elért, ugy a hazai, mint a külföldi versenyeken. Kiemelkedik az olimpiai verseny, amelyen a klub öt tagja vett részt hivatalos kiküldetésben. Dr. Nagy Béla elnöke lett a nemzetközi jurnek, Zulawski Béla százados egyéni világ bajnoki versenyben az első helyre holtversenybe jutott, ugyanott Szántay Jenő 4-ik, dr. Tóth Péter pedig az 5-ik helyre jutott. Ezenkívül tagjai voltak a győztes világbajnoki csapatnak. A hazai versenyeken Szántay Jenő Magyarország kardbajnoka, dr. Tóth Péter törbajnok. Megnyerte a klub az általa rendezett első magyar csapatverseny I. és II. helyét. Ezenfelül 8 hazai versenyen 6 első és 5 második helyet biztosított magának. A klub ez évben is tartalmas programot dolgozott ki, melyből kiemelendő az ez évben is rendezendő II. csapatverseny, a klub házi bajnoksága és egy nyári szabadtéri vivóverseny. Az új tisztikar a következőképp alakított meg: Igazgató: dr. Nagy Béla, kapitány: Krencsey Géza, előadó: dr. Tóth Péter, jegyzők: Kóczy Aladár, Paizs Pál, tagok: dr. Bányász Jenő, Gáspár Károly, Halász Gyula, Hoffmann Géza, dr. Kazár István, Sajgó Jenő, Szántay Jenő, Zulawsky Béla.

(A D. F. C. Budapesten. Mióta az angol szövetségi viszályok miatt az angol amateur-csapatok nem látogatnak el hozzánk vendégségbe és a bécsiéket kivéve, kontinentális csapatok sem mérkőztek össze erejükre a magyar football-csapatokkal, alig van helyes képiünk a magyar csapatoknak a külföldi csapatokhoz való erőviszonyáról. A Deutscher Fussball Club csapatán átszámítva, — amennyiben épp a footballnál a papírszámításban bizni

lehet, — alkalom fog kínálkozni erre. A MTK-t nem fogja készületlenül találni a vendégcsapat. A múlt vasárnapi játékon okulva, változtatásokat fog csapatán eszközölni. Döme, kit betegsége akadályozott meg a vasárnapi játékban, újból a csapatba áll. Domonkos helyébe, aki nagy beteg, a veretlen második csapat kapusa: Knapp kerül. A MTK. csapatának teljes tudását kell latbavetnie, hogy a vendégcsapat szemben helyét megállja: oly csapatról lévén szó, amely tavaly ősz óta még csak egyszer szenvedett vereséget kontinentális ellenféltől. Mult vasárnap a Wiener Sportvereinigung—Rudolfshigel ellen végzett 9:2-re, ezt megelőzőleg pedig 6:0-ra verte Bajorország bajnokcsapatát, a Fussball Club Nürnberget. A mérkőzés bírója Fehéry Ákos lesz.

(A Budapesti (Budai) Tornaegylet november hó 21-én, este 7 órakor tartja rendes közgyűlését az egyleti tornacsarnokban (I. ker., Attila-utca 2. sz.), melyre az egyesület tagjait tisztelettel meghívja az elnökség. A közgyűlés napirendje a következő: 1. A választmány jelentésének előterjesztése. 2. A módosított alapszabályok jóváhagyásának bejelentése. 3. Az 1907—8. tornaévre vonatkozó pénztári kimutatásnak, a vagyonmérlegnek és a felügyelő-bizottság jelentésének bemutatása. 4. A 1908—9. tornaévre vonatkozó költségvetés megállapítása. 5. Indítványok tárgyalása. (Az indítványok a közgyűlést megelőzőleg 8 nappal az egyesület elnökségénél nyújtandók be.) 6. Az elnök, másodelnök, 3 alelnök, 30 választmányi rendes, 5 póttag és 5 felügyelőbizottsági tag választása.

Nyilt - tér.

(rovatban kösöttekért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.)

Dr. KALLAY ZOLTAN

jogi szemináriuma

Budapest, IV., Magyar-utca 3. sz.

Kiváló sikerrel s alaposan készít elő az alapvizsgáktól az ügyvédi vizsgáig bármely jogi vizsgára. Nem tévesztendő össze hasonló intézetekkel!

TÖRVÉNYSZÉK.

§ Birói kinevezések. A király, magyar igazságügyminisztere előterjesztésére a Kuriához dr. Nyeveczkey Antal budapesti ítélőtáblai bírót, dr. Szüts Miklóst, a debreczeni törvényszék elnökét és Ribossy Kálmán kassai ítélőtáblai bírót rendes, Polgár József budapesti, dr. Dévai Ignác pécsi, valamint Mennyei László budapesti ítélőtáblai bírakat számfelletti bírákká; Péchy Pált, a kassai ítélőtáblai elnöki titkárát pedig a kassai ítélőtáblához bíróvá nevezte ki.

§ Új kuriai tanácselnökök és bírák. A hivatalos lap mai száma közli az új kuriai tanácselnökök és kir. kuriai bírák kinevezését. Kuriai tanácselnökökké kinevezettek: dr. Neuberger Ignác, Váikay Bertalan és dr. Beck Hugó. Dr. Neuberger ezennel a Kuria negyedik büntetőtanácsát, Váikay pedig a harmadik büntetőtanácsot fogja vezetni. Dr. Beck, aki eddig is a negyedik polgári (váltó-, kereskedelmi- és csődügyek) tanácsát, mint helyettes-tanácselnök vezette, továbbra is ezen tanács élén marad. Kuriai bírákká kinevezettek: dr. Nyeveczkey Antal, dr. Szüts Miklós, Ribossy Kálmán, Polgár József, dr. Dévai Ignác és Mennyei László. Nyeveczkey, Ribossy, Polgár és Mennyei eddigi táblabírák már hosszabb idő óta, mint kíséző-bírák működtek a Kurián. Dr. Szüts Miklós eddig a debreczeni törvényszék elnöke volt. Dr. Dévai Ignác pécsi ítélőtáblai bíró mindezeideig be volt rendelve az igazságügyi minisztériumba szolgálattételre és továbbra is a minisztériumban fog működni. A kinevezett új tanácselnökök és bírák kedden, e hó 17-én fogják a hivatalos esküt letenni a Kuria teljes ülésében.

§ A Paraszt Újság. Achim L. András parasztpárti képviselő mandátumának megsemmisítése után, 1906. évi május 6-án lapjában, a „Paraszt Újság”-ban két cikket tettetett közzé, melyben az ellenpárti választók és különösen az uriosztály ellen erős kifakadások voltak. A közleményekben meg volt írva, hogy

Reggelizés előtt fél pohár

Schmidthauer-léle

Halkentővel valódi áldás gyomorbajosoknak és azokorolában szenvedőknek

Igmándi

keserűvíz

az elrontott gyomrot 2-3 óra alatt teljesen rendbe hozza
Kis üveg 40 fillér.
Nagy üveg 60 fillér.

KÖZGAZDASÁG.

Az új bortörvény.

Budapest, november 12.

Rég érzett hiányt fog pótolni az a törvény, melynek megalkotására Darányi Ignác földmivelési miniszter ma tett javaslatot a képviselőháznak, benyújtván az új bortörvény tervezetét. Az 1893. évi XXIII. t.-cz.-ben lefektetett bortörvény valóban már rég revizióra szorult, különösen fajboraink védelme szempontjából. Igen helyes, hogy Darányi javaslata is nagy figyelemmel van erre.

„A borhamisításnak és a hamisított bor forgalombahozatalának tilalmazásáról” szóló törvényjavaslat hat fejezetre oszlik és 67 szakaszból áll. Az I. fejezet az általános rendelkezéseket foglalja magában; a II. fejezet különleges rendelkezéseket tartalmaz a tokaji borokra; a III. fejezet a borseprőre, törkölyborra, gyümölcsborra, pezsgőre és habzóborra vonatkozólag intézkedik; a IV. fejezet a büntető határozatokat, az V. fejezet az eljárásra, a hatóságokra s a borvizsgáló és borellenőrző bizottságokra vonatkozó rendelkezéseket, a VI. fejezet pedig a záróhatározatokat tartalmazza.

A törvényjavaslat I. szakasza a „bor” fogalmát határozza meg. E szerint „bor” elnevezés alatt az a szeszes ital értendő, mely kizárólag a szőlő levéből (szőlőmustból) erjesztés útján állított elő. E mellett azonban az okszerű pinczekezelés szempontjából szükséges eljárásokat a törvényjavaslat is megkivánja engedni. Ugyanis megengedi a must süritését befőzés által, a tokaji borvidéken termelt must kivételével; a must és a bor kénezését tiszta kénnel; a must, valamint a bor savtalanítását tiszta szén-savas mésszel; a bor derítését a következő derítő szerekkel: vizahólyag, zselatin, csersav, tojásfehérje, tej, casein, spanyolföld és koalin; égetett cukor (karamel) vagy szafiór használatát a bor színének javítása végett, a tokaji borvidéken termelt bor kivételével; a must vagy a bor szintelenítését tiszta csontszénrel vagy faszénrel, a bor felfrissítését tiszta szén-savval; borélesztő használatát a must vagy a bor áterjesztése céljából; ürmösbor készítését ürmönek s az ürmösboroknál szokásos más fűszereknek felhasználásával; a mustnak vagy a bornak valamely más bor törkölyére vagy seprőjére való felöntését, feljavítását vagy áterjesztését céljából, a tokaji borvidékre való korlátozásokkal; a must, valamint a bor fejtését, szűrését, hevítését (pasztörözését) s általában a must vagy a bor tartóssá tételére szolgáló olyan műveleteket, melyekkel idegen anyagok nem jutnak a mustba, illetőleg a borba; a borok háziasítását vagy összevegyítését, úgy azonban, hogy a bort és a szőlőmustot csak borral vagy szőlőmusttal szabad összeházasítani. A tokaji borvidéken termelt borok összeházasítására nézve a törvényjavaslat kivételes rendelkezést tartalmaz. Bort, vagy szőlőmustot törkölyborral (csigárral, lörével), vagy gyümölcsborral, illetőleg ezeknek mustjával háziasítani tilos. A szeszes használatát a törvényjavaslat csak okszerű pinczekezelésnél elismert eljárások korlátai közt engedi meg. Czukrozásnak a törvényjavaslat szerint csak a must erjedésének befejezése előtt, a szűrettől legfeljebb ugyanazon évi november hó 30-ig terjedő záros határidő alatt, csak az erre feljogosított hivatalos közegektől előzetesen kikért engedély mellett engedi meg. Az említett megengedett anyagokon kívül hármiféle más anyagot tilos a must vagy a bor készítéséhez, vagy kezeléséhez használni. Ilyen tilos anyagok különösen: a víz, mazsolaszőlő, édesítő anyagok (sacharin, dulcin stb.), gliczerin, tamrinda, salicylsav, borkősav, másféle savak, vagy savtartalmu anyagok, kátrányfestékek s más növényi vagy ásványi festőanyagok, zamatosító anyagok, vagy kivonatok, esszenciák, mesterséges mustanyagok stb. Az a must, vagy bor, amelynek készítéséhez, vagy kezeléséhez meg nem engedett anyag használtatott, vagy amely meg nem engedett módon állított elő, hamisított bornak tekintendő, melynek készítése és forgalombahozatala tilos.

A tokaji borokra nézve még a következő kivételes rendelkezéseket tartalmazza a törvényjavaslat: A tokaji borvidéken termelt must befőzése és czukrozása feltétlenül tilos. Ezeket a borokat a tokaji borvidék területén belül, tilos más borvidékbeli borral háziasítani, azonban a tokaji borvidékről kivitt bor más borral is háziasítható. A törvényjavaslat kimondja a tokaji borvidéknek zárt területté alakítását olyan értelemben, hogy oda idegen bort csak is az ottani helyi fogyasztás céljaira és szigorú ellenőrzési feltételek mellett lesz szabad bevinni, kivinni pedig a tokaji borvidék területéről tiltva lesz olyan bort, amely nem ott termelt. Ezzel a törvényjavaslat a tokaji bortermelők régi óhaját teszi

eleget s a tervezett intézkedésekről a törvényjavaslat indokolása szerint igen sokat lehet remélni, a tokaji borok jó hírének helyreállítására.

A törkölybor forgalombahozatalát a törvényjavaslat teljesen eltiltja. Részletesen szabályozza a törvényjavaslat a gyümölcsbor, pezsgő és habzóbor készítését és forgalomba hozatalát is. (34—36. szakaszok).

A törvényjavaslat rendelkezéseibe ötköző cselekmények kihágásokká minősítettnek. A legenyhébb természetű kihágásokra 10—600 koronáig terjedhető pénzbüntetés, a legsúlyosabb kihágásokra pedig, melyek közé többek között a hamisított bor készítése és forgalombahozatala is tartozik, nyolcz naptól három hónapig terjedhető elzárás és 10 koronától 1000 koronáig terjedhető pénzbüntetés van megállapítva.

A gyanus italok vizsgálatára ezután is az ezéla szervezett borvizsgáló szakértő bizottságok lesznek hivatva. A kihágási ügyekben való bíraskodás jövőre is a közigazgatási hatóságok hatáskörébe utaltatik. A borellenőrző bizottságok fentartását az új törvényjavaslat is czélba vette. A törvény sikeres végrehajtása szempontjából egyik legfontosabb rendelkezése a törvényjavaslatnak az, mely szerint a földmivelésügyi miniszter, Horvát-Szlavon-országokban a bán, feljogosítatik arra, hogy az ezen törvény rendelkezései alá eső italok ellenőrzésére, akár esetről-esetre, akár pedig állandó megbízással, felesketett állami vagy törvényhatósági közegeket küldjön ki.

A Jelzálogbank sikere. Amióta Széll Kálmán újból átvette a Magyar Jelzálog Hitelbank kormányzását, azóta ez a régi nagy vezérintézetünk ismét erősen fejlődik az egész vonalon. A nemrég közzétett első félévi mérlege igen jó hatást tett külföldön is s itthon is nyílt titok az, hogy a második üzleti félév még jobban fog sikerülni. A bankhoz közel álló körök arról is tudnak, hogy a Jelzáloghitelbanknak igen kedvező feltételek mellett sikerült nagyobb tétel 4 és fél százalékos záloglevelet elhelyezni egy párisi bankintézetnél. A párisi bank állítólag opciózt is kötött egy másik nagy tétel záloglevélnek négyéves lekötéssel való átvételére. E kedvező hírek hatása alatt nem is kellett nagy meglepetést az, hogy a Jelzálogbank részvényeinek gyors emelkedése még folyton tart. Ezek a részvények legutóbb 423 koronáról 432 koronára (+9) javultak. A helyzetet ismerők bizton jósolnak e papiroknak még nagyobb javulást is.

Kitüntetett gazdasági alkalmazottak. Vodiczka Venczel szentantali uradalmi erdővédet 50 évi hű szolgálataért a királyi szolgálati éremmel tüntette ki. Ugyancsak szolgálati dícséretet kapott Sándor György szuhányi gazdasági cseléd, aki egy gazdánál 45 évig szolgált hűségesen és odaadással.

Az „Agrikultura” válsága. Csak ez év elején alakult 50.000 korona alaptőkével az Agrikultura Mezőgazdák Ellátó Részvénytársaság s máris válságba jutott. Löcherer Andor, a társaság elnökgazdája kilépett az igazgatóságból s kilépését azzal indokolta, hogy: „a társaság üzleti vezetésének módjával egyet nem ért, azért anyagi és erkölcsi felelősséget nem vállal.” Ez az indokolás bizonyára mélyebb bajokból ered, mert nem tétető fel, hogy Löcherer alap nélkül ilyen súlyosan megvádolja azt az intézetet, amelynek ő egyik alapítója volt. Az Agrikultura igazgatósága eredetileg Löcherer Andor elnöklete alatt Darvas József, Szerb Henrik, Jaulusz J. János tagokból állott, melynek azonban már csupán Darvas József és Szerb Henrik, mint a Darvas József és Társa cég tulajdonosai a tagjai, akik egyuttal a Tabakó Részvénytársaságot is vezetik. A társaság felügyelő-bizottságában dr. Molnár István, Fischer Arthur, Szilágyi Gyula foglalnak helyet.

Helylérdekű vasutak kiépítése. A budapesti helylérdekű vasutak igazgatósága bejelentette a kereskedelmi miniszternek, hogy a helylérdekű vasutaknak villamos üzemre való átalakításának munkáját már megkezdte. Ezek az átalakítási munkálatok vonatkoznak a Budapest—Soroksár—Haraszti, Budapest—Czinkota—Kerepes és a Budapest—Szentendrei vonalakra. A társaság igazgatósága a munkálatok műszaki vezetőjéül Széll Árpád főmérnököt nevezte meg. A kereskedelmi minisztérium a bejelentést tudomásul vette és a maga részéről dr. Dubszky Alfréd műszaki tanácsost bízta meg a központi felügyelettel. Az átalakítási munkálatokat három év alatt kell befejezni.

Egy czukorgyár tökeemelése. A Mezőgazdasági Czukorgyár Részvénytársaság e hó 24-én rendkívüli közgyűlést tart Budapesten a jelenlegi két millió korona alaptőkéjének három millió koronára való

Fábray Károly képviselő a megrabolt csabai népek véres verejtékéből szerzett pénzből annyit vitt már el, hogy most abból uraskodhatik. A község vagyona nem lesz többé az urak prédája és a kétes existenciák menhelye. A nép nem hagyja magát többé az urak által kifosztogatni. Ezek és hasonló kitételek foglaltattak az említett cikkekben, miért is a nagyváradi kir. ügyészség izgatás miatt vádat emelt a közlemény szerzője, Majer Jenő békéscsabai szerkesztő ellen. A nagyváradi esküdtbíróóság bünyösnek mondotta ki Májert a paraszt- és munkásosztálynak az urisztály elleni gyűlöletre való izgatás miatt és ezért négy havi államfogházra ítélte. A kir. Kuria ma a benyújtott semmisségi panaszok elutasításával hozzájárult az esküdtbíróóság ítéletéhez.

§ Egy művészeti sajtópere. A múlt év nyarán V. Krammer Teréznek, az Operaház művész-jének az Operaházzal kötendő szerződése meghiusult. Pár nap mulva az időközben megszűnt „A Hir” című lap hasábjain hosszabb cikk jelent meg, amelynek keretében Krammer Teréz egy nyilatkozata is megjelent. A nyilatkozatra Bárd Mór színházi ügynök levéllel felelt s e levélnek tartalmáért Krammer Teréz rágalmozási és becsületsértési pert indított a büntetőjárásbíróóság előtt Bárd Mór ellen. Ezen a tárgyaláson Bárd Mór jogi képviselője, Zboray Miklós bejelentette, hogy ügyfele „A Hir” című lapban megjelent közleménynek tartalma miatt rágalmozási és becsületsértési sajtóperert indított V. Krammer Teréz, Pásztor Árpád és Jób Dániel hirlapírók ellen, akik Krammer Teréz elbeszélése alapján „A Hir” című lapban a támadó közleményeket ellene megírták. A járásbíróóság akkor e rágalmozási és sajtóper eldőltségéig Bárd Mór ellen a további eljárást felfüggesztette. A rágalmozási sajtóperben a vizsgálat befejeztéig, a főmagánvádló színházi ügynök vádirata ellen mind a három terhelt kifogásokkal élt. Ma tárgyalta a kifogásokat a törvényszék vádtanácsa dr. Langer táblabíró elnöklete alatt. A főmagánvádlót dr. Zboray Miklós képviselte, a terheltnek védője dr. Kovács Jenő volt. A vádtanács úgy Krammer Terézt, mint Pásztor Árpád és Jób Dániel hirlapírókat rágalmozási sajtóvétségért vád alá helyezte.

§ A plébános. A pánszláv izgatások miatt tizenhat csendőr asszisztálása mellett tudta csak megtartani Lucskiu installációját a magyar érzelmi Szmizsár Bertalan római katolikus plébános. Hónapokon keresztül veszélyben forgott az élete az új plébánosnak, akit a magyargyűlölettel elvakított hívek bojkottáltak. A lelketlen agitátorok nem érték be azzal, hogy a híveket visszatartották a templomtól, hanem a magyar érzelmi lelkész ellen napról-napra meggyalázó rágalmozásokat tettek közzé a lapokban. A megrágalmozott plébános lelkészi és egyéni becsületén ejtett sérelemért a bíróság előtt keresett elégtételt s rágalmozási sajtóperert indított a nevezett lap ellen. A Slovensky Tyzdenik című lap ismét strómannt állított szerzőül. Ezt a strómannt Buzák András lucskiu földmives személyében ma vonta felelősségre a büntetőtörvényszék dr. Jambiczky bíró elnöklete alatt ítélező tanácssal. A tárgyaláson Buzák elvállalta a cikk szerzőségét. Kérte a valódiság bizonyítását. A bíróság helyt adott a kérelemnek és a bejelentett tanuk kihallgatása céljából a mai főtárgyalást elnapolta.

Dr. Hönig Izsó
Villanygyógyító és Röntgen-intézete
Elektromágneses gyógyítás. Bevált
gyógymód minden idült bajnál.

Rendelés d. e. 8—11-ig, d. n. 2—6-ig.

Az új Prospektus most megjelent.

Kívánatra mindenkinek ingyen
megküldelük.

Budapest, IV., Károly-körút 24. sz.
 L. emelet, (Lift).
 TELEFONSZÁM 102—39.

felemelése tárgyában. A részvénytársaság a múlt évben alakult a Forgalmi Bank R.-T. és a Magyar Leszámitoló- és Pénzváltóbank támogatásával.

Fizetési képtelenségek. A bécsi hitelezői védegyelet a következő fizetési képtelenségeket közli: Calló Ede kereskedő, Poprád; — Hartel János festékeskedő, Budapest; — Ney és Molnár kereskedő-cég, Budapest; — Katz Zsigmond szabó, Ungvár.

Új pályázat talpfákra. A kereskedelemügyi minisztériumban ma délelőtt Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszter elnöklésével értekezlet tartottak a m. kir. államvasutak talpfaszállítás ügyében. Az értekezleten Szerényi József államtitkáron és a minisztérium vasuti osztályának képviselőin kívül a vasuti és hajózási főfelügyelőség főnöke, valamint a m. kir. államvasutak igazgatói és szakelőadói is résztvettek.

Az értekezlet megállapította, hogy a beérkezett ajánlatoknak olyan teljesen megbízható és igazságos összehasonlítása, amely a nyilvános ellenőrzést is lehetővé tenné, rendkívül nehéz volna, mert az ajánlatok egyrészt a legkülönbözőbb időre szólnak, másrészt azoknak legnagyobb részét nem egy-egy talpfaműhelyre tették, hanem kombinatív olyképen, hogy egyik minőség szállítása a más minőségekre vonatkozó ajánlatok elfogadásától tételtől függővé. Jóllehet a m. kir. államvasutak igazgatósága a legmesszebbmenő gondossággal és részletességgel végezte az összehasonlítás nehéz munkáját, az értekezlet az említett körülményre való tekintettel is, de másrészt azért is, mert az ajánlatokat a mai faárakhoz képest általában indokolatlanul magasnak találta, egyhangulag a versenytárgyalás megsemmisítését és rövid lejáratu újabb versenytárgyalás kiírását javasolta.

Ennélfogva Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszter arra való tekintettel, hogy az államvasutaknak ez idő szerint megfelelő mennyiségű talpfakészlete van, elrendelte újabb versenytárgyalás azonnali hirdetését olyan feltétellel, hogy az új versenytárgyalás alapján beérkező ajánlatok felett a döntésnek az új hirdetésétől számított legkésőbb 8 hét alatt az új hirdetésről meg kell történnie. Biztosítani kívánja a miniszter ezzel azt, hogy az illető ajánlattevő termelők és fatermesztők érdekei ne szenvedjenek érzékenyebb sérelmet. Ez a rövid határidő azért lesz betartható, mert a miniszter egyidejűleg olyan új versenytárgyalási eljárást rendelt el, mely mellett az ajánlatok eddig gyakorlatban volt átszámítása, — ami ez esetben az államvasutaknál három hónapnál hosszabb időt vett igénybe, — teljesen el fog esni és magán a versenytárgyaláson az ajánlatok felbontásakor nyilvános ellenőrzés mellett már ki fog tűnni, hogy melyek a legelőnyösebb ajánlatok. A miniszter az értekezleten meg is állapította az új versenytárgyalási feltételeket, amelyekre vonatkozó hirdetményt az államvasutak igazgatósága e hó 17-én fogja három heti lejárati idővel közzétenni.

Nagyenyed kölcsöne. Nagyenyed város 70.000 korona kölcsönt vesz fel a Nagyszéchenyi Általános Takarékpénztártól 4% -os annuitás mellett.

Malmok üzemredukciója. A budapesti malmok üzemredukciója tekintetében ma végleg megállapodás jött létre. Eszerint az összes fővárosi malmok december 1-től kezdve hetenkint két és fél nap szünetet tartanak. Az őrlés ideje tehát hetenkint mindössze négy és fél napig fog tartani, ami azt jelenti, hogy a fővárosi malmok buzaszükséglete december elsejétől kezdve hetenkint 40.000 métermázsával csökkenni fog. Hogy milyen hatással lesz ez a megállapodás a buzaárak legközelebi alakulására, az ettől függ, hogy a csekélyebb szükséglettel szemben mily arányú lesz a buzaáraké.

A budapest-bécsi országút renoválása. A budapest-győr-pozsony-bécsi utvonala, amely nemzetközi forgalom szempontjából elsőrendű fontosságú és legtorgalmasabb magyar országútaink egyike, mindaddig nem volt oly kifogástalan állapotban, mint állami utaink legnagyobb része. Azon körülmény, hogy a külföldről jövő autoturisták főként

ezen utat használták fel, ezután természetesen azt eredményezte, hogy az országutaink sűrűn állapottáról, a valóságnak meg nem felelő rossz hírek kerültek a külföldön forgalomba, amelyek igen sok turistát tartottak vissza Magyarországra látogatásuktól. Tekintettel arra, hogy a jövő évben a Henrik herceg turaut Magyarországon való keresztülvezetése alkalmával nagyszámu külföldi automobil-turista fogja hazánkat meglátogatni és az Amerikai Automobil-Klub értesítése szerint amerikai autoturisták is élénk érdeklődést mutatnak hazánk iránt, Hartig Sándor miniszteri tanácsost arra indították, hogy ezen utvonalonak tervbe vett renoválását, illetve újáépítését már a jövő évre megvalósítsa. Hogy az ut jelenlegi állapotáról meggyőződést szerezhesen és a szükséges intézkedéseket megtehesse, Hartig gróf Zichy Béla Rezsőnek, a Magyar Automobil-Klub alelnökének és Bláthy Ottó Titusz udvari tanácsosnak kíséretében tegnapelőtt automobilon végigjárta az utat. A budapest-bécsi utvonala európai színvonalra hozásával az automobil-turista forgalom remélhetőleg a jövőben nem fogja Magyarországot elkerülni s megszülnnek majd az utaink állapotáról szóló rossz-akaratu híresztelések is.

Pénzüntézetek tanácskozása. A Magyar Pénzüntézetek Országos Szövetsége ez évi közgyűlését e hó 29-én, vasárnap fogja megtartani Budapesten. A gyűlést a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara dísztermében tartják meg. A közgyűlés iránt, amelyen Mándy Lajos, a Szövetség elnöke fog elnökölni, igen nagy az érdeklődés, mert az ülés a vidéki pénzüntézetekre nézve aktuális összes fontosabb kérdéseket fel fogja ölelni.

Magyarország külkereskedelmi forgalma az 1907. évben. A m. kir. központi statisztikai hivatal ma tette közzé a kereskedelemügyi m. kir. miniszter rendeletéből szerkesztett évi közleményét a magyar szent korona országainak 1907. évi külkereskedelméről. Az 1907. évi külkereskedelmi forgalom értéke összege egy a behozatalnál, mint a kivitelnél tetemesen felülmúlja az előző évit. Volt ugyanis a behozatal (1000 koronákban) 1906-ban 1.555.617 korona, a kivitel 1.508.813 korona, a behozatal (1000 koronákban) 1907-ben 1.652.266 korona, a kivitel 1.618.032 korona. A behozatal értéke összege tehát egy év alatt 96.6 millió koronával, a kivitel pedig 109.2 millió koronával emelkedett. Az értékelkedés a behozatalnál elsősorban azon áremelkedésnek tudható be, amely a textil és egyéb fontos behozatali áruknál az 1907. év folyamán észlelhető volt, de jelentékeny része volt a szénbehozatal nagymértetű emelkedésének is. Az 1907. évi külkereskedelmi forgalomban Ausztria részesedése a rendszerint is nagyobb: összes behozatalunk értékének 77 százaléka, tehát 1272.8 millió korona, — összes kivitelünk értékének is 74.5 százaléka — tehát 1205.1 millió korona Ausztriára esik s így Ausztriával szemben 67.7 millió koronás behozatali többlettel zárul a külkereskedelmi mérlegünk. Ez évben is Ausztriából eredő behozatalunknak majd 30 százaléka pamut- és gyapjúárakra jut, viszont ausztriai kivitelünknek közel 42 százaléka liszt és gabona, 13 százaléka szarvasmarha és sertés. Az Ausztrián kívüli országokkal a külkereskedelmi forgalom 1907-ben nagyjában változatlan volt. Külkereskedelmünk ez évben is kedvezőtlen képet mutat, ha a behozatal és kivitel megoszlását nézzük az áruk gazdasági jellege és rendeltetése szerint. Ha a malom-, cukor-, szesz- és sörpar termékeit, — mely iparágak termelése kétségtelenül nem tekinthető az ipari fejlettség fokmérőjeként — figyelmen kívül hagyjuk, azt látjuk, hogy az ipari gyártermények behozatalunknak 61.3 százalékát, kivitelünknek ellenben csak 11.8 százalékát teszik. Iparcikkékből való behozatalunk értéke meghaladja az egy milliárdot, kivitelünk pedig 190 millió koronára szorítkozik. Ezzel szemben az élelmiszeri és élvezeti cikkekre, valamint az élő állatokra behozatalunknak 12.4 százaléka, kivitelünknek ellenben közel 61 százaléka esik.

A budapesti kamara teljes ülése. Ma délután Láncozy Leó főrendiházi tag elnöklésével tartott a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara, amelynek napirendjét főleg a kamara rendes folyó ügyei képezték. Mindazonáltal a kamarai tagok ügybuzgóságára vall az, hogy igen nagy érdeklődés mutatkozott e teljes ülés iránt is. Igen nagy figyelmet keltett Láncozy Leó elnöki előterjesztése, amelyben felölelte a közgazdasági élet nagyobb aktualitásait, amelyek a kamarát is foglalkoztatták. Így megemlékezett Bosznia és Hercego-

vina anektálása nyomán kialakult balkáni helyzet gazdasági oldaláról, a konstantinápolyi magyar-osztrák árubojkottról, a vasuti beruházásokról, ezzel kapcsolatban az állami üzemek versenyéről a magániparral, az ipari tanfolyamokról, a kamara tevékenységéről a különféle szaktanácskozásokban s a kamara által véleményezett 40 államsegély kérés folyamodás elintézéséről. A tetszéssel és vita nélkül fogadott elnöki előterjesztések után nagyobb vita a munkásbiztosítási törvény kérdésénél támadt, hol Hercz Lajos, Melkó Bertalan, Krieszhaber Leó, Tóth Imre, Poór Jakab stb. kamarai tagok és bírálat tárgyává tették a törvényt s a kamarai tagok egyhangulag konstátálták, hogy a munkásbiztosítás ebben az alakban igen nagy terhet ró az iparosok vállaira, úgy, hogy egyre általánosabb lesz az a követelés, hogy a munkásbiztosítás terheit az államnak kell elvállalnia.

Előterjesztés tételtek még az ipari és kereskedelmi munka vasár- és fennepnap szüneteléséről szóló törvényjavaslat előadói tervezetének módosított szövege ügyében, amelyekről lapunkban már beszámoltunk. Ezután előterjesztették a kamara 1909. évre szóló költségvetése, amelyben a bevételek 221.980 koronával, a kiadások 220.633 koronával irányoztattak elő. A törvényhatóságok mellé kiküldendő ipartanács-tagok újválasztása került ezután tárgyalásra; a teljes ülés az eddigi tanácsstagokat újból megválasztotta.

A néhai Schwarz Lajos kamarai tag elhunytával a Wodianer-féle alapítványi bizottságban megüresedett helyre a teljes ülés az elnök javaslatára Krieszhaber Leó kamarai tagot választotta meg. A Püszér-, Vegyes- és Kiskereskedők Országos Egyesülete felkéri a kamarát, hogy a fogyasztási szövetkezeteknek újabb tervezett nagybörvényű állami támogatása ellen a kormányhoz erőlyes fölterjesztést intézzen és annak megakadályozása céljából országos akciózt indítsin. A kereskedelmi osztály a fölterjesztésre vonatkozó javaslatokhoz hozzájárul, de az országos akció megindítását nem ajánlja. Ehhez a teljes ülés is hozzájárult. Ugyanazon egyesület felkéri a kamarát, hogy egy fiúmei kávébehozatali cég által kért nagybörvényű állami támogatását a detailkereskedők érdekében megakadályozni törekedjék. A kereskedelmi osztály felkéri javasolja az elnökséget, hogy a szóban levő ügy állásáról illetékes helyen a szükséges információkat beszeresse, amelyekhez képest fog a kamara ez ügyben eljárni. Végül néhány, a kereskedelmi minisztériumtól véleményezés végett leküldött ipari, kihágási, illetve közgazdasági ügyet tárgyaltak s ezzel az ülés véget ért.

Gyümölcsértékesítő szövetkezet. Érdekes kezdeményezést végzett a Nagybányai Gazdasági Egyesület akkor, mikor „A Nagybányai Gazdasági Egyesület Gyümölcsértékesítő Részvénytársasága” címmel Nagybányán a gyümölcsstermes kedvezőbb értékesítése végett részvénytársaságot alapított. A vállalat tárgya: Gyümölcsstermelők gazdasági érdekében előmozdítása, gyümölcsstermenyeknek nyersen és feldolgozott minőségben való vétele, továbbá feldolgozással való értékesítése és ily áruknak nagyban és kis részletekben való eladása és ilyenmő eladások közvetítése. A részvénytársaság alapítókéje 61.000 korona, mely 610 darab, egyenkint 100 korona névértékű, névre szóló részvényre van felosztva. A részvénytársaság elnöke a nagybányai gazdasági egyesület mindenkor elnöke, egy igazgatósági tag pedig a nagybányai részvénytakarékpénztár által nevezetik ki. A jelenlegi igazgatóság tagjai: Szabó Adolf elnök, Bernhardt József igazgató, Morágyi István aligazgató, Dergáts Sándor, Farkas Jenő, Filep Gábor, Filep Imre, Hanzulovics Kristóf, Molcsány Gábor, Molnár Antal, Stoll Béla és dr. Stoll László.

Hírek a postáról. Krassó-Szörény vármegye Pervova községben november 11-én postaj ügynökség lépett életbe. — A siklósi m. kir. posta és távirada-hivatal jelenlegi meghosszabbított korlátolt nappali szolgálata 1909 január 1-től életbelépőleg a táviradánál és a távbeszélőnél teljes nappali szolgálatra terjesztetik ki. — Arad vármegye Szentleányfalva községében Szentleányfalva elnevezéssel november 16-án az ideiglenesen megszüntetett postafüggökség ismét életbe lép. — Budapest és

SZÉN, koks, briket, antracit összes gazdasági, ipari és házi célokra
Telefon: Detail 26-27. 75-26, Engros 164.

Radnay Károly

BUDAPEST, Váci-körut 78: szám.

Állgöngyözm: ANTRACIT BUDAPEST

Gumpoldskirchen között a helyközi távbeszélő-forgalom életbe lépett. A szóban levő viszonylatban váltott egyszerű beszélgetések díja 3 percenként 2 korona 60 fillér, a sürgőseké pedig ennek háromszorososa.

Villamos üzem a budapest—fiumei vonalon. Már írtunk arról, hogy a kereskedelemügyi minisztériumban a budapest—fiumei vonal egy részének villamos erőre való átalakításával foglalkoznak. A villamos üzem a Fiume—Camerai-Moravicza között rendszeresíteniék s ezzel a forgalmi viszonyok javulását remélik. A terv tanulmányozására egy bizottság megy a helyszínére, amely a villamos üzem terveit ki fogja dolgozni. A hirtre vonatkozólag az alábbi részleteket jelentik a „Közlekedés és Közgazdaság”-nak:

Már hetek óta híre jár annak, hogy Ottocsáczban egy angol, francia, magyar, horvát és fiumei tokepénzesekből álló nagy konzorcium a Dacska Poljana vizének felhasználásával egy óriási villamos erőművet szándékozik építeni. Ugyanazon a napon, midőn Fiume városánál lejárt a grohovári villamos központ építésére hirdetett pályázat, a még alakulóban levő konzorcium ajánlatot adott be a podesztának, melyben a villamos áramnak igen olcsó egységárak mellett való szállításra tett ajánlatot. A készülő vállalatról a következőket sikerült megtudnunk: Az Ottocsácz közelében levő Szvicza-tóból a Dacska Poljana folyóvizének felhasználásával 20 kilométer hosszú vizialagutat szándékozik a vállalat Zeng irányában építeni. Az alagút végén egy egyelőre 36.000 lóerőre berendezett, de 100.000 lóerőre megnagyobbítható villamos központi erőművet állítanak fel, melyben a víz által hajtott turbinák segítségével állítanak elő a villamos áramot. A telep, mely körülbelül 80 kilométernyire lesz képes a légvonalban Fiumétől az összes quarnerómenti községeket, valamint a dalmát városok egy részét világítási és ipari célokra szolgáló villamos árammal ellátni, sőt a vállalat ajánlatot tett a magyar kereskedelemügyi minisztériumnak is a fume—camerai-moravicza vonalnak villamos vontatására való átalakítására. Az új vállalat ügyében, melynek részvénnyel nem kevesebb, mint huszonöt millió koronát fog kitenni, már napok óta folynak az alakuló tárgyalások dr. Sachs fiumei ügyvéd irodájában. Az alapításban résztvevő tokepénzesek nevét a napokban fogjuk közzétenni. Jelentékeny része lesz a vállalatban a budapesti Ganz és Társa cégnek.

A bajor sörtermelés. Bajorország tudvalegileg a sörgyártás hazája. Hogy milyen hatalmas iparág ez ott, arról érdekes képet festenek az alább következő számok:

Bajorországnak a Rajna jobbpartján lévő részében 53 sörfőzde áll fenn. Ez az 53 részvénytársaság nagyobb forgalmat csinált, mint a megelőző évben, de nem volt képes azt a tisztá nyerséget elérni, amelyet tavaly elért. A befektetett részvényitőke 89,508.000 márkáról 91,768.000 márkára emelkedett. A forgalom 4,371.803 hektoliterről 4,755.735 hektoliterre emelkedett s a régi társaságoknál 324.932 hektoliter emelkedést mutatott, miután az új részvénytársaságok csak 59.000 hektoliter állítottak elő. A nyers bevétel 16,172.557 márkáról 16,572.265 márkára emelkedett. A tisztá jövedelem 11,073.554 márkáról viszont 10,746.706 márkára csökkent. Hat sörgyár 7,097.000 márká alaptőkével nem tudott osztalékot fizetni, ellenben a többi gyár 7,92% helyett 7,96% osztalékot fizetett. A sörnek Bajorországból való kivitele 2,725.248 hektoliterről 2,767.771 hektoliterre emelkedett, vagyis 42.523 hektoliterrel volt nagyobb, mint a megelőző évben. Az összkivitelből 1,838.175 hektoliter a többi német tartományokba ment, 471.653 hektoliter pedig a külföldre szállított. Bajorország sörbehozatala a megelőző évvel szemben 4,675 hektoliterrel csökkent s 10,820 hektoliterről 6,741 hektoliterre hanyatlott. A gyártelepek és azok berendezésének értéke 164,052.333 márkáról 180,269.891 márkára s az egész tokebefektetés 262,963.171 márkáról 279,958.999 márkára emelkedett.

Gazdasági krízis Szerbiában. Belgrádból jelentik: Az általunk már jelzett gazdasági krízis eddig számos áldozatot követelt. Ma itten három cég fizetése képtelen lett, köztük az ismeretes export-cég Cohen Sámuel 200.000 frank passzívával. A vidékről is öt fizetése képtelenséget jelentenek. Attól tartanak, hogy az eddigi fizetése képtelenségek a legközelebbi ultimóig még további bukásokat fognak maguk után vonni.

A gázmotorok kezelőinek II-ik tanfolyama a m. kir. technológiai iparmuzeumban november hó 23-án nyílik meg és december hó 19-ig tart. A tanulókat

felveszik az ilyenféle motorok tulajdonosait és kezelőit, a motorgyárak szerelőit és géplakatosait, végül a jelentkezés sorrendjében más géplakatosokat is. A jelentkezők kötelesek igazolni mesterségüket és jelenlegi foglalkozásukat. Tandij 10 korona.

A postatakarékpénztár októberi forgalma. A takarékküzetben 96.240 tételben elhelyeztetett 5,456.217 korona 19 fillér, 50.403 tételben visszafizettetett 5,402.247 korona 98 fillér s így a betétek összege 53.969 korona 21 fillérrel haladta túl a visszafizetések összegét. A cheque- és clearing-üzletben 902.052 tételben elhelyeztetett 289,599.917 korona 49 fillér és 185.312 tételben visszafizettetett 290,268.658 korona 36 fillér, ennél fogva a betétek összegét 668.740 korona 87 fillérrel multa felül a visszafizetések összege. A m. kir. postatakarékpénztár havi összforgalma a két üzletágban 1,234.007 tétel s 590,727.041 korona 02 fillér; teljes betétálladéka pedig a hó végén 152,979.510 korona 97 fillér.

Vérszegénység

ellensúlyozásául tessék SCOTT-féle Emulsiót használni, a mely a vért gazdagítja és a test husát szilárdítja és egészségessé teszi.

A Scott-féle Emulsió

egyaránt hatásos fiatalnak és öregnek. A gyors javulás meglep és kielégít.

Próbálják meg
és meg fognak erről győződni, mint ahogy ezren és ezren győződtek meg róla az utolsó 32 év lefolyása alatt.

Egy eredeti üveg ára 2 K. 60 fillér. Kapható minden gyógytárban.

As Emulsió vérszegénységben és SCOTT-féle módszerrel gyógyítható a halászi - kériük ügyre - lembe venni.

Kivonat a hivatalos lapból.

— November 12. —

Kinevezések. Az igazságügyminiszter Sándor Béla veszprémi törvényszéki joggyakornokot a szentgotthárdi járásbírószághoz jegyzővé, Bernáth Sándor kolozsvári törvényszéki irnokot a nagyvilondi járásbírószághoz telekkönyvezetővé; a vallás- és közoktatásügyi miniszter Nagy Margit okleveles tanitónőt az 1909. évi január 1-től számitandó hatállyal az ökörmezői állami elemi népiskolához rendes tanitónővé, Kmety Gábor okleveles tanitót a morovnádi állami elemi népiskolához rendes tanitónővé, Patzner Ida okleveles kisedővónót a temesszent-andrási állami kisedővónóhoz kisedővónóvé, Pekete Ilona okleveles kisedővónót a nagyvázsonyi állami kisedővónóhoz kisedővónóvé; a földmivélségi miniszter Vitályos György gazdasági szaktanárt földmivélsékolai igazgatóvá; a kereskedelemügyi miniszter Mohos János zálogházi szolgát a zálogházak személyzeti létszámába altiszté; a pénzügyminisztérium vezetésével megbízott miniszterelnök dr. Friedmann Jakab trencsényi lakost pénzügyi fogalmazógyakornokká a nyitrai pénzügyigazgatóságához ideiglenes minőségben; a marosvásárhelyi pénzügyigazgatóság Kakassy Jenő érettségi vizsgát tett pénzügyi fővizgatót a marosvásárhelyi adóhivatalhoz díjas, Parkas Jenő marosvásárhelyi lakost ugyancsak a marosvásárhelyi adóhivatalhoz díjtalan és Eperjesi Mór szászregényi lakost a nyárádszeredai adóhivatalhoz díjas gyakornokká, mindhármát ideiglenes minőségben, kinevezte.

Áthelyezések. Az igazságügyminiszter Szeszlér Samu bácsalmási és Csákovics Ferenc kapuvári járásbírói irnokokat kölcsönösen; a vallás- és közoktatásügyi miniszter Alexy Pál kishegyesi állami gazdasági ismétlő-iskolai szaktanitót a felvinczi állami gazdasági ismétlő-iskolához ugyanebben a minőségben, Labády István zimbrói állami elemi iskolai tanitót a zarándi állami elemi iskolához, Lukács Dénes szilágykövesdi állami elemi iskolai tanitót az alsógyeryanosi állami elemi iskolához ugyanebben a minőségben áthelyezte.

Felelős szerkesztő:
PURJESZ LAJOS.
Kiadótulajdonos:
A Magyar Ujságkiadó Részvénytársaság
gazgató: **ERDŐS ARMAND.**

A rendszerem abból áll, hogy angol és francia pyái raktárakban vásárolt 3-6 méteres leguább divatu minta gyapjuszövetekből mérték szerint készítik: finom öltönyt ... 21 frtért nagyon finom prima öltönyt ... 26

TŐZSDÉK.

A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTŐZSDE

Gabonátözsde.

Budapest, november 12.

A készáru piaczon ma csendes volt az irányzat. Kielégítő kínálattal szemben a malmok meglehetősen jó vételkedvet mutattak ugyan, de arra már nem voltak rávehetőek, hogy jobb árakat is fizessenek. Mivel az eladók nem voltak rátartósak, meglehetősen forgalom fejlődött ki, melynek folyamán mintegy 28.000 q. buza kelt el, változatlan tegnapi áron. A legdrágább eladási ár 26.10 korona volt 80 kilós tiszavidéki buzáért, a legolcsóbb pedig 24 korona 76 kilós felsőtiszavidéki, nyirkos buzáért. Egyéb gabonáneműek közül zab szilárd, rizs és árpa változatlan. Forgalomba került 800 q. rozs 20.20 koronás áron, 900 q. zab 16.25-17 koronás áron és 100 q. ó-tengeri 18 koronás áron. — A határidőpiaczon a mai üzlet csendesen és körülbelül a tegnapi zárlat jegyzéseivel indult meg, valamelyik forgalom csak közvetlenül a megnyitás után fejlődött ki, míg később oly részvétlenség mutatkozott, hogy időközönként még a kulissz sem volt együtt és csak elvétele fordult elő egy-egy üzletkötés. Az árfolyamok előbb javultak pár fillérrel, azután ugyanannyival gyöngültek, a forgalom további folyamán pedig ugyanígy ingadoztak, hol felfelé, hol meg lefelé, a tőzsde zárata felé azonban kifejezetten lanyha volt az irányzat. A tegnapi zárathoz viszonyítva, végeredményképpen ma az áprilisi buza tizenhat fillérrel, az októberi buza nyolcz fillérrel, az áprilisi rozs két fillérrel, az áprilisi zab és a májusi tengeri árfolyama pedig teljesen változatlan maradt.

A készáru jegyzése a mai tőzsdén a következő volt:

Buza	kilós	Ára 100 kg.	kilós	Ára 100 kg.
Tiszavidéki uj	75	—	79	25.25—25.70
"	76	24.70—25.10	80	25.80—25.80
"	77	24.90—25.30	81	25.55—25.85
"	78	25.—25.45	82	—
Fejérmegyei uj	75	—	79	25.05—25.45
"	76	24.50—24.80	80	25.20—25.55
"	77	24.70—25.05	81	—
"	78	24.80—25.10	82	—
Pestvidéki uj	74	—	78	24.80—25.20
"	75	—	79	25.15—25.53
"	76	24.60—24.90	80	25.80—25.65
"	77	24.80—25.10	81	—
Bánsági uj	74	—	78	24.95—25.30
"	75	—	79	25.20—25.80
"	76	24.65—24.95	80	25.85—25.70
"	77	24.85—25.20	81	25.50—25.80
Bácskai uj	74	—	78	25.—25.45
"	75	—	79	25.25—25.70
"	76	24.70—25.10	80	25.40—25.80
"	77	24.90—25.30	81	—
Rozs I.-rendű uj	—	—	—	20.15—20.80
középmínőségű uj	—	—	—	20.05—20.10
Árpa takarmány I.-rendű	—	—	—	16.05—16.20
II.-rendű	—	—	—	15.70—15.95
Köles	—	—	—	18.75—14.—
Zab I.-rendű	—	—	—	16.65—17.—
II.-rendű	—	—	—	16.10—16.45
Tengeri belföldi uj	—	—	—	18.80—14.40
Repce: Káposztarepce	—	—	—	—, —, —, —

A határidőpiaczon köttetett:

Dőlelt:

Előfordult kötések (50 kg.-kint):
Buza 1909. áprilisra 12.65, 12.67, 12.62, 12.66, 12.63
Buza 1909 októberre 10.78, 10.7, 10.77, 10.75.
Rozs 1909. áprilisra 10.51, 10.47, 10.56, 10.53, 10.51.
Zab 1909. áprilisra 8.50.
Tengeri 1909 májusra 7.44, 7.43 7.46, 7.45.

A készáru piaczon elkelt:

Buza. Tiszavidéki: 1000 mm. 80 kg. 26.10 korona felső, 1000 mm. 80 kg. 26.— korona, 200 mm. 80 kg. 26.— korona, 400 mm. 80 kg. 26.— korona, 200 mm. 80 kg. 25.95 korona, 600 mm. 80 kg. 25.80 korona, 100 mm. 79.5 kg. 25.95 korona, 100 mm. 79 kg. 25.95 korona, 500 mm. 79.5 kg. 25.80 korona, 300 mm. 79.3 kg. 25.70 korona, 350 mm. 79 kg. 25.60

Magyar-utca 3. sz. I. emelet.
Kossuth Lajos-utca mellett.

Angol, francia és amerikai rendszerű KÉSZPÉNZÉRT félárban: U házkodhatik minden ember finoman és elegánsan az ország-elsősorú Zélinger Samu ur-ssabónál

korona felső, 500 mm. 79 kg. 25.90 korona, 200 mm. 78 kg. 25.90 korona, 300 mm. 79 kg. 25.85 korona, 500 mm. 77 kg. 24.90 korona felső, üszkös, 200 mm. 76 kg. 24.— korona felső, nyirkos.

Bihari: 200 mm. 79 kg. 25.60 korona.
Felsőmagyarországi: 700 mm. 79 kg. 25.70 korona, 150 mm. 79 kg. 25.60 korona, 500 mm. 78 kg. 25.40 korona, 300 mm. 78 kg. 25.— korona üszkös, 100 mm. 78 kg. 25.— korona keverékes, 500 mm. 77 kg. 25.10 korona, 300 mm. 77 kg. 24.50 korona üszkös, 250 mm. 76.5 kg. 24.80 korona sárga, 600 mm. 74.5 kg. 24.90 korona.

Pestvidéki: 200 mm. 79 kg. 25.90 korona, 125 mm. 79 kg. 25.70 korona, 300 mm. 79 kg. 25.60 korona, 200 mm. 78.5 kg. 25.50 korona sárga, 2740 mm. 76.5 kg. 25.20 korona, 400 mm. 73 kg. 24.40 korona.
Raktár: 2000 mm. 76 kg. 25.20 korona.

Bácskai: 300 mm. 79 kg. 25.90 korona, 500 mm. 78.8 kg. 25.80 korona, 100 mm. 78 kg. 25.70 korona, 1000 mm. 77 kg. 25.40 korona, üszkös, 300 mm. 75.5 kg. 25.30 korona.

Fehérmegyei: 200 mm. 79 kg. 25.80 korona, 400 mm. 77.5 kg. 25.40 korona, 400 mm. 76.5 kg. 25.20 korona.

Bánsági: 1000 mm. 79.8 kg. 25.80 korona, 260 mm. 79 kg. 25.80 korona.

100 mm. 79.5 kg. 25.55 korona, 500 mm. 77.5 kg. 25.55 korona, 200 mm. 77.5 kg. 25.55 korona, 200 mm. 78 kg. 25.55 korona, 200 mm. 78 kg. 25.55 korona, 300 mm. 77 kg. 25.55 korona.

Rozs: 500 mm. 20.20 korona, 300 mm. 20.20 korona, kp. p.

Zab: 500 mm. 16.25 korona, kp. p., 150 mm. 17.20 korona, kp., 100 mm. 16.40 korona, kp.

Tengeri: 100 mm. 18.— korona, kp.

Az árak 100 kg.-kint koronákban értendők.

1 óra 30 percig zárulnak:

1909. áprilisi buza	12.58 - 12.59
1903. októberi buza	10.74 - 10.75
1909. áprilisi rozs	10.51 - 10.52
1909. áprilisi zab	8.50 - 8.51
1909. májusi tengeri	7.45 - 7.46

Budapesti gabonaforgalom.

1908. november 10.-ől november 11.-ig.

	Erkezett:	Elszállított:
Buza	7667	3952
Rozs	1958	909
Arpa	1653	107
Zab	308	1888
Tengeri	1000	8
Liszt	718	24056
Korona	—	4661

Értéktőzsde.

A mai értéktőzsde tartózkodó irányzattal nyílt meg s az előtőzsdén bécsi eladásokra némi gyöngülés mutatkozott a vezető értékek árfolyamában. Az üzletmenet elég forgalmas volt, különösen a Közúti vasúti részvényekben, melyek a délelőtti folyamán 500 koronáig emelkedtek. A déli tőzsdén már kevesebb érdeklődés mutatkozott még a különösen fávörizált Közúti vasúti részvények iránt is, melyek realizálásokra néhány koronával visszaestek. Az Államvasuti részvények ma némi vásárlásokra körülbelül másfél koronával emelkedtek, ellenben az Osztrák hitel és a Rimamurányi ugyanannyival visszaestek. A helyi piacon a Városi vasút részvényeiben volt forgalom s különösen a zárlat felé mutatkozott keresletre ma másfél koronával magasabban zárultak. A Kereskedelmi bank részvények ma szintén keresettek voltak s árfolyamuk kötés nélkül husz koronával emelkedett. Névleges árfolyamváltozás alá jutottak részben magasabb jegyzéssel az Első magyar általános biztosító, a Kőbányai gőztégla, a Danubius, a Czukoripar és a Vasúti forgalmi társaság részvényei. A járadékpiacon változatlan irányzat mellett a koronajáradék 92.20 koronával volt forgalomban.

Előtőzsde.

Előtőzsde gyengült.

Köttek: Osztrák hitelrészvény 638.25-636.25. Magyar hitelrészvény 742.50-739.25. Osztrák-magyar államvasút —.—.—.—. Rimamurányi vasút 533.50-533.—. Magyar leszámítoló-bank 481.—-483.50. Jelzalogbank 431.—-433.—. Közúti vaspálya 500.—-586.—. Városi villamos vasút 271.50-270.25. Magyar koronajáradék 92 17/2-92 20. 5%-os orosz kölcsön 97.55.

Déli tőzsde.

Déli tőzsde nyugodt.

Köttek: Osztrák hitelrészvény 635.75-636.75. Magyar hitelrészvény 739.—-739.50. Osztrák magyar államvasút 686.50-687.75. Déli vasút —.—.—.—. Rimamurányi vasút 532.—-532.75. Magyar leszámítoló bank 481.75-481.50. Jelzalogbank 431.—-432.50. Közúti vaspálya 585.50-586.75. Városi villamos vasút 269.25-272.—. Magyar koronajáradék 92.15. Hazai bank 283.—-283.50. Konvertált jelzalog-sorsjegy 119.—. 5%-os orosz kölcsön 97.50-97.55. Egyesült fővárosi takarékpénzár 2150.—. Salgótarjáni kőszénbánya r.-t. 582.—-583.—.

Prémium-üzlet: A díjbiztosításokért fizettek: Osztrákhitel részvényekért holnapra 4-5 K, 8 napra 8-10.— K, 1908. november hó végére 18-20 K.

Utőtőzsde.

Az utőtőzsde nyugodt volt, zárlat felé köttek: Osztrák hitelrészvény 636.—-634.75. Magyar hitelrészvény 739.—-736.50. Rimamurányi 533.—-532.50. Városi villamos 272.—-271.75. Végül: Osztrák hitelrészvény 634.75. Magyar hitelrészvény 747.50. Rimamurányi 532.50.

BÉCSI GABONATŐZSDE.

Bécs, november 12. (Saját tudósítónktól.) A külföldről érkező jelentések ma is tulnyomóan szilárdak voltak, a hangulat azonban nem tudott erősebbé válni, minthogy az északamerikai áremelkedéseket spekulációkra vezetnek vissza. E mellett még az időjárás jobbra fordulta is nyomasztólag hatott az árakra. A fogyasztás ma is igen tartózkodó volt és kenyérmegvakban a kínálat azon hírek folytán, amelyek idegen eredetű nagyobb áruérkezősekről beszéltek, megerősödött. A tőzsde egész folyamán meglehetősen üzletlenség uralkodott, buza árakban változatlan maradt, míg rozsért 5 fillérrel magasabb árakat kértek. Tengeriben és zabban változás nem volt észlelhető. Árpában volt valamely vételkedv, forgalom azonban ennek dacára csekély maradt, mivel a vevők nem voltak hajlandók magasabb árakat engedélyezni.

Jegyztetett buza: új tiszavidéki 12.95-13.50 korona, marosi és bánáti 12.75-13.15 kor., mosoni 12.35-12.75, korona, tótfelvidéki 12.30-12.85 korona, déli vasúti 12.35-12.75 korona.

Rozs: 10.35-10.65 korona, pestvidéki 10.45-10.60 korona, déli vasúti 10.25-10.45 korona különféle magyar 10.25-10.45 kor., osztrák 10.30-10.50 korona.

Arpa: 9.20-10.50 kor., bécsi 9.—-9.60 kor., tótfelvidéki 7.90-9.80, közepdunai 8.30-9.—, déli vasúti 8.40-9.50 kor., felsőmagyarországi 7.60-9.30 kor., tiszavidéki —.—.—.—, sörárpa 7.60-8.50, takarmányárpa 7.40-7.75 korona.

Magyar tengeri: régi 9.30-9.55, új 7.40-8.25 korona, cinquantin 10.25-10.40, új 9.—-9.30 korona.

Magyar zab: minőség szerint 8.50-9.10 kor., közepes —.—.—.— kor., elsőrendű 9.05-9.45 kor., válogatott —.—.—.— korona, cseh-morvaországi és alsóausztriai —.—.—.— korona.

BÉCSI ÉRTÉKTŐZSDE.

Bécs, november 12. A koalíziós kormány megalkotása körül felmerült nehézségek, kapcsolatban a balkáni helyzetről érkezett kedvezőtlenebb hírekkel lehagolták az előtőzsdét, melynek forgalmában az eladások hitel- és alpesi bányarészvényekben nagyobb mérvet öltöttek, minek következtében az egész forgalom lanyha jellegűt öltött. A vezető értékek az előtőzsde zárlatáig kedvetlen magatartást

tartottak. A déli tőzsde kedvezőtlenül indult. Később a bányarészeknek Berlinből jelentett lanyhasága folytán alpesi bányarészvények újból lényegesen gyengültek, államvasuti részvények iránt azonban helyi érdeklődés mutatkozott. A többi értékek nyugodtak voltak.

11 órák: zárulnak

Osztrák hitel. 635.50. Magyar hitel. 740.—. Länderbank —.—. Államvasút 686.—.—.—. Elbavölgyi vasút —.—. Déli vasút 120.50.—.—. Alpesi bányatársulat 643.—. Rimamurányi 533.25. Májusi járadék 95.90. Magyar koronajár. 92.—. Orosz érték —.—. Török sorsjegy 179.—. Német márka 117.27.

1 órák jegyzetek:

Osztrák hitel 635.25, Magyar hitel 740.—, Länderbank 434.—, Unio-bank 539.—, Államvasút 686.25, Anglo-bank —.—, Bankverein —.—, Déli vasút 120.—, Gőzhajó —.—, Alpesi bányarészvény 643.50, Májusi járadék 95.90, Magyar koronajáradék 92.—, Török sorsjegy 179.25, Német márka 117.25, Elbavölgyi vasút 448.50, Rimamurányi 532.50, Orosz járadék —.—, Keleti vasutak —.—, Skoda —.—, Magyar jelz.—, Kárpáti petroleum —.—.

Bécs, november 12. (Osztrák értékek zárlata) 4-2 százalékos papír-járadék 95.90, 4 százalékos osztrák arany járadék 115.05, 1860-as sorsjegy 153.—, Osztrák hitelsorsjegy 464.—, Angol osztrák bankrészvény 292.25, Bécsi Bankverein 513.50, Osztrák-magyar bank 1747.—, Déli vasút 119.25, Dunagőzhajózási társ. 958.—, Dohány rész. 361.—, Cs. k. arany (vert) 11.34 Német bank. 117.16 Osztr. Lloyd 412.—, 4.2 száz. ezüst. jár 95.90-89.50, Osztr. koronajáradék 96.—, 1864-es sorsjegy 263.—, Osztrák hitelintézeti részvény 634.25, Union-Bank 539.—, Osztrák Länderbank 433.25, Osztrák-magyar államvasút 685.75, Elbavölgyi vasút 446.50, Alpesi részvény 641.25, 20 frankos 19.14, Londoni váltóár 239.60, Lipótkohó 432.—, Töröksorsjegy 178.70. Nyomott.

Bécs, november 12. (Magyar értékek zárlata.) 4 százalékos arany-járadék 109.95. Tiszai és szeg. kölc. sorsjegy 140.65, Magyar hitelbank részvény 739.—, Magyar leszámítoló és váltó részvény 481.50, Rimamurányi 533.75, Magyar czukoripar 18.75, Adria hajózási részvénytársaság 394.—, Magyar koronajáradék 92.—, 4 százalékos magyar földieherm. kötv. —.—, Magyar nyer.-k. sorsjegy 187.—, Kassa-Oderbergi vasútrészvény —.—, Magyar jelzalogbank 432.—, Magyar keresk. bank 33.85.

KÜLFÖLDI ÉRTÉKTŐZSDE.

Berlin, november 12. (Értéktőzsde.) A mai üzleti forgalom elején gyöngébb irányzat volt észrevehető, miután a spekuláció a tegnapi new-yorki tőzsde kedvezőtlen lefolyása, az Iron Agének az amerikai vaspiacon helyzetéről közölt kedvezőtlen jelentése és a rajna-vesztfáliai nyersvaspiacon mindinkább növekvő árhanatlása következtében elkedvetlenedve, realizációhoz folyamodott. Az esések azonban általában szűk határok között maradtak. Csak bányarészek szenvedtek erősebben és részben 2%-ot le kellett adniok. A legnagyobb ellentálló képességet járadékok fejtettek ki, amelyek közül a 3%-os birodalmi kölcsön némileg emelkedett. A további lefolyásban a forgalom mind korlátozottabb volt, mégis gőzhajós és villamossági részvények, különösen előbbieket eléggé javultak. Zárlat nyugodt. A pénzpiac ipari értékei gyöngülés felé hajlottak. Az utőtőzsde a magánleszámítási kamatláb visszamenésére megszilárdult. Napi pénz 1 1/2%, magánleszámítási kamatláb 2 1/2%.

Zárlatok jegyzetek: 4-2 százalékos papírjáradék —.—, 4 százalékos osztrák aranyjáradék 98.60, osztrák hitelrészvény 200.60, Déli vasút 22.30, orosz bankjegyek 214.80, 4 százalékos új orosz kölcsön 75.90, Disconto Commandit 180.60, Dinamit-truszt 156.50, Harpeni 194.50, Unifikált török járadék 92.—, 4.2 százalékos ezüst-járadék —.—.

HETI MŰSOR.

November		Nemzeti Színház	A. kir. Operaház	Vígyszínház	Király Színház	Magyar Színház	Oránia	Várszínház
14	Szombat	Cyrano de Bergerac	Manon	d. u. Vizsgaelőad. este Tatárjárás	Hollandi lány	A szerencse fia	Vizsgaelőadás	Közönyt közönyre
15	Vasárnap d. u. este	A vasygáros piros bugyellárás	Trobadour és tánczgyvolog	A pénz Menyköcsapás	Van — de nincs Hollandi lány	Acsászár katonái	—	—

4 százalékos magyar aranyjárdék 92.80, Magyar koronajárdék 92.50, Osztrák-magyar államvasut 147.40, Bécsi váltóár 85.30, Olasz járdék ...

Frankfurt, (Zárlat) november 12. 4 1/2 százalékos papírijárdék 99.10, 4 százalékos osztrák aranyjárdék 98.30, 4 százalékos magyar aranyjárdék 92.75, Osztrák hitelintézeti részvény 200.50, Osztrák-magyar államvasut 147. ...

Hamburg, (Zárlat) november 12. 4 1/2 százalékos ezüstjárdék 98.90, 1860. sorsjegy 154. ... Déli vasut 22.30, 4 százalékos aranyjárdék 97.60, Osztrák hitelrészvény 200.25, Osztrák-magyar államvasut 146.70, Olasz járdék 103.50, 4 százalékos Magyar aranyjárdék 92.80. Nyugodt.

London, november 12. Angol consol ...

Páris, nov. 12. (Zárlat) 3 százalékos Francia járdék 96.55, Osztr. aranyjárdék 97.50, Magyar aranyjárdék 94. ... 5 százalékos Bolgár kötelezvény 1896. évről 498. ...

terdamra (rövid) 308.13. Váltó német piacokra (rövid) 122.68, Váltó Bécsre (rövid) 104.68, Váltó Belgiumra (rövid) 7/16, Olasz aranyváltó (rövid) 3/16, Váltó Svájcra (rövid) 1/8, Csek Londonra 251. ...

ÜZLETI TUDÓSÍTÁSOK

Vágómarhavásár.

Budapest, november 12-én. (Braun József és fia jelentése az „Egyetértés” részére.) Felhajtott: 2435 darab vágómarha és pedig 1416 darab magyar és tarka ökör, 535 darab magyar és tarka tehén, 7 darab bosnyák ökör, 10 darab bosnyák tehén, 162 darab magyar és tarka bika, 5 darab bosnyák bika, 122 darab magyar bivaly és 23 növendékmarha, ...

Következő árak jegyeztettek métermázsanként élőszuliban levonás nélkül:

Magyar hizott ökör, legjobb minőségű 70.- 74.- koronáig, kivételesen 82.- koronáig, középminőségű 58.- 68.- koronáig, silány minőségű 48.- 56.- K.-ig. Tarka hizott ökör legjobb minőségű 76-85 koronáig, kivételesen ...

Budapesti szurómarhavásár.

Budapest, november 12. Felhajtott: 225 drb élő borjú (közte 22 rugott), 12 drb leölt borjú, ... drb növendékmarha, ... drb élő bárány, ... drb leölt bárány.

Arjegyzések: Elsőrendű élő borjúkért 94-104 fillér, kivételesen 102-106 fillér; középminőségű élő borjúkért 84-92 fillér; leölt borjúkért ...

Bécsi szurómarhavásár.

St-Marx, november 12-én. (Saját tudósítók telefonjelentése.) A mai vásárra fölhoztak: 4290 darab borjút, 2269 darab fiatal sertést, 200 levágott sertést, 448 darab levágott juhot, ...

Eladási árak kilogrammonként: Levágott borjú 90-112 fillér; elsőrendű 114-128 fillér; legelője 130-140 fillér; élő borjú ...

Heti lóvásár.

Budapest, november 12-én. (Hiv. tud.) A Tattersallban ma tartott heti lóvásárra felhajtottak 156 darab I., 343 darab II. oszt. lovat. Összesen 499 darabot. Elkelt 350 darab ló. A székesfőváros 45 darab vágólovat vásárolt 40-92 korona között váltakozó árban.

Sertéskereskedelmi csarnok.

Budapest-Kőbánya.

Budapest, november 12-én. (Hivatalos tudósítás) Hizott sertésárak: Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (páronként 400 kilogramm fölül) ...

Table with 2 columns: Buza, 100 kilogramm ára. Rows include tiszavidéki, pestvidéki, etc.

Table with 2 columns: Egyéb gabonaneműek, 100 kilogramm ára. Rows include Rózsa, Árpa, Zab, etc.

Table with 3 columns: Fehér, Rózsás, Sárga. Rows include Dunántúli, Fejésmagyarországi, etc.

Table with 2 columns: Faj, Koronánként. Rows include disznószár, vizeki, etc.

Table with 2 columns: Faj, Koronánként. Rows include szilva, alma, etc.

Table with 2 columns: Faj, Koronánként. Rows include heremag, etc.

Table with 2 columns: Allamadósság közkölcsondók. Rows include Magyar aranyjárdék, etc.

Table with 2 columns: Záloglevelek, Elsőbbsegek. Rows include Belvár. tkpl. r.-t., etc.

Table with 2 columns: Biztosító társaságok. Rows include Első magyar ált. biztosító, etc.

Table with 2 columns: Gőzmalmok. Rows include Concordia, etc.

Table with 2 columns: Különléte vállalatok. Rows include Bpesti-szt. Ginezius tegőgyár, etc.

Table with 2 columns: Kassá-derb. v. 1899. frt. 4 1/2%. Rows include 1881 arany márká ért. 4%, etc.

Table with 2 columns: Bankok részvényei. Rows include Angol-osztrák bank, etc.

Table with 2 columns: Takarékpénztárak. Rows include Hevővárosi takarékpénztár, etc.

Table with 2 columns: Biztosító társaságok. Rows include Első magyar ált. biztosító, etc.

Table with 2 columns: Gőzmalmok. Rows include Concordia, etc.

Table with 2 columns: Különléte vállalatok. Rows include Bpesti-szt. Ginezius tegőgyár, etc.

Table with 2 columns: Sorsjegyek. Rows include Bazilika sorsjegy, etc.

Table with 2 columns: Fénznemek és váltók. Rows include Arany, magyar v. osztr. vert, etc.

Table with 2 columns: Faj, Koronánként. Rows include disznószár, vizeki, etc.

Table with 2 columns: Faj, Koronánként. Rows include szilva, alma, etc.

Table with 2 columns: Faj, Koronánként. Rows include heremag, etc.

Table with 2 columns: Faj, Koronánként. Rows include disznószár, vizeki, etc.

Table with 2 columns: Faj, Koronánként. Rows include szilva, alma, etc.

Table with 2 columns: Faj, Koronánként. Rows include heremag, etc.

Table with 2 columns: Faj, Koronánként. Rows include disznószár, vizeki, etc.

Table with 2 columns: Faj, Koronánként. Rows include szilva, alma, etc.

Table with 2 columns: Faj, Koronánként. Rows include heremag, etc.

Table with 2 columns: Allamadósság közkölcsondók. Rows include Magyar aranyjárdék, etc.

Table with 2 columns: Záloglevelek, Elsőbbsegek. Rows include Belvár. tkpl. r.-t., etc.

Table with 2 columns: Biztosító társaságok. Rows include Első magyar ált. biztosító, etc.

Table with 2 columns: Gőzmalmok. Rows include Concordia, etc.

Table with 2 columns: Különléte vállalatok. Rows include Bpesti-szt. Ginezius tegőgyár, etc.

Table with 2 columns: Sorsjegyek. Rows include Bazilika sorsjegy, etc.

Table with 2 columns: Fénznemek és váltók. Rows include Arany, magyar v. osztr. vert, etc.

Table with 2 columns: Faj, Koronánként. Rows include disznószár, vizeki, etc.

Table with 2 columns: Faj, Koronánként. Rows include szilva, alma, etc.

Table with 2 columns: Kassá-derb. v. 1899. frt. 4 1/2%. Rows include 1881 arany márká ért. 4%, etc.

Table with 2 columns: Bankok részvényei. Rows include Angol-osztrák bank, etc.

Table with 2 columns: Takarékpénztárak. Rows include Hevővárosi takarékpénztár, etc.

Table with 2 columns: Biztosító társaságok. Rows include Első magyar ált. biztosító, etc.

Table with 2 columns: Gőzmalmok. Rows include Concordia, etc.

Table with 2 columns: Különléte vállalatok. Rows include Bpesti-szt. Ginezius tegőgyár, etc.

Table with 2 columns: Sorsjegyek. Rows include Bazilika sorsjegy, etc.

Table with 2 columns: Fénznemek és váltók. Rows include Arany, magyar v. osztr. vert, etc.

116 fillér. Fiatal közép (páronkint 251-320 kilogrammig terjedő súlyban) 116-117 fillér. Könnyű (páronkint 250 kgr-ig) 117-118 fillér. Magyar szedett: Nehéz (páronkint 280 kilogrammon fölül súlyban) fillérig, közép (páronkint 240-280 kilogramm súlyban) 118-120 fillérig, Könnyű (páronkint 240 kgr.) 118-120 fillérig.

Sertéslelészám: 1908. évi november 9. napján volt készlet 28770 drb., 1908. november hó 12-én elhajtattott 50 darab, 1908. november 11-én elszállított 913 darab, 1908. november 12. napjára maradt készletben 27907 drb. A hizott sertéslelészlet irányzata: csendes.

Sertéskonsumvásár.

Budapest, nov. 12. (Hiv. tud.) Előző napról maradt 1488 darab sertés, 19 darab süldő, — darab malacz. Pótlékhajtás — drb sertés, — drb süldő — malacz. Mai napi felhajtás 1852 darab sertés, 192 darab süldő, — darab malacz, összesen 3340 darab sertés, 215 darab süldő, — darab malacz. Eladatott 1907 darab sertés, 22 darab süldő, — darab malacz. Eladatlanul visszamaradt 1433 drb sertés, darab 189 süldő, — drb malacz. Mai árak: Zsirtsertés öreg elsőrendű 350 kg.-on felül ételsúlyban 95 — 93 fillér, ételsúlylevonással fillér, fiatal nehéz, 300 kg.-on felül fillér, ételsúlylevonással 113-122 fillérig; fiatal közép 220 kg.-tól 300 kg.-ig fillér, ételsúlylevonással 108-122 fillérig, könnyű 220 kg.-ig fillér, ételsúlylevonással 108-120 fillér. Hussertés, nehéz 300 kilogrammon felül fill.-ig, könnyű 140-300 kgr.-ig fillérig, ételsúlylevonással fillér. Belföldi süldő fillérig, horvát süldő fillérig. Malacz fillérig. Arak minden levonás nélkül kilogrammonkint, ételsúlyban értendőek. A vásár irányzata közepes. Az arak változatlanok.

VIZÁLLAS.

méter		méter	
nov. 12. nov. 11.		nov. 12. nov. 11.	
Inn	Érhárding 0.24 0.24	118	M.-Szeget 0.02 0.04
Besz	Passau 0.84 0.85		Tekoháza 0.02 0.06
	Linz 1.70 1.69		V.-Namény 1.10 1.13
	Bécs 1.74 1.75		Tokai 0.88 0.77
	Pozsony 0.03 0.01		Fizafittre 0.98 0.96
	Komárom 0.83 0.83		Szolnok 1.06 0.99
	Budapest 0.20 0.22		Csongrád 0. — 1.77
	Pátz 0.70 0.67		Szeged 1.24 1.22
	Mohács 0.12 0.12		T.-Bocse 1.26 1.26
	Gombos 0.81 0.70		Titel 0.01 0.04
	Üllődék 0.05 0.05	Andara	Hód 0. — 1. —
	Pancsova 0.81 0.81		Bárta 0.20 0.40
	Orsova 0.38 0.38		Ladmoos 0.08 0.08
	Morvaaljn 0.11 0.08		Szilva 1.17 1.17
	Zsolna 0.15 0.18		H.-Námel 0.01 0.02
	Tremenón 0.01 0.02		Marelia 0.14 0.28
	Szered 0.18 0.20		R.-Hirtu 0.26 0.33
	Sz. Góthárd 0.83 0.80		Cuxen 0.25 0.18
	Sárvár 0.15 0.14		N.-Véna 0.25 0.18
	Győr 0.92 0.92		Bolnyos 0.24 0.29
	Vasas 1.08 1.08		Tonka 0.18 0.01
	Zakány 0.88 0.90		Gurabón 0.31 0.37
	Báros 0.59 0.50		Poreglend 0.36 0.56
	Bécs 0.22 0.23		Bécs 0. — 0.59
	M.-Szeget 0.20 0.18		Gyoma 0.05 0.54
	Zsuzsák 0.16 0.16		Gy.-Pohórvár 0.28 0.46
	Székely 1.12 1.09		Franyicska 0. — 0. —
	Mitrovicza 0.31 0.46		Soborsó 0. — 0. —
	Dáde 0.87 0.41		Arad 1.42 1.42
	Szalma 0. — 0.64		Makó 0.53 0.40
	N.-Malfány 0. — 0. —		K.-Kostely 0.16 0. —
	Latorca 0.07 0.08		Pisváro 0.23 0.21
	Laborca 0. — 0. —		Tamcsán 0.72 1.10
	Unz 0.09 0. —		Bocskmajk 1.3 1.24

IDŐJÁRÁS.

A meteorológiai központi intézet távirati jelentése 1908. november 12-én reggel 7 órakor.

Az elmúlt nap időjárásának átnézete:

Hazánkban az utóbbi 24 óra alatt az ország déli nagyobb felén fordult elő kisebb-nagyobb csapadék. A hőmérséklet többé-kevésbé emelkedett és maximuma Fiumében 9 C°, minimuma Arvaváralján, meg Sopronban -12 C° volt.

Prognózis a következő 24 órára:

Éjjeli fagy és délen elvélve csapadék várható.

Allomás	Légnyomás mm. 700 +	A hőmérséklet Celsius szerint	Szélirány az erője	Felhőzet	Csapadék mm.	Hőmérséklet	
						max	min.
A.-Szalóna	66.9	0.4	NE	2	4	1	2
Ungvár	65.5	0.8	NW	4	4	1	2
Keszthely	69.8	9.5	—	1	—	—	10
Losonc	68.9	6.0	SW	1	—	—	7
Ógyalla	67.2	5.5	W	1	—	—	6
Budapest	66.5	2.0	N	1	ny	4	7
Herény	68.0	6.0	W	1	—	—	3
Keszthely	65.9	0.4	NW	1	1	3	6
Pécs	67.5	1.0	—	4	6	3	2
Zágráb	68.2	1.8	NE	2	4	3	2
Fiume	68.2	7.5	—	3	—	9	1
Szeged	66.2	0.8	N	1	—	12	4
Temesvár	65.7	1.6	N	1	—	1	1
Nagyvárad	64.9	2.2	NE	0	—	4	3
Kolozsvár	67.2	1.7	—	4	4	4	1
Nagyzeben	65.0	1.0	NW	1	ny	2	3
Szatmár	—	—	—	—	—	—	0
Eger	—	0.4	NW	1	1	6	1
Arvaváralja	—	11.0	E	2	0	5	15
Selmeczbánya	—	3.2	E	1	1	2	2
Komárom	—	1.2	NW	1	1	2	4
Magyar-Óvár	—	3.6	NW	1	1	1	1
Sopron	—	7.8	NW	1	0	0	9
Észék	—	0.2	NE	1	1	7	4
Girkevenca	—	8.6	NE	3	—	4	9
Doboz	—	0.6	SE	1	1	1	1
Kecskemét	—	1.0	WNW	4	4	1	1
Orosháza	—	0.7	NW	2	2	2	1
Arad	—	2.0	NE	4	4	1	1
Zsombolya	—	0.4	NE	—	—	2	2
Versce	—	1.8	—	—	—	2	0
Orsova	—	2.4	—	—	—	2	4

EGYETERTÉS

politikai napilap.

Kiadóhivatali igazgató: PAJORMÁTYAS

Titkos betegségek

gyógyítására legjobban ajánlható 28 éven át szerzett kórházi tapasztalatai alapján

Dr. KAJDACS

v. es. és kir. emeodorus és kórházi főorvos.

Biztos sikerrel, rövid idő alatt gyógyít dugcsőfolyást, hólyagfaj, sebhét, bajkört (syphilis), bőrbajokat, elgyengült fertőzést, idősöknél is, énterőzést és annak utóhajtát, ideg- és hátsérülést, valamint minden női bajokat.

RENDDEL: 8-4-ig és este 7-8-ig.

Budapest, VIII., József-körut 2.

Levelekre válaszol, gyógyszeréről gondoskodik.

Levél útján is biztos gyógyulást.

ÉVŐESZKÖZÖK
 EZÜSTBŐL és ALPACCA EZÜSTBŐL,
 DISZTÁRGYAK, ALKALMI AJÁNDÉKOK
 A LEGELŐNYÖSEBBEN
POLGÁR KÁLMÁN ÉKSZERTÉLEPÉN
 BUDAPEST, III. Erzsébet-körut 29.sz.

VIDÉKI MEGRENDELÉSERRE KIVÁLÓ GONDOT FORDÍTOK.
 ÁRJEGYZÉK 2000°RAJZAL BERMENTVE KÉRDÉTIK.

DÖRGE
FRIGYES
 főelárusító
 Budapest,
 Kossuth Lajos-utca 4. sz.
 alatt levő
 bankházának
 kirakataiban
 két szivalaku
 nyeremény-tabellát
 állított ki.

Ott azon sorsjegy is látható, amelylyel az ismert asztaltársaság a főnyereményt megnyerte.

Az új 23-ik sorsjátékon való részvételre ajánljuk, hogy sorsjegyeket mielőbb rendeljenek meg, mert a húzás már a legközelebbi csütörtökön lesz.

Egész K 12.— Fél K 6.—
 Negyed K 3.— Nyolcad K 1.50

KÜLÖNFÉLÉK.

Hazafelé.

Liliputi utak, piczi cikornyák...
Rémlik a falu s kirajzolódik,
Látom a tornyát.

Rohan a gőzös, szikrás füstöt ereszt,
S köv meredten szökik előle
Sok Krisztus-kereszt.

Keresztülroppenve sok törpe tanyán
Megáll a vonat és sirva fakad
Az édes anyám.

Lovászy Károly.

(Bosnyák asszonyok.) Egy angol író, aki sokáig időzött Szerajevóban és Mosztaban, a következőképen tárja fel a bosnyák hölgyvilág életét: A bosnyák asszonyok a ruházkodásukban többet adnak a szin pompára, mint a kényelemre. Nyáron is sötétes, nehéz köpenyt öltenek a tarka ruhára. A köpeny csuklyával végződik, amely az arcot beárnyékolja. Otromba az egész kabát és éppenséggel nem teszi szemrevalóvá a megjelenésüket. Az arcukat „yasmak”-kal, sűrű fátyollal is eltakarják, amin keresztül csak kevés levegőt lehet belélegzeni. A mohamedán nők javarészt műveltebbek és haladottabbak a boszniai keresztény hölgyeknél. A hárem nem sokban tér el az európai asszonyok otthonától, mert itt a többneijűség már majdnem teljesen megszűnt. A mosztabi hárem nem egyéb, mint a házban az a része, amelyben a feleség lakik a nőrokonokkal és a szolgálókkal. Csak azt a törvényt tartják be még mindig szigorúan, amely megparancsolja nekik, hogy az idegen férfiak elől elfedjék az arcukat. A mosztabi asszonyok leginkább török öltözékeket viselnek. A homlokuk felett apró korona diszeleg, amely méltóságukat jelképezi. Anyanyelvükön kívül más nyelven nem igen beszélnek, mivel hogy nem is értenek. Alig néhányan tudnak köztük németül. Szerajevóban jóval erősebb az európai behatás. A hölgyek divatos, világos színű ruhákat hordanak. Néhány török nő már fátyol nélkül jár. A mohamedán negyedben szabadon viselkednek a lányok. A legtöbbje vad keleti szépség. Az utcza-

kon nagy számmal lehet találkozni nemzeti viseletű parasztasszonyokkal. De mégis legtekintélyesebb mennyiségű a keresztény elem. A leánynevelés meglehetősen fejlett. Az iskolákban a háziteendőket is gondosan tanítják.

(A gyémánt átalakítása kokszzá.) Pearson Ch. és Swinton A. C. a londoni Royal Society ülésén érdekes kísérletekről számol be, a melyek során a gyémántot katódsugarak kokszzá változtatták át.

A kísérletek véghezvitelére egy mintegy 30 czm.-es üvegkiszűlő szolgál. Ennek alsó csővébe levegőhijason záró, beköszörült üveg dugó illik, mely a gömbös felső részbe nyúló nyelcskében folytatódik. A nyél kis platinacsészét hordoz, az iridium-lapocskára helyezett kísérleti gyémántdarab befogadására. A készülékben levő két homoru elektród görbülete úgy van megválasztva, hogy a róluk kiinduló katódsugarak mind egy pontban, a gyémánton egyesüljenek. Miután a kísérletezők a gyémántot a készülékbe tölték s ebből a levegőt kiszivattyúzták, megindították az elektromos áramot, mely az utcai vezetékéből egy Ruhmkorff-féle induktoron át 5000—12.000 volt feszültséggel, pontosan szabályozva, jutott az elektródokhoz. Az áramfeszültség növekedtével a sugarak gyújtópontjában levő gyémánt lassankint fölmelegedett, előbb vörös, majd fehérre izzó lett, 8000 volt feszültségnél és 44 milliampére áramerősségnél végül szikrázni kezdett. Amint az áram 9600 voltra és 45.5 milliampére emelkedett, a sziporkázás is élenkül s a gyémánt feketedni kezdett. 11.200 volt és 48 milliampére mellett végre az 1800 C°-ra hevült gyémánt szembeszökően felduzzadt s kokszerű anyagga alakult át. Ezalatt a vakuumcső légritkítottága is észrevehetően csökkent, ami arra vallott, hogy a folyamat alatt gázemlé testek is keletkeztek. Bár a légszivattyú és a készülék közé gázspektroszkópok voltak beiktatva, a gáztermékek vizsgálata még sem tudta eldönteni, hogy vajjon a gyémántból eredtek-e azok vagy pedig, miként azt már más esetekben is tapasztalták, az izzó fémrészek voltak-e hatással a katódsugarakra? Így a kitűzött három kérdés közül, hogy 1. katódsugarakal egyáltalán sikerül-e a gyémánt kokszosítása, 2. ha igen, mily hőfokon s 3. fejleszt, vagy elnyel-e a gyémánt ezalatt valamelyes gázt, csakis a két első sikerült megfejteni. A harmadikra csak egy újabb kísérletor fogja talán a választ megadni.

(Óraműretek. A dán királyok óragyűjteményének egyik legérdekesebb ritkasága, a strassburgi Münster világhírű órájának építőjétől, Habrecht Izsáktól származó és 1594-ben készült óramű, most

már megint látható a kopenhágai Rosenborg-kastélyban, hová alapos helyreállítása — évek hosszú munkája — után ismét visszakerült. Ezt az említett strassburgi műóra mintájára készült órá IV. Keresztély dán király valószínűleg 1618-ban szerezte meg gyűjteménye számára. Az óra képes jelezni az évszámot, a keletet, husvét napját, az „aranyszám”-ot, az epakta, a hold fényváltozási idejét stb. Számítalan rajta elhelyezett kis figura meghatározott időben bizonyos mozgásokat végez; például ha az óra negyed, felet, háromnegyed, egészet üt, az alakok kis csoportozata az emberélet négy szakát mutatja be. Midőn háromnegyed üt az óra, megszólal az angyal harsonája; ha egészet ver, a bibliai „három királyok” alakjai mozdulnak meg és hajlonganak a néző előtt. Közvetlen erre pedig megcsendül a zenélőmű, majd végül a torony csucsán álló kakas szárnycsapkodás közben elkukorítja magát. A remekmű helyrehozásával megbízott Larsen Bertram dán óras nemcsak arra ügyelt, hogy a bonyolult szerkezetet rendes működésre bírja, de nagy szaktudással és az ügyhöz méltó buzgalommal igyekezett a kiváló művet őseredetű alakjába visszavarázsolni.

(Egy golyó: hány ember?) Furcsán hangzik az a kérdés, mennyi golyót kell elsűtni a csatáéren, hogy egyetlen ellenfél holtan terüljön el. Nem is szőszert kell ezt érteni, hanem úgy, hogy a kilőtt golyók közül átlag mennyi ejt halálos sebet. Annak a mondásnak, hogy minden elejtett katona az ellenfélnek százhuszonöt font ólomjába és harminczhárom font puskaaporába kerül, száz Móríc gróf, a jeles hadvezér (meghalt 1750-ben) a gazdája. Eleinte a fejüket csóválták az emberek erre a nyilatkozatra, de a francia Cassendé igazat ad Móríc grófnak. 1859 június 24-ikén, Szolferinónál, mikor a francia és szárd csapatok együttes hadserege küzdött meg a magyar és osztrák hadsereggel, a mi seregünk minden létszázadik golyója ejtett sebet és minden négyezerlétszázadik golyója ölt. Ebből kiszámította a tudós francia, hogy a mieink nem százhuszonöt, de kétszázötvenkét font golyót is ellőttek, míg egy ellenfelüket agyonlőttek. Pedig a szolferinói csata a világtörténelem egyik legvéresebb ütközete volt. A magyar és osztrák sereg vesztesége 13,100 halott és sebesült, a francziák és piemontiaké pedig 17,191 halott és sebesült volt. A német-francia háborúban körülbelül minden ezerháromszáz lövésre esett egy halott. Ez az eredmény persze a fegyverek tökéletesedésének irandó a „javára”.

A FEKETE GYÉMÁNT

— REGÉNY, —

Írta: FRED. VILLER.

65

Ámbár az egész szekrény nem volt nagyobb husz centiméter átmérőben, olyan súlyos volt, hogy minden erőnköt megfeszítettük, amíg át tudtuk vinni a világos muzeumba.

A szekrény nagyon szép acélmunka volt, minden oldalán arabeszkekkel.

Az öreg Frick különös formájú kulcsot szedett elő. Monk megfogta a karját és visszatarította.

— Várjon egy kissé, Frick ur. Mikor nyitottuk ki utóljára ezt a szekrényt?

— Hat év előtt — szölt Frick habozva — akkor megváltoztattam a végrendeletemet. Hála a jó Istennek, hogy módomban áll még egyszer megtenni.

— Ismerte Hovell a végrendeletet?

— Hogyne. Hiszen általános örökösömmé tettem, kivéve, amit alapítványokra és jótékony célra hagyományoztam. Ez körülbelül egy félmilliót tesz ki. Először három egyforma részre osztottam: Sigrid, Einar és az ő számára. De aztán közbejött az... az... de hiszen nem kell bővebben magyaráznom, akkor közbejött az a szerencsétlen história és én törültem Sigrid és Einar nevét.

— És Hovell tudta, hol őrtzi a végrendeletet?

— Igen, pár nappal elutazása előtt itt a muzeumban felolvastam neki és előtte tettem be a szekrénykébe.

Monk alaposan megvizsgálta a szekrényt minden oldalról. Egy kis idő mulva megszólalt:

— Ugy van, ahogy képzeltem! Nézzenek ide!

Mindnyájan lehajoltunk, hogy jobban lás-

sunk. Monk megfordította a szekrényt olyanformán, hogy az az oldal, amely bent a fal mellett állott, most látható lett. Egész sereg művészien egybefonódott kört láttunk belevésve az aczéba. Zsebkésével Monk levakarta a rozsdát és a piszkot az egyik ilyen körről, amely körülbelül öt centiméternyi kerületű lehetett. Alig, hogy a piszkot eltávolította, néhány kis gömbölyű fölt vált láthatóvá. Monk egy gombostűt vett elő, a hegyét rányomta az egyik ilyen foltra és legnagyobb meglepetésünkre a tü behatolt az aczéba.

— Nincs valami kalapács a kéznél? — kiáltotta Monk.

Körülnézett és egy öreg baltát pillantott meg, amely még a bronzkorszakból származhatott.

— Ez is megteszi a szolgálatot — vélte elégedetten.

Ezzel hatalmas ütést mért a kör közepére — és óriási meglepetésünkre a gömbölyű aczéldarab belesüllyedt a szekrénybe.

— A pokolba is! — kiáltotta az öreg Frick. De hogyan lehetett ezt így — — —

— Ez nagyon egyszerű, de mindannak dacára elég nehéz és szép munka! — felelte Monk szárazon. — Hovell ur nem tudott a lakattal boldogulni; tehát husz apró gömbölyű lukat fűrt s aztán egy finom ráspolylyal átfűrészelte a közöket. Szorgalmas napszamos volt, azt nem lehet tőle elvitatni. Mikor aztán elérte czélját, a darabot ismét a helyére tette, beragasztotta a lyukat és rozsdát meg piszkot kent szét rajta. Igazi csirkefogó-munka!

— Akkor talán ellopta a kötelezvényeket! — kiáltotta Frick — aki hirtelen előrelépett és nagy kezét beledugta a lyukon.

— Nem, legalább a két boríték még egyelőre itt van!

Némi fáradsággal sikerült kivenni a két borítékot. Az egyik jó vastag volt, a másik valamivel vékonyabb.

— Itt van, hála Istennek a végrendelet és megkönnyebbülten sóhajtott fel, rámutatván a vékonyabb csomagra:

— És ezek itt a kötelezvények. A pecsét mindkettőn sértetlen.

— A pecsétet könnyen fel lehet törni és ismét rendbehozni — felelte Monk — de feleljen nekem egy kérdésre, mielőtt a csomagot alaposan megvizsgáljuk:

— Hovellen kívül még volt valaki, aki látta a végrendeletet és olvasta vagyonának jegyzékét?

— Nem! — jelentette ki határozottan az öreg. — A jegyzővel megcsináltattam a formulát, a végrendeletet pedig megirtam magam. És ezt tudta Hovell is, vigye el az ördög! — Hogy egy olyan apának ilyen fia lehetett! — folytatta aztán megváltozott hangon.

— Most tehát felbontjuk a csomagot — szölt Monk. — Azt hiszem, még rátalálunk Hovell ur néhány ujjnyomatára.

A kis csomagot tehát felbontottuk. Mindnyájan a végrendelet fölé hajoltunk. Ez a törvényes formák szerint volt fogalmazva és a következőképpen szölt:

Ritkaságyűjteményemet az államnak, a készpénzt, bankrésztvényeket és egyéb ingóságokat Hovell Reginaldnak, az ingatlanaimat, zálogleveleket, kötelezvényit és kötvényeket az egyetemnek s a népgazdasági társulatnak, alapítványoknak stb. hagyományozom.

Minden a legkisebb részletig ki volt dolgozva és feltüntetve. Az összegek mind ki voltak jelölve, vagy annak megfelelőleg az értékek.

— Itt úgy látszik minden rendben van — vélekedett Frick. — A végrendelet éppen úgy szól, ahogy azt én magam megirtam. A kocsis és a kertész voltak a tanuk. Mindegyiknek ötezer koronát adtam készpénzben, hogy ne kelljen járadékot hagyományoznom nekik.

— Egészen bizonyos ebben, Frick ur?

Monk a papiros fölé hajolt.

— Itt egy számot úgy látszik, kivakartak!

(Folyt köv.)

SZÍNHÁZAK

Pénteken 1908. november 13-án

Nemzeti Színház

Az agglégények. Vigjáték 5 felvonásban. Irtá Sarzon Victorien, Ford. Ambrus Z. Mortimer Nádai F. Nantya Nádai B. Vauecourtols Gál Clavières Gyenas Chavanny Mihály Kroenes Mészáros Du Bourz Bonis Antoinetta Várady Clemencia Aliseghy I. Rebeca Csillag T. Louise Vizváry M. Mina Paulai

Kezdeté 7 órakor

Vígyszínház

Mennyköcsapás

Böhözát 3 felvonásban. Irtá Xanoff Leon, Fordította Góth Sándor. Vigil Tapolczai Alfréd Hegedűs Bréüsel Szorómi Aglaure Kiss I. Poupin Fanny Varsányi L. Hector Tanay Ornagy Fenyvesi Honore Tihanyi Haumoné Csaky I. Julio Dallos L. Pierre Gyöző

Kezdeté fél 8 órakor.

Királyszínház

Hollandi lány.

Nagy operett 2 felvonásban. Szövegírtá Paul Rubens és Ausen Hergen. Zenéírtá szerző Paul Rubens, Fordította Brody Miksa.

Papp Adrien, Sirmai De Coop, hadnagy Boros Van Wart, karmester Király Hook, pántagáros Hoross Sally, leánya Petráss S. Freda unokahuga Kosáry E. Snapaz, gyarvezető Papir Mina, szakácsnő Pálmay I. Illas Simon Német

Kezdeté fél 8 órakor.

M. Kir. Operaház

Zárva

Magyar Színház

A tulsó partról.

Három felvonás. Irtá Salfen Félix, Fordította Fényes Samu.

I. Festenberg gróf. Laurentin Lajos gróf Réthey Aristides, a fia Z. Molnár Festenberg Max gróf Somlai Helén, a felesége Mészáros G. Neumeier, Fenyvesi

II. Az erkölcsi erő. Neustift Hugó báró Törzs Dr. Hopfner Konrad Vágó Emilia Hopfnerneje T. Halmay M Egy szolgáló Molnár

III. Feltámadás után. Tribnei Konstantin László Mari, a felesége Forray R. Lott, a leányuk Tóth L. Koberwein Eduard Papp Schenk Lóránt Rákay Leblanc Daisy Lóránt I.

Kezdeté fél 8 órakor

Várszínház

Zárva

Urania-színház

Bün és bünhödés

Kezdeté 1/8 órakor

Apollo-Projektográf

TELEFON 68-39.

Szólótermelés Szakszardon.

(Saját felvétel).

Jeruzsálem látképe. — Kerek egy tíz filléres bélyeget. — Vasöntő-ipar. — Néma hős. — Tükörképek. — Gondolatolvasó. — Régiségbuvár. — Élet a tengeren.

KEZDETE: 8 órakor, vasár- és ünnepnap 3 órakor.

A tisztelt hölgyközönséghez!

Egy selyemgyárnak

szobnól-szebb mintákból álló teljes selyemkészletét sikerült potom áron megvennünk, amelyeknek összes minőségeit kivétel nélkül

85 kraiczárért árusítjuk el.

Ezen selymek kiárusítása, amelyeknek egy része árral ellátva, egyik kirakatunkban látható, már folyamatban van.

A nagy karácsonyi occassio

ugyancsak csudás árak mellett megkezdődött.

Tisztelettel

Szénásy, Hoffmann és Társa csakis IV., Bécsi - utca 4. szám,

FÖVÁROSI ORFEUM

WALDMANN IMRE Igazgató. VI., Nagymező-u. 17.

Ma és minden este:

IFJABB

SYLVESTER SCHAEFFER

Az artisták királyának fellépte.

Sevilla rózsája

REGEL II. Művészeti spangol balletje.

és a nagyszabású

NOVEMBERI MŰSOR.

Jegyelővétel 10-1 és 8-6 óráig a nappali pénztárnál

PENZTÁRI TELEFON: 98-30.

A télikorban reggeli 5 óráig VÖRÖS ELEK szingányzene-kara hangversenyez.

A PARADICSOM KABARET

ÜLLŐI-UT 46. szám. — Telefonszám: 115-84.

Igazgató Widtschy Rezső József, Karmester Nádor Mihály Révész Ionko. Kondor Ernő, Nogrady Gigi, Csabai Zsófi Lugosi Jecó, Ellen Milford, Nagy Tilla, Dalnoky Imre Bálint Eéla, Tarjan Vilmos, Báttaszéky Lajos konferenciér

„RABLOK A BANKBAN“

Aktuális tréfa, elődaja az egész személyzet.

ROYAL ORFEUM

VI. KERÜLET, ÜLLŐI-UT 31. TELEFON 110-22

Ma és minden este 8 órakor.

The BAGGESENS

nevelő orkán jelenlétben.

Elise Wulff és Waldoff

excentrikus akrobataok.

LES THERESAS

dance akrobata

THE 4 JANSLYs

karriai játékok.

U

J

M

S

O

R

CHESTER DIECK

a csoda biciklista.

HASSON és JENNY

gömbfutók.

Etiennette de Mary

excentrikus franciaia.

JOHN BELL

amerikai kötéláncos.

Csuda - szanatorium.

A téli-ut reggeli 5 óráigvan nyitva. Jegyok a nappali pénztárnál

reggeli jegyirodájában, Eutorga személtárolóhelyeken és Kontingó

BUDAPESTI CABARET

BONBONIERE 22-23-24-25-26-27-28-29-30-31-32-33-34-35-36-37-38-39-40-41-42-43-44-45-46-47-48-49-50-51-52-53-54-55-56-57-58-59-60-61-62-63-64-65-66-67-68-69-70-71-72-73-74-75-76-77-78-79-80-81-82-83-84-85-86-87-88-89-90-91-92-93-94-95-96-97-98-99-100

VI., Teréz-körút 28. — Telefon 52-88.

Minden este 9 1/4 órakor

HANS STRICK és MIKA MIKUN

a müncheni „El Sebarichter“ cabaré tagjai. (Német és francia chansonnok. — Zenel gyorstalpaló.) Azonkívül a teljes fényes új novemberi műsor. Turóhányi Olga, Nyáray Antal, Dr. Szalay, Virágh stb. — 8 bohózat. 20 cabarészám.

Jegyok az összes jegyelárstólóhelyeken. Bővebbet a plakátok

STEINHARDT MULATÓ

Telefon 54-28. Rákóczi-ut 63. Telefon 64-23.

Kezdeté 1/9 órakor. Ma és mindennap: eredeti újdonságok

A DAKTILOSKOPIA bohózat, irtá: Lucian

Meztelen tények fővárosi életképek, irták:

Tisztességes lakók Glinger és Tauszig.

Továbbá: Steinhardt, mint úpesti betörő, irtá: Szóke szakáll. Gyárfás, Soli Hermin és Pápay teljesen új megpán-számukkal, valamint: Bovio és Benedetto, Mary Beifer, Tuzlaza et Desmolnes fellépte.

Jegyok: 12-12 és 8-8-ig Rákóczi-ut 63. és Örv. Konli József né dohánpközlőegységűi arudájában Andrássy-ut 20.

A gyönyörű telikertben táncz reggeli, kintőn attrakciók. Hegedűs Gyula zenekara játszik. Vasárnap délután fél 4 órai kezdettel méréselt hófalu előadás.

FOLIES CAPRICE

gazgatók: LEITNER és KELETI Főrendező: ROTT SANDOR

Budapest, Révai-utca 18. sz.

Az előadás kezdete fél 9 órakor

9 1/4 órakor: MA Ujdonság

A detektivkirály

Bohózat, irtá: X. Y. Z. Rendező: Rott Sándor.

Végül 11 órakor. Végül 11 órakor.

FREIE LIEBE

Érkölcsép, irtá: Satyr. Rendező: Werner Odós.

Továbbá: Türk Berta, Nanos, Gerő József és Zöldi Márton új szülő-számukkal. Trebitsch Sándor mint háromór.

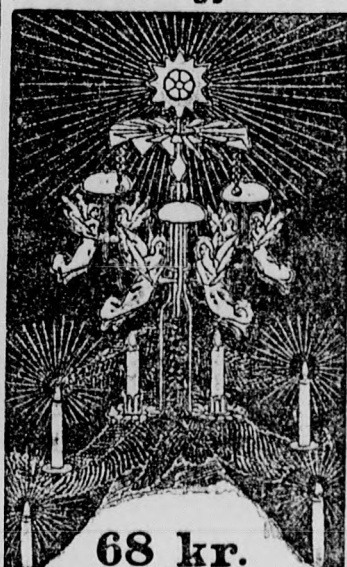
Nappali pénztár d. e. 9-1-ig és d. n. 8-6-ig. Az első emeleti Casinó de Parisban elsőrangú táncz attrakciók — Kezdeté fél 12 órakor.

A mi jóizlésű vevőkörünk

óvakodjon izléstelen, mázolt (tehát gyertyáknál kellemetlen, fojtó szagu) és a helyes szerkezeti szabályokat nélkülöző bazarárutól. Az ily aru nem az élvezhető ellenértékül, hanem megtevesztő konkurralással szolgál.

A karácsonyfa ragyogó ékessége! Olcsóbb és jobb, mint a külföldi utánzatok.

„Gloria angyalharangocskák“

(1895. t.-cz. e. törvényesen védve. Kizárólag Plökl és Haasnál.)

Fényár közepetti ragyogva a karácsony közeledét hirdeti. Tündéres fényével büszkösje az egész karácsonyfát. A 3 gyertya melegétől a felső kerék forgásában s a róla lecsúszó patent kárpáscsok az aczéharangokhoz védőve, egyszerre többébe igen kellemes, tiszta öszhangot hallatnak. — Így a fényár közepetti ragyogva, a szent jászolhoz vonuló nyári csendőre emlékeztetve a erejével élváraszó erejével áhítatba ojt bennünket és gyermekeinket. — A kályhára állitva is kitűnően működik.

68 kr.

Ezen előre vásárlási kedvezmény csak november 20-ig adható, különben 75 kraiczár.

Törvényesen védett „Gloria angyalharangocskánk“ minden része tiszta tükörfényesre van nikkelezve ezüstlánczu verőgyönggyel. Az angyalok mind nikkelezve, tehát nem durva bronzmázzal festve.

Kérjük a mi t. vevőközönségünket, hogy olcsó és oly izléstelen árut, mely nem Plökl és Haas-féle „Gloria harangocská“, még ingyen se fogadjja el, mert éhény fillérenyi véit megtakarítás miatt csak bosszankodni fog.

Hatos „Gloria-harang“, mint az előbbi, de három különálló ezüst főtő lombrozsával és az egész készület tiszta tükörmikkelből drbja 1 frt, nov. 20-ig 92 kr.

PLÖKL és HAAS sportüzletének karácsonyfadisz-idegyosztályja Budapest, VI., Andrássy-ut 13. szám.

BUTOR... EÖTVÖS-UTCA 17. (Andrássy-utca) RÉSZLETFIZETÉSRE KENDRIVÜLI ÖLCSŐÁRON KAPHATÓ... EHRENTREU TESTVÉREINKEL... BUDAPEST, VI., EÖTVÖS-UTCA 17. (ANDRÁSSY-UTCA) HÉTEL, ARJEGYZÉK INGYEN. TELEFON 62-22

Miután az I. osztály húzása már nemsokára megkezdődik és a Török-sorsjegyek nagyon keresettek, sziveskedjék sorsjegyét az I. osztályhoz, Török A. és Tsa bankház részvénytársaságnál azonnal megrendelni, a legnagyobb osztály-sorsjátékközvetben Budapesten. Központ: Szervita-tér 3/g. Fiókok: Váczi-körút 4., Teréz-körút 46. szám.
 1/1 sorsjegy 12 kor., 1/2 = 6 kor.,
 1/4 = 3 kor., 1/8 = 1 kor., 50 fill.

50 korona hetibért

vagy 50-60 % jutalékot kap mindenki, aki alumínium-czintábláimnak és áruimnak árusítását elvállalja. A képviselőt mellékfoglalkozásként is átruházatik Alumínium-árak játszi könnyűséggel árusíthatók. Nagyszerű karácsonyi ajándékok. Ertesítés és minta ingyen. Ne mulassza el tehát kéredezsködni.
Anton Hruby Müglitz.
 Morvaország.

Villamos világitás

saját dynamóval, lakóházak, gazdaságok részére. Telefon és villamos czikkék árjegyzéke ingyen. Arajánlat és felvilágosítás ingyenes. Strigl és Gärtner, elektromérnökök, Budapest VI., Gyár-utca 1. sz. 27855

THE ROYAL beszélgépeket

a legjobb modellokat szigorúan az eredeti gyári árakon 30% árleszállítással szállítunk havi 8-10 K. részletfizetésre is, vidékre is bérhová.
Láng Jakab és fia gramofon-nyakkeresek. Budapest, József-körút 41. Fióküzleteink: VIII., Baross-tér 4. és Budán, II., Margit-körút 6. sz. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

A törvény követelményeinek megfelelő

Alföldi fehérkeresztes

Sósborszesz

a legáltalánosabban kedvelt és nélkülözhetetlen háziszser, igen számos esetben kitűnő szolgálatot tesz, mert

erősítő! üdítő! edző!

Barack-pálinka

közkedvelt ital.

Radial Elixir

kitűnő gyomorkeserű páratlan hatása!

Gyártja:

az Alföldi Cognacgyár r.-társaság

KECSKEMETEN.

Mindenütt kapható!

Tessék mindenütt csakis eredeti

Alföldi Cognacgyár Kecskemét gyártmányt kérni.

Felvehetti Szeráin, magánzó, Nápolyban a 35838. számu

Javítások fehérenemű mosására és fertőtelenítésére szolgáló, folytonos szűrővel dolgozó önműködő berendezéseken.

ezimű magyar szabadalom tulajdonosa szabadalmának gyakorlatbavétele céljából belföldi gyárosokkal összeköttetést keres, szabadalmát esetleg el is adja vagy gyártási engedélyt ad. Bővebb felvilágosítással szivesen szolgálnak:

Harsányi Jenő és dr. Messinger Károly, hites szabadalmi ügyvivők.
 Budapest, V., Váczi-körút 78.

Titkos betegségek

Melcs és lelkismeretes meggyógyítására óriási tapasztalata folytán legjobban ajánljuk

Dr. CZINCZÁR

egyetemi orvostudós specialistát.

Igen rövid idő alatt teljes sikerrel gyógyítja a nemis szervok, hereny vagy idült hurutját, vizeleti nehézségeket, hólyagbajt, leukocyket, epyhilit, ideg- és hágerincsbajt és bármily női betegségeket.

Budapest, IV., Karoly-körút 10. I. emelet.
 Rendel. d. e. 10-4 és este 6-8 óráig.

Videkteleket levél útján is biztos eredménnyel gyógykezelés és gyógyszerrel is gondoskodik. - Nőeknek külön várót terem, külön kijárat.

HAZASULANDÓK FIGYELMÉBE!

JEGYGYÜRÜK, NŐSZAJÁNDÉK-TÁRGYAK

A LEGELŐNYÖSEBBEN POLGÁR KÁLMÁN

ÉKSZERÉSZ-ÉS MŰORÁS-üzletében szerezhetik meg. BUDAPEST, Erzsébet-körút 29.

VIDÉKI MEGRENDELÉSEKRE KÜLÖNÖS GONDOT FORDÍTOK. ÁRJEGYZÉK 20 000 RAJZZAL INGYEN ÉS BÉRMENTVE.

örünk

nyáknál kel- zeti szabá- nem az él- konkurra-

skák

t. cz. e. tör- en vedve. Ki- Piski és asznál)

középpelt ra- a karácsony- tét hirdeti- ries fényvel orja az egész onyfát. A 3

melegétől a erős forrásba róla igesűnő kaipások pharangokhoz e, egyszerre igen kelie- tiasztia ösz- hallatnak. a fényár t ragyogva, nt jászolhoz nyai cön- enlékestetve a mi élvazáló áhitatba ejt ket és gyer- ket. A a állva is n működik.

ember 20-ig

gocskáink" mikkelezve mind nik- festve.

olcsó és Haas-féle ja el, mert sak bosz-

de három egész ké- 0-ig 92 kr.

AS atálya szám.

ETESRE LESZÁRAN TO EKHÉL 62-27

El ne felejtse, hogy **BENKŐ** sorsjegye **BANKÓ!**
 Vegyen tehát osztály-sorsjegyeket csakis **BENKŐ BANK-nál** Budapest, **Andrássy-ut 60.**

Szabadalom-értékesítés.
 Löw Sámuel kereskedő és Koller Heinrich fényképész
 WIEN-ben
a 35288. számú és
 Készülék fényképek folytonos másolására
 című magyar szabadalom tulajdonosai, magyar szabadalmuk gyakorlatbavétele czéljából magyar gyárosokkal összeköttetést keresnek. A szabadalom tulajdonosai hajlandó szabadalmukat eszleg eladni, gyártási engedélyeket adni, vagy más a szabadalom kivételére vonatkozó megfelelő javaslatokat elfogadni. Bővebb felvilágosítással szolgál a

Szabadalmakat Értékesítő Vállalat
 Pásztor czég Budapest, VII., Erzsébet-körut 17. sz.

BIZTOS
 gyógyulást keresőknek
 kik bármily
 nemü betegségben szenvednek,
 mint húgyvese és hólyagbajok, húgyvesztükdisek, vizeletü zavrok, éjjeli magömlések, szék és hájkorve bántalmak (syphilis, az ömterelés utóhátsóként fellépő idögazok, Korai férfierő elgyengülés, bármily ürkülések stb. nőknél teherfolyás, méh bajok, alapos, gyors és gyökéres gyógyítására szigorúan tudományos és lelkiismeretes gyógymódjánál fogva legjobban ajánljuk

DR. GARAI ANTAL
 v. or. és kir. osztály főorvos országos hírd és a legregőbb, 82 éve lennálló rendelt intézetés
 Budapest, VI. ker., Andrássy-ut 24. sz.
 Rendelés naponta 10-4-ig és 7-8-ig este. Időt húgyvese és hólyag bajok vizsgálatá villamos húgyvesztükdör segélyével.
 Védőkár levelekre kimordó választ és szabványú tanácsot nyúnak, gyógyszerdél gondoskodva lesz. Titoktartás biztosítva.
 Nőknék külön váróterem.

BUTOROK

káló, ebédle, szalento rendezések, továbbá utrszaba, trefa berendezéssel és máhagyal butorok, szonyegek és öggönyök salódi angol bőrgarnitúrák eladása és vétela.

Wechsler Károlyné
 VII., Király-utczs 23. szám
 I. emelet 268
 Kazinczy-szomsz. sarok.

30 forint.
Varrógépek
 egy új valódi család Singer varrógép szárazkormányos és az új SINGER A. mügépészeti Budapest, földszet Akácfa-utca 55. Minden nemü varrógépek javítását legjutányosabb árban elvállalom. Árjegyzék ingyen.

Butor

rézletré is
 mélyen teszállított árban kapható a
Butor-Udvarban
 Budapest, VI., Erdős-a. 17.
 (Andrássy-ut sarokán.)
 Árjegyzék ingyen.

Telefon 11-06. Minden vízmérő-tulajdonosnak fontos! Telefon 11-06

Védelem víztulofogyasztás ellen
 a vízfogyasztás hetenkinti ellenőrzése folytán.
 Prospektust és felvilágosítást mindenkor ingyen küld a

Budapesti Vízmérő Betéti Társaság KUNZ F.
 vízmérők szakgyára. Saját gyártelep.
 Osztály: vízfogyasztás ellenőrzés Budapest, I, Bors-utca 14

Fényképező-gépek és Látcsövek részletfizetésre

kaphatók

Aufrecht és Goldschmied
 optikai áruházában
 Budapest, VII., Rákóczi-ut 26. szám.
 Árjegyzék ingyen!

JOHN FOWLER & Co.

JOHN FOWLER & Co. CÉGNEK
 újonnan szerkesztett eszközei

tömegteljesítésre egészen sekély mivelésnél, mint tarlóhántás és vetőszántás, eszközök sekélyszántásra egyidejű altalajporhanyitással. Külön eszközök répaemelésre és hanttörésre; rigólekék szőlő- és komlóültetvények, faiskolák és erdőtelepítés számára, valamint sok másféle eszköz.

JOHN FOWLER & Co. CÉGNEK
 eredeti gőzekekészletei

az országnak több száz kiváló és vezető gazdaságában 38 év óta a legjobb eredménnyel vannak használatban. John Fowlernek kétgéprendezere sodronykötélatvitellel az egyetlen, amely úgy a nedves, mint a nagyon száraz éveken egyaránt teljesen megállja a helyét és amelynél csalódások és veszteségek ki vannak zárva.

JOHN FOWLER & Co. CÉGNEK
 eredeti gőzekekészletei

gyakorlatilag kipróbált szerkezetük és a legjobb anyaguk következtében az üzemben igen tartósak és olcsók. John Fowler & Co. cég kész olyan gazdákat, kik a gépüzemi talajmivelés iránt érdeklődnek, szakértők által a cég költségére felkerestetni, hogy az érdeklődőkkel azok kívánságait megbeszéljék, valamint a helyi viszonyokat megvizsgálják és aszerint adjanak tanácsot, miáltal a megrendelőknek a legjobb siker biztosítottatik.

JOHN FOWLER & Co. Budapest-Kelenföld.

KISS szerencsése NAGY

Szorgalom, munka, leleményesség és takarékoság hosszú idő alatt segít pénzhez, de gyorsan, váratlanul nagy vagyonra szert tenni csakis szerencse, nagyobb nyereség útján lehet. Ezért vesz a legtöbb ember sorsjegyet, mert ezáltal *állandóan reménye van* gyorsan meggazdagodni.

Különösen a magy. kir. szab. osztálysorsjegyek kedveltek mindenütt, mert a kibocsátott 125.000 sorsjegy közül 62.500 okvetlen nyer, tehát *biztosan minden második sorsjegy. A nyereség-ésélyek páratlanok*, nincs a világon sorsjáték-tervezet, mely ily szolid és kedvező volna.

Ugy a kibocsátásnál, mint a húzásoknál a m. kir. kormány gyakorolja a felügyeletet és ellenőrzést, ez az oka, hogy a közönség *teljes bizalommal van az osztálysorsjegyek iránt.*

A szerencse kiszámíthatatlan! Véletlentől függ sok ember boldogsága! Mindenkinél életében voltak és vannak pillanatok, mikor szerencsésjét, boldogságát megállapíthatná! Talán az itt közölt névsorban levő saját neve, vagy más önnök kedves név melletti sorsjegyszám egy nagyobb nyereséggel lesz kihuzva már a legközelebbi húzásokon.

Kisérlelje meg szerencsésjét nálunk, mert

KISS szerencsése NAGY! KISS KÁROLY és Társa

bank részvény-társaság, a m. kir. szab. osztálysorsjáték főelárusítóhelye.

Központ: Kossuth Lajos-utca 13. sz. Fióküzletek: Erzsébet-körut 22. és Rákóczi-ut 55. sz. alatt.

Jegyzék

a XXIII. magy. kir. szab. osztálysorsjáték 62.500 nyereségyéről, mely a 125.000 sorsjegy közül 6 hónap alatt kilész sorsolva

Legnagyobb nyeresemény

1.000.000 kor.

(EGY MILLIÓ KORONA)

	Korona
1 jutalomdíj . . .	600000
1 nyeresemény . .	400000
1 "	200000
2 "	100000
2 "	90000
2 "	80000
2 "	70000
2 "	60000
2 "	50000
3 "	40000
3 "	30000
6 "	25000
9 "	20000
13 "	15000
44 "	10000
61 "	5000
22 "	3000
475 "	2000
961 "	1000
1635 "	500
165 "	300
39675 "	200
5325 "	170
5325 "	130
8765 "	110, 80, 40
62.500 nyeresemény és jutalomdíj	K 16,457.000

Hogy hívják?

Ezen szerencseszámok csakis nálunk kaphatók!

Adolf	91948	Constantin	8225	Ferdinand	94967	Izidor	60785	Manó	69925	Róland	41592
Adolf	106026	Clementina	90431	Ferenc	50570	Izidó	92591	Marcell	32463	Rozália	45187
Adorjás	98828	Clarissa	78306	Flóra	106067	Jakab	103028	Margit	92463	Rozsika	91545
Adrien	68008	Cézar	9737	Flórián	93558	Janka	82423	Mária	39410	Rudolf	110589
Agnes	100959	Cecilia	39931	Flores	107250	János	18605	Mariška	67899	Salamon	90747
Agost	79837	Carolina	102296	Fodor	91549	Jenő	108069	Márk	90550	Samson	51350
Akos	99098	Camilla	8975	Frandska	20192	Jolán	21387	Márkus	79381	Samuil	48908
Aladár	18628	Csöke	8975	Frida	37474	Jónás	94211	Márton	57750	Sándor	78469
Alajos	110168	Rozsika	78318	Frizyes	91527	Jozsa	51285	Máté	39742	Sarolta	27199
Albert	13613	Dániel	20176	Fülöp	94902	József	102242	Malvin	54790	Sebestyén	96079
Alfonz	18602	Dávid	98386	Gábor	5218	Judith	41633	Matild	119117	Simon	107849
Amália	22550	Demeter	108111	Gabriel	20552	Julia	91599	Mátyás	50638	Tetlania	27111
Ambrus	48172	Dömön	19758	Gáspár	105996	Juliska	108003	Melinda	91933	Zsanizló	92803
Andor	92484	Dónes	92818	Gedeon	80114	Kalmán	96392	Monyhört	78281	Szeréne	13810
András	8173	Dezso	94465	Gergely	106025	Kamill	4820	Micel	65959	Szilóia	54406
Anna	107684	Doinokos	100968	Gertrud	91342	Karoll	90670	Miklós	91748	Szilári	54008
Antalka	60145	Dóra	67942	Géza	30355	Károly	85678	Viktor	73312	Tamás	90752
Antónia	92478	Dorottya	102544	Gida	100855	Kaszmér	119115	Miksa	8371	Tasizló	92207
Arad	107694	Döme	90754	Gisella	58327	Katalin	64748	Milán	51211	Teofil	57221
Arany	38831	Dömötör	78301	Goldfrid	103902	Kellemen	106182	Mór	10364	Teesor	60119
Aranka	42495	Eberhard	67304	Guidó	58804	Klára	90461	Náci	91834	Teréz	41598
Armin	96338	Ede	119175	Juzsáv	92850	Klotild	23256	Nándor	106076	Terka	94975
Arnold	107641	Ede	92491	Gvárfás	68013	Konrad	105108	Natalia	39770	Tihamér	54748
Aron	90738	Eduard	91320	György	102755	Kornélia	4413	Náthán	90795	Tibor	107640
Árpád	13621	Elek	108096	Gyözö	48139	Korné	91948	Nelli	108998	Titusz	48176
Arthur	22252	Elemér	26553	Gyula	10122	Kriszta	108006	Noszti	94230	Tivadár	96073
Attila	90708	Eleonóra	102168	Gyuri	91533	Krisztina	24786	Netti	8549	Vibás	5224
Augusta	54716	Élías	91944	Hodvitz	39459	Lajos	91323	Nina	109959	Vidor	108038
Aurél	4968	Ella	89743	Henrik	119133	László	90598	Olga	78487	Ulrik	22184
Aurélia	24790	Elvira	91924	Henri	8222	Lászó	8954	Olívia	93653	Urban	92480
Balazs	108002	Emánuel	102259	Hermann	20188	László	41549	Orbán	60150	Valentín	108060
Bálint	79304	Emilia	90934	Hermán	107851	Lenke	90638	Oszkár	24785	Valéria	45186
Beatrix	95021	Emilia	73358	Hubert	10481	Leó	13288	Ottó	91324	Vencel	13808
Béla	102905	Emil	39063	Hugó	94886	Laura	23416	Qttó	60105	Vendel	92802
Bendi	119174	Erna	44944	Hugó	46903	Leontin	108386	Ódon	48123	Vereba	67851
Barnabás	8188	Erna	119102	Ida	119188	Leonora	20051	Pál	90448	Viktor	21501
Benedek	90738	Erna	98663	Ignác	91349	Lidia	17002	Paula	17002	Viktor	91388
Benjamin	108068	Ernesztin	75014	Ilka	54410	Lina	28716	Péter	39754	Viktória	22193
Bertó	13647	Ernő	107497	Ilés	8249	Livia	13869	Piroska	119178	Vilma	92314
Bernát	91835	Ervin	90694	Ilma	102535	Lóránt	90405	Pista	67596	Vilmos	23124
Berta	17036	Erzsébet	106186	Ilona	78299	Lipót	8360	Pongrác	91934	Vince	106195
Berlalan	119145	Etel	18803	Imre	102187	Lórin	92318	Ráchel	102280	Walter	90701
Bianka	92495	Eugénia	90543	Irén	106185	Lucia	75005	Rafael	37760	Wladimir	71580
Bódó	100862	Eva	73318	Irma	67691	Ludmilla	90411	Rozina	93847	Zoltán	107648
Boldizsár	90690	Fábián	14591	István	106067	Lukács	45580	Roné	28107	Zseni	90886
Borbála	34290	Fénel	98058	Iván	91325	Ludvig	108309	Rozsó	90763	Zsigmond	58112
Coristján	22282	Felicia	29353	Ivor	8532	Lujza	93888	Richard	13850	Zsófia	119190
Cornélia	75016	Felix	105508	Zsuzsanna	78288	Magda	20882	Róbert	90802	Zsuzsanna	71816

A szives megrendeléseket pos afordultival kérjük, hogy a kívánt számot időközben el ne adjuk!

Az I. oszt. sorsjegyek

Árai:

nyolcad	1.50	korona
Negyed	3.-	"
Fél	6.-	"
Egész	12.-	"

Hu s s:

november 19. és 21-én

Tessék kivágni és címünkre beküldeni.

MEGRENDELÉS

Kiss Károly és Társa bank részv.-társ.

Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 13.

Sziveskedjék nekem a XXIII. sorsjáték I. osztályára a _____ sorsjegyre, hivatalos tervet és majd nyereseményjegyzéket küldeni.

A sorsjegy árát (mellékelve bélyegeken küldöm, egyidejűleg postautalványon küldöm) _____ K. f. (kérem utánvételezni). (A meg nem felelő módot szives ked- (lek áthuzni!)

Pontos } Név: _____
cím: } Lakhely utca, házszám: _____
} Utolsó posta. (megye) _____

E hirdetés rovatban minden szövegszerű beiktatása közönséges petít betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fillérrel fizetendő

KIS HIRDETÉSEK

E hirdetés rovatban minden szövegszerű beiktatása közönséges petít betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fillérrel fizetendő

Pénzszekrények
használtak és újak, rendkívül olcsó áron kapható a budapesti pénzszekrényraktárban, Budapest, V. Bálvány-utca 6/C.

Gépészet
Kisimó állandó rovata van a honfoglalás emlékére „Molnárak Lapja” székelyek (Budapest, V. Csáky-u. 12.) és mutatóvázok ingyen küldenek azoknak, akik levelezésben kerik. Minthogy ebben a rovatban a legújabb technikai utasítások kívül mindaz előfordul, amire gépészeknek, művezetőknek, elektrotechnikusoknak, motorkezelőknek, fűtőknek, gépgyári munkásoknak az ember és az állat számára szükséges van, emellett a valóságos elvárhatatlansággal nyilatkoznak arról a rovatról azok, akik megismerkedtek. A hetilap ára egész évre 8 kor. félévre 4 kor. 28967a

Meghülésből
származó hurutos bajoknál használjon Réthy-féle cukorkát, Ara gyógyszerárakban 60 fillér.

Rizike
Salátagomba 5 kilós postahordó 6 koronáért Meleghy Aladár Kassa.

Egyéves önkéntes
lehet minden fiatal ember, aki az egyéves önkéntességre képesítő vizsgát leteszi Ezen vizsgára mindenki, rövidesen legjobb sikerrel elkészülhet. Felvilágosítással szolgál „Tanár” Budapest Thököly-ut 8. I. 3.

Azonnali pénz-előleggel beraktározunk butort, kocsikat, varrógépeket, automobilt és kereskedelmi árut, száraz rakományokban „utólagos díj-fizetéssel” és igen mérsékelt díjak mellett. Tauber Armin és Társa, Baross-tér 18. Telefon 97-66.

Gimnáziumi, polgári iskolai magánvizsgákra lelkiismeretesen előkészít „Magánintézet Előkészítő” Rottenbiller-utca 1. 9239

Vadászfegyver
gyűjtemény, részben örökségből származó egyenként is poton áron eladó. Közöttük Toplewer-kulcsu Lancaster 20 forint. Előrefékvő lakatszerkezettel, modern Hammerles 35 forint. Greener-zárú, Bäckslinte 40 forint. Schnelleres Mannlicher 28 frt. Ejector (tölténykivető) Hammerles, 105 frt. Drilling, valódi Krupp acélcsővel 65 frt. Winchester 35 frt. Néhány jobb revolver, mint Brauning Welodoghamerles, ugyanitt Göra Zelss, Voigtländer és más finom fényképezőgépek, perzsa szőnyegek és egy motorke-rekár nagyon olcsón azonnal eladó. IV.E. Egyetem-tér 5. szám. Radonál. (Nem Egyetem-utca. 49082

Szaktanárok
vezetése alatt előkészítettnek felelősséggel, legrövidebb idő alatt, legjobb sikerrel, díjazás csakis sikeres vizsga esetén, gyermekek és felnőttek (hölgyek is), kik 6 elemi végezték, polgári iskolai magánvizsgákra, továbbá gimnáziumi, kereskedelmi, reáliskolai tanulókat, javító- vagy pótvizsgákra és mindentel magánvizsgára. Felvilágosítással szolgál „Tanár” Budapest, Thököly-ut 8. I. 3. a jótársam.

Pénzszekrények
és amerikai irodabutorok használtak és újak, rendkívül olcsó áron szállít Hirsch és Társa Budapest, VII., Szegényház-tér 5.

Gépészeket
éséplős idegyre ugyszintan gaudatiszteket és az összes gazdasági személyzetet, szakértelem és jószágsáért teljes felelősséget vállalok a hely adó urak részére teljesen költség és díjmentesen a német Kraker Armin Budapest, Nagymező-utca 25. Telefon 24-87.

Magán építőiparos-iskola előkészít építő, közműves és kőfaragó vizsgához biztos sikerrel. Szeregy díjazás mellett elfogad tervek készítését, felülvizsgálatokat és statisztikai számításokat. Vágtólózzel műépítész igazgató, Budapest, VII. ker., Baross-tér 17. 29110

Mézédes
től fajsúlyos fagymenteseket mázsánként 32 K. től különleges fajtámat csakis változatos zamatos példányokat mázsánként 24, 28, 32 és 38 korért, óriás birsalmát 25 korért, pósta kosaranként bármelyikből 2.40 től körtét 3.20 fajborokat hektoliterenként 24 kor-ért nagyban vételnél 20 K-ért. Gyümölcskiv. Csongrádról.

Házilag
főzött ezukorédes kajszi baracklékvárnak és kiváló fűm birsalmá-sajtának kilóját 2 korért, mézédess szilvázsajt kilóját 1 korért, papírhéjú diót postaszákonként 3.50 korért szállítja Szabó Csongrádról.

Ananász
barack lékvárnak és kiváló fűm birsalmá-sajtának kilóját 2 korért, mézédess szilvázsajt kilóját 1 korért, papírhéjú diót postaszákonként 3.50 korért szállítja, Gyümölcskivitel Csongrádról.

ELEKTRO-MOTOROK
minden nagyságban, Al-landó nagy raktár
Laub Lipót,
BUDAPEST,
Liszt Ferenc-tér 17. sz.

Zalogcédulákat
veszek. Elzálogosított, brillánsokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt és ékszereket 100.000 kor. költségmentesen kiválok és teljes értéket kifizetem.
Singer Jakab
ékszerkereskedő
BUDAPEST,
Király-utca 91. szám,
Izabella-utcasarkán

Jogi, politikai szigorlatokra, alap- és államvizsgákra továbbá ügyvédi vizsgákra, ugyszintén állam-számvevőtanai államvizsgára teljes sikerrel gyorsan, olcsón előkészít: Dr. Kállay Zoltán jogi szeminariuma Bpest IV. Magyar-utca 3. III. em. 6. (ezelőtt VI., Rózsa-u. 44.) Ne tévesztse össze más hirdetéssel

Pótvizsgákra, Polgári, gimnáziumi, kereskedelmi, reál, magánvizsgálatra, gimnázium különbözőkre és érettségire előkészít (hölgyeket is) Kerekes Ignác, Budapest, VII., Garay-utca 5. II. 12/a. Válaszbelveget kérek. 7808

Parlamentű gyorsírók által vezetett magyar, német gyorsíró-iskola. Díjtalan gépirás-oktatás, magyar, német fogalmazás, Kereskedelmi akadémiái tanárok által oktatott szak-tantárgyak. Az Országos Magyar Gyorsíró-Egyesület hivatalos tanfolyama. Alapította Markovits Iván 1863-ban. Biztos álláskövetítés. Nyitva szeptember 1-től július 1-ig. Tájékoztatót küld a Gabelsberger szak-iskola. (Csak Liszt Ferenc-tér 10. sz. előbb Gyár-utca 4.) Címre vigyázzunk! Az egyesület ezen kizárólagos szakiskolája írógépczégektől s más hirdetésünktől utánzó újabb tanfolyamoktól független. Telefon 64-68. Beírások egész napon át 28944

Zalogcédulákat
veszek. Elzálogosított brillánsokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt és ékszereket 100.000 kor. költségmentesen kiválok és teljes értéket kifizetem.

SCHILLER IZIDOR
ékszerkereskedő
BUDAPEST,
Sip utca 8. sz.

Saját gyártmányú vas-és rézbutorok
Rézagy — — — 45.- frt
Vasagy matraczczal 8.50 •
Gyermekégy — — 11.50 •
Sodronyágy-betét 3.50 •
Vas- és rézbutorok gyári árban. 28048

WEISZ LIPÓT
Király-utca 99. szám
TELEFON 87-02.

FARAGÓ J.
műbutorraktár, kárpitos és díszítő
Bpest, Velzi-utca 2.
Elfogad teljes lakberendezéseket, valamint minden-nemű kárpitos-és díszítő-munkákat. 27881
Mintaraktár művész ki-vitelű butorokból, francia és angol szövetekből. Költségvetés díjmentes.

Magánnyomozó
törv. bejegyzett cég el-vállal bírsági, házassági örökségi és egyéb kényes ügyekben teendő kutatásokat, események, lakások felkutatását nék-kül megfigyelést s el-tűnt tárgyak és névtelen levelek iróinak ki-nyomozását, bel és kü-lföldön. Bara Libor Já-nos, Budapest, Rákocsi-ut 6. I. 15. Telefon 103-52. 28587

Modern urasági butorok
alkalmi vételre és eladása
háló-, ebédlő-, szalón-uriszoba és irodai teljes berendezések. Dus raktár szőnyegek, függönyök, ter-tők, csillárok, vas-és réz-butorokban.

GROSZ SÁNDOR és társa
Budapest, Liszt Ferenc-tér 8. sz. ezelőtt Gyár-utca. Telefon 14-09.

Jogtudományi
és államtudományi saigona-latokra, alapvizsgákra, állam-vizsgákra előkészít biztos sikerrel

Dr. Erős Vilmos
jogi szeminariuma,
Budapest,
Messelényi-utca 18 szám.

SZENZACIÓS KÖNYV!
IRODALMI CSEMEGE!
A nemí kérdés és a társadalom.
Tartalom: I. A bevezetés II. A nő és a prostitúció az ó-korban. III. A kereszténység ideje. IV. A mai kor állapota. V. A prostitúció világa. VI. A jövő iránya — Fényes László, a jeles magyar publicista, ezt a kérdést gyönyörű realizmussal rajzolja meg, az igazságnak teljesen meg-kelős őszinteséggel és bátorsá-gal. Hogy milyen sikere volt a könyvnek, igaz bizonyossággal mikép hihetetlen gyorsan kelt el az első öt kiadás 40.000 példányra. Ez már a hatodik kiadás. A III. sörön nyomott oldalas könyv ára bérmentes küldéssel csak 90 fillér. Bélyegben is be-küldhető. Kapható a „Molnárak Lapja” könyvnyomdájában Budapest, V., Csáky-utca 42.

Stenográfia
Rákocsi-ut 60. Magyar, német gyorsírás oktatás ingyenes gépirás tanítás az összes rendszerű írógépeken. A „Stenográfia” Or-szágos Gabelsberger gyors-író és gépiró iskolában ha-vonta új magyar, német gyorsírás, gépirás, keres-kedelmi és sokszorosítási tanfolyamok nyílnak. Levelező és vitairási tanfolya-mok. Okleveles gyorsíró és kereskedelmi iskolai rendes tanárok. Az intézet sokszorosító és másoló író-dája elvállal mindennemű írás és díszmunkák elké-sztését és sokszorosítását. A „Kalligrafia” széprásl osztályában fényesen be-vált gyakorlati módszer következtében minden eset-ben sikeres szepirasokta-tás. Mérsékelt tandíj. Be-írások naponta kizárólag Rákocsi-ut 60. I. em. Nem tévesztendő össze hasonló hangzású iskolákkal. Kör-ien tájékoztatót.

«Fidelitas»
magánnyomozó intézet VI., Nagymező-utca 45. Elvállal kényes megfigyeléseket, nyomozásokat és házassági információkat.

Legszébb és legértékesebb
KARÁCSONYI AJÁNDÉK

Ha Ön családját, gyermekeit, barátját, ismerőseit egy pompás és értékes ajándékkal akarja meglepni, rendelje meg a legszébb díszművet, az

Erzsébet király-asszony emlékére

kiadásunkban megjelenik könyvet, amely a királyi család tagjainak, főpapoknak, főembereknek, íróknak és mű-szeknek eredeti kéz-iratain kívül 59 nagy fejezetben megdicsőült Erzsébet királynéknak életrajzát születtől haláláig érdekes elbeszélés alakjában ismerteti legjelesebb írónk tollából. A mű számos rajzzal és mű-mélekkel 200 oldalt jövel meghaladó terje-delemben, pompás aranyozott dombornyomású angol vászon díszkötésben, a királyné sikerült relief arcképével ára 20 korona. Nem kevésbé értékes és ajándéknak kiválóan alkalmas a legnagyobb magyar költőnk emlé-kére a «Petőfi társaság» megbízásából szerkesztett és kiadott vaskos kötet, a

Petőfi Album

is, mely remek angol vászon díszkötésben, dombornyomással, több mint 300 oldal terje-delemben, számos raj-zal, eredeti okmányok sikerült másolataival, képekkel, műmellek-tekkel, Petőfi Sándor életére vonatkozó min-den nevezetesebb ese-ményt legjelesebb írónk tollából érdekes elbe-szélés alakjában adja elő. Ennek a pompás és értékes díszműnek meg-rendelési ára 16 korona.

Mind a két díszmű egyszerre megrendelve csak 30 kor.

Megrendelhető az
Erzsébet Királyné Album kiadóhivatalában Budapest, Erzsébet-körút 50
Megrendelések utánvétellel, vagy a pénz előzetes be-küldése ellenében pontosan oszkoztottnak. Könyvtá-gy-nők helyben és vidéken felvétetnek.

MEGHODITOTUK A VILAGOT!
12 drb. Makart-fénykép, matt vagy fényes 5 frt. 12 Kabinet, matt vagy fényes 4 frt. 12 Visit 1.50 a legszébb kivitelben
HERZ fényképezőnő!
Budapest, Rákocsi-ut 16. Vidéki megrendeléseket bármilyen fénykép után.

Soványosán.
Az egyedül eredménytől kísért szer a dr. William Hartley tanár amerikai erőtápl-pora. Soványak tartós, szép telt testidomokat nyernek. — Hölgyek romok keblet. Hat hét alatt 20 kiló gyarapodásért jótállást. Vérszegénység, gyengeség, idegesség ellen és gyors morba-josoknak külföldi-zhetetlen tápszer. Kötün-tette: Chicago, Berlin, London, Hamburgban. Köszönő levelek minden országából. — Dobozon-ként 1 frt 10 kr. Használati utasítással. Főrak-tár: Balázs Mór E. Budapest, VII. István-ut 11. II. eme e 1.

A legelőnyösebb részleltfizetésre
zongorát, pianinót, czimbalmot, hegedűt
készpénzbeni áron a leg-újabb rendszerű
bankkittel
utján kizárólag csakis
Reményi nagy magyar hang-zerlelepen.
Prospektus és árjegyzék ta-gyon.
Budapest, Király-utca 68. száma.

INGYEN DRÁGÁBB, MINT MÁLUNK RENDELT FÉNYKÉP
NAGYTASOK
MINDEN EGY ÉLETNAGYSÁGÚ KÉPET 5 KORONÁÉRT DÍSZES PASZPARTUVAL 55-68 CCM. NAGYSÁGBAN CSORAGOLVA. SZINES
OLAJKÉP
ÁRA 10 KORONA. KÉPVISZLŐK MINDENHÖTT FELVÉTELEK.
SZAVATOSSÁG
MINDEN IRÁNYBAJ FÉNYKÉPHASZÍTÓ ÉS RAFAEL FÉNYKÉP MŰTEREM BUDAPEST, VII. KÖSTENBILÉER-0-40. NYITNYITVE AZ 1908. ÉVI PÁRISI NEMZETKÖZI MIÁLLITÁSON OSZKOZLEVT. KERESZT TEL. ÉS ARANY-ÉREMMEL.